



Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

AKADEMIA WSB

ul. Ciepłaka 1 c, 41-300 Dąbrowa Górnicza

Nazwa ocenianego kierunku studiów: SOCJOLOGIA

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego stopnia**

2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹: **Nauki socjologiczne 90% ECTS, Psychologia 10% ECTS.**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki socjologiczne	162	90

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Psychologia	18	10

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- nauczyciel przedmiotu²
- nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty uczenia się zakładane dla kierunku *Socjologia – studia pierwszego stopnia*, profil praktyczny i ich odniesienie do Polskiej Ramy Kwalifikacji.

SYMBOL	Efekty uczenia się dla kierunku studiów: Socjologia. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku Socjologia, profil praktyczny, absolwent:	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji
WIEDZA - ZNA I ROZUMIE:		
SO_W01	w zaawansowanym stopniu terminologię właściwą dla dyscyplin naukowych: nauki socjologiczne i psychologia w zakresie związanym z kierunkiem socjologia, miejsce nauk socjologicznych i psychologii w dziedzinie nauk społecznych, ich źródła, subdyscypliny, związki z naukami humanistycznymi	P6S_WG
SO_W02	w zaawansowanym stopniu główne teorie z zakresu nauk socjologicznych wyjaśniające zjawiska społeczne i zależności między nimi oraz rozumie znaczenie relacji społecznych i ich organizacji w strukturach społecznych - w tym w szczególności - interpersonalnych, międzykulturowych, politycznych, medialnych i biznesowych, jak również w odniesieniu do działalności zawodowej związanej z socjologią	P6S_WG
SO_W03	w zaawansowanym stopniu koncepcje dotyczące rozwoju struktur społecznych, kulturowych oraz zależności między grupą a jednostką - ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościach, zna normy i reguły organizujące struktury i instytucje społeczne, i ich odniesienia do działalności zawodowej	P6S_WG
SO_W04	w zaawansowanym stopniu wybrane metody i techniki badań socjologicznych oraz ich praktyczne wykorzystanie, a także kolejne elementy i etapy procesu badawczego w naukach socjologicznych	P6S_WG
SO_W05	w zaawansowanym stopniu koncepcje i procesy zmiany społecznej, zarówno w wymiarze historycznym, jak i współczesnym i ich odniesienie do praktyki socjologicznej	P6S_WG
SO_W06	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji i wpływ głównych idei społecznych, humanistycznych, uwarunkowań ekonomicznych, prawnych i politycznych na życie społeczne	P6S_WK
SO_W07	podstawowe uwarunkowania ekonomiczne, etyczne i prawne działalności zawodowej związanej z kierunkiem socjologia,	P6S_WK

	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej i przemysłowej, a także podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.	
UMIEJĘTNOŚCI – POTRAFI:		
SO_U01	interpretować zjawiska społeczne, kulturowe i gospodarcze wykorzystując do tego pojęcia i koncepcje socjologiczne	P6S_UW
SO_U02	pozyskiwać z właściwych źródeł dane, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane technik informacyjno-komunikacyjne w celu przeprowadzenia analizy procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, gospodarczych i ich przyczyn w aspekcie socjologicznym	P6S_UW
SO_U03	analizować i oceniać typy i rodzaje grup społecznych oraz ich funkcjonowanie w różnych społeczeństwach i środowiskach, wykorzystując posiadaną wiedzę z zakresu nauk socjologicznych i psychologii	P6S_UW
SO_U04	rozwiązywać typowe dla działalności zawodowej zadania z zakresu socjologii, prawidłowo posługując się systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, etycznymi, zawodowymi, moralnymi)	P6S_UW
SO_U05	analizować proponowane rozwiązania problemów społecznych, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia zgodne z właściwą dla działalności zawodowej perspektywą socjologiczną	P6S_UW
SO_U06	przeprowadzić analizy socjologiczne, formułować i rozwiązywać w warunkach nie w pełni przewidywalnych złożone i nietypowe problemy będące wynikiem sprzeczności interesów i praw podmiotów stanowiących tematykę badań socjologicznych, włączając przy tym wypracowane rozwiązania w praktyce badawczej w założenia metodologiczne	P6S_UW
SO_U07	ustalać cele, planować zadania do wykonania oraz zarządzać czasem własnym i zespołowym, potrafi ocenić kompetencje osób w grupie i na tej podstawie dokonać podziału zadań	P6S_UO
SO_U08	współpracować z innymi osobami w ramach prac zespołowych - w tym w zespołach realizujących zadania interdyscyplinarne	P6S_UO
SO_U09	samodzielnie zaplanować kierunki własnego rozwoju i kształcenia oraz doskonalić umiejętności w ramach uczenia się przez całe życie	P6S_UU
SO_U10	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
SO_U11	brać udział w debacie dotyczącej problematyki socjologicznej, przedstawiać swoje stanowisko, oceniać różne opinie, dyskutować o nich	P6S_UK

SO_U12	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii.	P6S_UK
KOMPETENCJE SPOŁECZNE – JEST GOTÓW DO:		
SO_K01	rozstrzygania dylematów związanych z pracą socjologa, w tym dylematów etycznych, przestrzegając zasad etyki zawodowej i wymagając tego od innych	P6S_KR
SO_K02	podjmowania wyzwań zawodowych, dbałości o dorobek i tradycje zawodu socjologa	P6S_KR
SO_K03	udziału w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych i obywatelskich) uwzględniających aspekty socjologiczne	P6S_KO
SO_K04	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego, w tym dostosowania się do zmieniających się społecznych oraz cywilizacyjnych warunków życia	P6S_KO
SO_K05	myślenia i działania w sposób zgodny z zasadami przedsiębiorczości	P6S_KO
SO_K06	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu praktycznych problemów o charakterze socjologicznym i zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z ich rozwiązaniem, jak też do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu nauk socjologicznych. Przejawia postawę analityczną wobec otaczającego rzeczywistości.	P6S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Patrycja Mickiewicz	Dr / Prodziekan Wydziału Nauk Stosowanych
Maciej Witkowski	Dr hab. / Profesor AWSB
Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna	Dr hab., prof. Akademii WSB / Prorektor ds. Nauki i Kształcenia, Dziekan Wydziału Nauk Stosowanych
Marcin Lis	Dr hab. / prof. Akademii WSB / Prorektor ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem
Sabina Ratajczak	Dr / Prorektor ds. Rozwoju
Paweł Urgacz	Mgr / Dyrektor Działu Współpracy z Zagranicą
Tomasz Grad	Dr / Pełnomocnik Rektora ds. praktyk

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	7
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	33
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	39
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	46
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	59
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	69
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	81
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	95
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	97
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	106

Prezentacja uczelni

Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej posiada 27 letnie doświadczenie obejmujące kształcenie studentów i prowadzenie badań naukowych, stanowiąc silny ośrodek transferu wiedzy w regionie, kraju i poza jego granicami. Akademia WSB została powołana na podstawie Ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12.09.1990 r. i decyzją Ministra Edukacji Narodowej z dnia 04.08.1995 r. wpisana do Rejestru uczelni niepaństwowych pod numerem 65 (decyzja nr DNS 3-0145-199/3/AM/95). Aktualny numer w elektronicznym rejestrze uczelni niepublicznych i związków uczelni niepublicznych Akademii WSB to 66. Uczelnia ma charakter szkoły niepublicznej i działa na zasadzie instytucji non-profit. Zasady funkcjonowania uczelni reguluje Statut. Dokumentem regulującym zasady podejmowania i realizowania studiów w Akademii WSB jest Regulamin Studiów nadany na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2) i art. 75 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.). Senat Akademii WSB na mocy uchwały nr 56/2021/2022 z dnia 13 kwietnia 2022 r. uchwalił regulamin studiów obowiązujący od roku akademickiego 2022/2023.

Akademia WSB posiada cztery uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego oraz stopnia naukowego doktora: w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości, dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie, dyscyplinie inżynieria lądowa i transport oraz dyscyplinie pedagogika.

Uczelnia w procesie kształcenia realizuje politykę jakości opartą o najwyższe standardy jakości kształcenia i wspierana jest funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Doskonalenie jakości kształcenia jest cyklicznym procesem, na który składa się:

- projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programów studiów,
- monitorowanie procesu kształcenia i obsługi studentów, doktorantów i słuchaczy,
- analiza wyników monitoringu w formie raportów cząstkowych oraz zbiorczych zawierających wnioski i rekomendacje zmian w zakresie jakości kształcenia na Uczelni i poszczególnych Wydziałach,
- wdrażanie działań doskonalących (zapobiegawczych i korygujących) i ocena ich skuteczności.

Dbłość uczelni o jakość kształcenia potwierdzają zewnętrzne oceny instytucji akredytujących.

W 2012 roku Polska Komisja Akredytacyjna uchwałą Prezydium PKA nr 276/2012 z dnia 5 lipca 2012 roku przyznała **kierunkowi socjologia ocenę wyróżniającą**. Uchwałą Prezydium PKA nr 589/2015 z dnia 3 września 2015 roku Polska Komisja Akredytacyjna przyznała Wydziałowi Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej – na którym realizowany jest kierunek **Socjologia - w ramach oceny instytucjonalnej ocenę wyróżniającą**.

Zapewnienie przez Uczelnię wymogów dotyczących sprawnego zarządzania oraz dobrych warunków do rozwoju karier akademickich pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, w tym do ciągłego doskonalenia ich wiedzy, umiejętności i kompetencji potwierdza **międzynarodowa akredytacja instytucjonalna CEEMAN przyznana Akademii WSB przez International Association for Management Development in Dynamic Societies**. Akademia WSB uzyskała również **akredytację KAUT (Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych) dla programu inżynierskiego na kierunkach Informatyka oraz Transport**. Otrzymanie pozytywnego wyniku akredytacji KAUT jest równoznaczne z otrzymaniem **międzynarodowego certyfikatu jakości kształcenia inżynierskiego EUR-ACE Label czyli European Accredited Engineer**. Ponadto Uczelnia posiada **akredytację FPAKE Fundacji Rozwoju i Akredytacji Kierunków Ekonomicznych z oceną wyróżniającą**. Z kolei kierunek Zarządzanie finansami

i rachunkowość uzyskał w 2022 roku prestiżową, międzynarodową akredytację **ACCA (Association of Chartered Certified Accountants)**, która uprawnia absolwentów tego kierunku do zwolnień z wybranych egzaminów w przypadku ubiegania się o indywidualną certyfikację w zakresie kompetencji z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania potwierdzanych przez ACCA. W 2022 roku Akademia WSB uzyskała również międzynarodową akredytację **IPMA (International Project Management Association)** dla 11 programów kształcenia we wszystkich wydziałach, uprawniającą do przygotowania studentów do międzynarodowych egzaminów w zakresie zarządzania projektami – IPMA-Student. W tym samym roku Akademia WSB **jako pierwsza uczelnia w Polsce** uzyskała międzynarodowy **Certyfikat Responsible Management Education Partner** wydany przez GPM Global. Akademia WSB została doceniona w uznaniu ciągłego zaangażowania w rozwój doskonałości akademickiej we wspieraniu liderów, którzy są zaangażowani w tworzenie wartości społecznej, ekonomicznej i środowiskowej poprzez praktykę zrównoważonego zarządzania projektami.

W Rankingu Wydawnictwa Perspektywy w roku 2022 w kategorii uczelni akademickich Akademia WSB zajęła 32 miejsce, natomiast w kategorii uczelni niepublicznych Akademia WSB znajduje się na 3 miejscu w Polsce.

Akademia WSB realizuje kształcenie w 5 lokalizacjach: siedziba główna - Wydział Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej, Filia - Wydział Zamiejscowy w Cieszynie, Filia - Wydział Zamiejscowy w Krakowie, Filia - Wydział Zamiejscowy w Olkuszu, Filia - Wydział Zamiejscowy w Żywcu, łącznie na 23 kierunkach, w tym na poziomie studiów I stopnia (18 kierunków), II stopnia (8 kierunków), jednolitych studiów magisterskich (3 kierunki). Kierunkami tymi są: Administracja, Bezpieczeństwo narodowe, Ekonomia, English in Management, Filologia, Finanse i Rachunkowość, Fizjoterapia, Informatyka, Inżynieria zarządzania, Kosmetologia, Logistyka, Pedagogika, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Pielęgniarstwo, Prawo, Ratownictwo medyczne, Socjologia, Studia menedżerskie, Stosunki międzynarodowe, Transport, Zarządzanie, Zarządzanie i inżynieria produkcji, Zarządzanie finansami i rachunkowość. Uczelnia kształci również na studiach doktoranckich, w Szkole Doktorskiej i w ramach seminarium doktorskiego oraz na studiach podyplomowych.

Kształcenie na kierunku *Socjologia* na poziomie studiów I stopnia w Wydziale Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej po raz pierwszy rozpoczęto od roku akademickiego 2002/2003 (wtedy była to Wyższa Szkoła Biznesu) i odbywa się na podstawie uzyskanych uprawnień, tj.:

- Decyzji nr DSW-3-4003-EK/593/02 Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dotyczącej nadania Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej uprawnień do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku *Socjologia* z dnia 06.05.2002 r.

Uczelnia zatrudnia 330 pracowników, w tym 143 nauczycieli akademickich: z tytułem profesora 21, ze stopniem doktora habilitowanego 36, ze stopniem doktora 68, z tytułem zawodowym magistra 18, przy czym dla 136 pracowników, praca w Akademii WSB stanowi podstawowe miejsce pracy (stan na 19.09.2022 r.).

Siedziba główna Akademii WSB mieści się w ścisłym centrum Dąbrowy Górniczej przy ulicy Cieplaka 1C.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku *Socjologia* jest zbudowana w oparciu o 27 letnie doświadczenie Uczelni w prowadzeniu działalności edukacyjnej, dobre praktyki w zakresie kształcenia w dziedzinie nauk społecznych oraz oczekiwania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Uczelni.

Koncepcja kształcenia kierunku *Socjologia* na poziomie studiów I stopnia została opracowana na podstawie:

- długoletnich doświadczeń w kształceniu na poziomie studiów I i II stopnia w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej jak i jej Filiach,
- doświadczeń polskiego systemu szkolnictwa wyższego w kształceniu na kierunku *Socjologia*,
- charakterystyk efektów uczenia określonych dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji wskazanych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018 poz. 2218),
- zasad określonych w dokumencie Standardy i wskazówki dotyczące zapewnienia jakości w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego („Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area”),
- analizy potrzeb gospodarczych i społecznych otoczenia Uczelni,
- wyników badań rynku pracy w tym regionalnego rynku pracy,
- badań ekonomicznych losów absolwentów Akademii WSB,
- strategii rozwoju Akademii WSB opracowanej na lata 2015-2020 oraz 2021-2025,
- wzorców i doświadczeń krajowych, jak również międzynarodowych,
- standardów jakości kształcenia określonych w Szczegółowych kryteriach oceny programowej ustalonych przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Socjologia* realizowanego na Wydziale Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej jest zbieżna z misją Uczelni, która w strategii Uczelni na lata 2021-2025 sformułowana została w następujący sposób: *„Tworzymy społeczność skoncentrowaną na rozwoju. W centrum naszych działań jest człowiek, któremu chcemy zapewnić nieograniczoną przestrzeń do realizacji własnych celów i ambicji. Jesteśmy wizjonerami. Jako otwarta i innowacyjna uczelnia pasjonujemy się wyzwaniem przyszłości. Generujemy użyteczną wiedzę, kreujemy trendy, oraz kształcimy specjalistów potrafiących tym wyzwaniom sprostać”*.

Działalność Wydziału Nauk Stosowanych podporządkowana jest strategii Uczelni. Zgodnie ze strategią rozwoju Uczelni na lata 2021–2025 wizja strategiczna brzmi: *Akademia WSB to otwarta i innowacyjna Uczelnia, którą pasjonują ludzie, ich rozwój oraz wyzwania przyszłości. Core strategii stanowi hasło: Człowiek i jego rozwój w centrum*. Kierunek *Socjologia* wpisuje się w wizję i misję Uczelni zawartą w strategii na lata 2021-2025. W centrum zainteresowania znajduje się student, a kształcenie ukierunkowane jest na jego rozwój, nie tylko zawodowy, ale także osobisty. Specjalistyczne kształcenie z wykorzystaniem innowacyjnych metod i narzędzi w połączeniu z rozwijaniem kompetencji miękkich ma na celu przygotowanie absolwentów do radzenia sobie z wyzwaniami stawianymi przez rynek pracy. Studenci, nauczyciele akademicki i pracownicy administracyjni Wydziału Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej tworzą społeczność akademicką otwartą na dzielenie się wiedzą i realizację ambicji naukowych i zawodowych. Koncepcja kształcenia

na kierunku *Socjologia* jest zgodna z celami strategicznymi i operacyjnymi określonymi w Strategii Uczelni, z których można wskazać np.

1. Lider Rozwoju Społeczno-Gospodarczego

- Akademia WSB cenionym partnerem dla biznesu i samorządów dzięki współpracy opartej na użyteczności i wysokiej jakości usług
- Akademia WSB postrzegana jako wiodący ośrodek opiniotwórczy w wybranych obszarach istotnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego

Kierunek *Socjologia* w procesie kształcenia uwzględnia współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, zarówno poprzez udział wybitnych praktyków – socjologów z regionu województwa śląskiego w procesie kształcenia, jak i transfer wyników badań naukowych prowadzonych przez kadrę akademicką z zakresu socjologii do praktyki.

2. Partycypacyjna Uczelnia

- Akademia WSB postrzegana jako miejsce wszechstronnego i nieskrępowanego rozwoju

Zarówno studenci jak i pracownicy Akademii WSB, w tym studenci kierunku *Socjologia* i nauczyciele akademicy mają możliwość wielowymiarowego rozwoju poprzez: udział w różnego rodzaju szkoleniach, np. z zarządzania czasem, webankiety, problem solving, digital marketingu czy social mediów; rozwijanie swoich pasji w interdyscyplinarnych kołach naukowych (jak np. Międzynarodowe Koło Bezpieczeństwa Save the World, Paedagogica, czy ProjectGO); wyjazdy zagraniczne np. z programu Erasmus+; realizację projektów o charakterze interdyscyplinarnym i/lub międzynarodowym (np. projekt pt. „**Alphabetter – learning tools for preventing functional and secondary illiteracy**”); czy wreszcie udział w konferencjach o zasięgu krajowym lub międzynarodowym, np. udział nauczycieli kierunku *Socjologia* w Międzynarodowej Konferencji SOCIALIA 2021 „Świat na trajektorii cierpienia - Aksjologiczne, społeczne, psychiczne problemy, deficyty i zaniechania wynikających z Pandemii SarsCov2. Diagnoza, terapia i wsparcie”.

Oferta kształcenia na kierunku *Socjologia* tworzy możliwości dla rozwoju zawodowego i naukowego studentów poprzez studia I stopnia, komplementarną ofertę studiów na poziomie II stopnia (np. Zarządzanie II stopnia, kierunki w języku angielskim), czy w ramach studiów podyplomowych, a także poprzez certyfikowanie umiejętności, kontakt z kadrą akademicką o wysokich kwalifikacjach naukowych i zawodowych, a także system wsparcia dla studentów obejmujący m.in. stypendia (naukowe, sportowe, socjalne), programy mentoringowe czy bogatą ofertę staży i praktyk.

3. LifeLong Academy - "Uczelnia przez całe życie"

- Akademia WSB postrzegana jako uczelnia kształcąca na potrzeby wyzwań przyszłości w społeczeństwie i biznesie

Kierunek kształci na potrzeby przyszłości przygotowując specjalistów w zakresie socjologii, wyposażonych w kompetencje przyszłości uwzględniające: umiejętności przetwarzania i interpretacji złożonych informacji, przywództwo i zarządzanie innymi, zdolność do adaptacji - umiejętność szybkiej reakcji na pojawiające się wyzwania, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zdolność łączenia i wykorzystywania wiedzy teoretycznej i praktycznej i różnych umiejętności, zdolność do pracy w wielokulturowych, globalnych środowiskach, inteligencja społeczna,

niekonwencjonalne i adaptacyjne myślenie, umiejętności korzystania z nowych mediów, transdyscyplinarność czy myślenie projektowe.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Socjologia* zakłada zapewnienie wysokiej jakości kształcenia wpisując się w przyjętą Politykę Jakości oraz założenia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia rozumianych jako komplementarny i przejrzysty zbiór świadomie zaplanowanych działań w zakresie poszczególnych obszarów procesu kształcenia, spójny z przyjętymi celami i strategią Uczelni. Doskonalenie jakości kształcenia na kierunku *Socjologia* jest cyklicznym procesem obejmującym systematyczne przeglądy i ocenę programu studiów uwzględniając opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgodność z potrzebami współczesnego rynku pracy i wdrażanie działań doskonalących.

Celem kształcenia na kierunku *Socjologia* jest m.in. wyposażenie absolwentów w wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne dotyczące identyfikacji współczesnych problemów nauk socjologicznych w odniesieniu do praktycznych problemów społecznych, a także wyposażenie ich w wiedzę i umiejętności dotyczące zastosowania zaawansowanych socjologicznych metod i technik badawczych.

Koncepcja kształcenia na kierunku *Socjologia* podporządkowana jest głównemu celowi, jakim jest wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. w dyscyplinie nauki socjologiczne jako dyscyplinie wiodącej i w dyscyplinie wspomagającej, tj. psychologia. Uczelnia kształci specjalistów z zakresu socjologii, którzy potrafią m.in. diagnozować procesy i zjawiska społeczne oraz kulturowe zachodzące we współczesnym świecie, projektować i realizować badania socjologiczne z wykorzystaniem różnorodnych metod i technik badawczych, analizować dane statystyczne oraz trendy w Internecie, czy posługiwać się specjalistycznymi programami komputerowymi, np. IBM SPSS Statistic 25.

Program studiów łączy treści ogólne, teoretyczne z treściami specjalnościowymi pozwalającymi wyposażyć absolwentów w praktyczne umiejętności wpisujące się w oczekiwania rynku pracy. Program studiów gwarantuje studentom możliwość zdobywania szerokiej wiedzy o odpowiednim stopniu zaawansowania poprzez udział w różnych formach kształcenia obejmujących nie tylko wykłady i ćwiczenia, ale także zajęcia warsztatowe, projektowe, spotkania z praktykami, wizyty studyjne, praktyki zawodowe, szkolenia i w formie e-learningu. Dzięki temu program pozwala na elastyczne jego dostosowywanie do potrzeb interesariuszy Uczelni.

Celem studiów na kierunku *Socjologia* jest:

- przekazanie aktualnej, kompleksowej wiedzy z zakresu dyscypliny wiodącej - nauki socjologiczne i wspomagającej – psychologia, w dziedzinie nauk społecznych oraz z zakresu praktyki socjologicznej,
- przygotowanie studentów do posługiwania się nowoczesną wiedzą w zakresie nauk socjologicznych dotyczącą zjawisk społecznych i zależności pomiędzy nimi,
- kształtowanie umiejętności komunikacji przy użyciu różnych kanałów i technik, zarówno z podmiotami funkcjonującymi w zakresie badania opinii publicznej, jak i z instytucjami administracyjnymi, prowadzącymi politykę społeczną, działami HR firm i instytucji, agencjami doradztwa personalnego, czy instytucjami rynku pracy,
- wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności pozwalające na rozpoznawanie uwarunkowań zmian społecznych zachodzących w warunkach współczesnych wyzwań dla nauk socjologicznych i praktyki życia społecznego,

- nabycie przez absolwentów umiejętności posługiwania się nowoczesnymi metodami i technikami analizy zjawisk i procesów społecznych w praktycznych analizach socjologicznych,
- kształtowanie wrażliwości etyczno-społecznej, otwartości na racje drugiej strony,
- wyposażenie w zdolność pracy w zespole, rozwijanie refleksyjności oraz postawy prospołecznej i poczucia odpowiedzialności,
- organizowanie warunków do doskonalenia umiejętności radzenia sobie na współczesnym rynku pracy,
- uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie oraz rozwoju osobistego.

Zarówno cele, jak i koncepcja kształcenia kierunku *Socjologia* były konsultowane z interesariuszami Uczelni, m.in. z przedstawicielami przedsiębiorstw będących członkami Rady Ekspertów Akademii WSB, a także interesariuszami wewnętrznymi, tj. nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku *Socjologia* oraz studentami.

Absolwent studiów I stopnia na kierunku *Socjologia* wykazuje się m.in:

- wiedzą z dyscypliny nauk socjologicznych jako jednej z dyscyplin naukowych wchodzących w zakres dziedziny nauk społecznych oraz w odpowiednim zakresie z dyscypliny psychologia, do których został przyporządkowany kierunek studiów,
- rozumieniem całokształtu zjawisk i procesów z zakresu współczesnych koncepcji dotyczących rozwoju struktur społecznych i ich praktycznych uwarunkowań,
- rozumieniem koncepcji i procesów zmian społecznych, zarówno w kontekście historycznym jak i współczesnym,
- umiejętnością rozpoznawania, diagnozowania i definiowania zasadniczych problemów i zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, gospodarczych i ich przyczyn,
- umiejętności jasnego i jednoznacznego przedstawiania i konsultowania w gronie specjalistów, swoich wniosków oraz teoretycznych i praktycznych przesłanek, które stanowią ich podstawę,
- umiejętnością aktywnego uczestniczenia w procesach decyzyjnych oraz w tworzeniu i realizacji złożonych przedsięwzięć w środowisku pracy i poza nim,
- umiejętnością krytycznego rozumowania i praktycznego wykorzystywania wiedzy do propozycji adekwatnych rozwiązań problemów z zakresu nauk socjologicznych i praktyki życia społecznego,
- postawą, pozwalającą na samodzielne uczenie się, kontynuację studiów oraz planowanie swojego rozwoju zawodowego.

Interesariusze Uczelni są również zaangażowani w proces doskonalenia koncepcji i organizacji kształcenia kierunku *Socjologia*. Przykładem zaangażowania studentów w proces doskonalenia kształcenia na kierunku są działania podejmowane w celu pozyskania ich opinii, np.:

- w trakcie spotkań Przedstawicieli Samorządu Studenckiego Akademii WSB z władzami Uczelni,
- w trakcie posiedzeń Senatu Uczelni;
- poprzez badania oceny jakości kształcenia (realizowane w każdym semestrze), w tym zajęć prowadzonych w formule zdalnej,
- poprzez oceny realizacji studiów,
- poprzez udział przedstawiciela studentów w pracach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia,

- poprzez cykliczne spotkania grup studenckich z prodziekanami,
- poprzez ocenę jakości pracy jednostek administracyjnych oraz satysfakcji ze studiów przeprowadzaną co 2 lata.

W celu rozpoznania potrzeb pracodawców w odniesieniu do kwalifikacji absolwentów przeprowadza się szereg konsultacji społeczno-gospodarczych w obrębie instytucji i przedsiębiorstw powiatu i regionu. Przedstawiciele rynku pracy na bieżąco angażowani są w aktywności pozwalające poznać ich oczekiwania w stosunku do absolwentów uczelni wyższych – przykładem mogą być regularne spotkania Rady Ekspertów, podpisane porozumienia o współpracy w zakresie organizacji praktyk, a także współpraca firm i przedsiębiorstw z akademickim Biurem Karier w zakresie pozyskiwania studentów i absolwentów na staże, stypendia, czy do pracy.

Szerzej udział interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Akademią WSB przedstawia opis w Kryterium 6 - Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku.

W procesie kształcenia Akademia WSB kładzie duży nacisk na łączenie wiedzy teoretycznej z kształtowaniem u studentów umiejętności praktycznych. Służą temu:

- zajęcia prowadzone przez kadrę akademicką o wysokich kwalifikacjach naukowych, jak również posiadających doświadczenie zawodowe,
- zajęcia prowadzone przez praktyków reprezentujących nauki socjologiczne, w tym przedstawiciele instytucji administracji publicznej, działy HR przedsiębiorstw, instytucje badania opinii publicznej,
- praktyki studenckie,
- wizyty studyjne (np. wizyta w firmie Capgemini, czy w Keywords Studios),
- spotkania z praktykami jako część programu studiów uwzględniające tematy z zakresu procesów i zjawisk społecznych, np. „Szef czy lider? Którą drogę wybierasz? Ego czy efektywność?”; „Coaching jako nowa forma rozwoju”; „Co z tym światem? - zmiany klimatyczne a strategię komunikacji marketingowej”,
- metody dydaktyczne wykorzystujące case study (studium przypadku),
- możliwość pisania pracy dyplomowej i etapowej z udziałem mentora reprezentującego praktykę gospodarczą,
- stosowanie aktywnych form i nowoczesnych metod nauczania, kształtujących umiejętności niezbędne do pracy zawodowej (np. dyskusja problemowa),
- możliwość zdobycia dodatkowych umiejętności poprzez działalność w kołach naukowych i organizacjach studenckich (np. Koło Naukowe Save the world, Paedagogica, ProjectGO; Samorząd Studencki),
- uczestnictwo w Targach Pracy i Praktyk Studenckich – np. XIII Targi Pracy i Praktyk Studenckich Job and Internship Fair odbywających się z udziałem przedstawiciele firm takich jak m.in.: ManpowerGroup, HireRight sp. z o. o., Grupa Twoja Kariera Sp. z o.o., PwC Service Delivery Center, Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, gdzie pracodawcy prowadzili szkolenia oraz symulacje rozmów kwalifikacyjnych, rozwijające kompetencje zawodowe uczestników. Szkolenia prowadzone przez praktyków dotyczyły aktualnych trendów i ważnych zjawisk na współczesnym rynku pracy,

- uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, wykładach otwartych (w tym międzynarodowych), możliwość zdobycia certyfikatów (np. certyfikaty językowe).

Koncepcja kształcenia zakłada wykorzystanie w nauczaniu współczesnych narzędzi dydaktycznych wspomagających osiąganie przez studentów efektów uczenia się, a w szczególności technologii cyfrowych odpowiadających potrzebom rynku pracy.

Laboratoria komputerowe dysponują specjalistycznym oprogramowaniem, min.: Adobe Acrobat Reader DC, **IBM SPSS Statistics 25**, **Atlas ti**, KNIME Analytics Platform, Microsoft Access 2016, Microsoft Office 2016, Microsoft Project Professional 2019, Android Studio.

Koncepcja kształcenia zapewnia elastyczność programu poprzez oferowanie różnorodnych specjalności i odpowiednią pulę zajęć fakultatywnych, co umożliwi z jednej strony szybkie reagowanie na potrzeby rynku pracy, a z drugiej indywidualizację kształcenia. Student na kierunku *Socjologia* w ramach studiów I stopnia dokonuje wyboru spośród następujących specjalności:

- Doradztwo zawodowe
- Zarządzanie zasobami ludzkimi
- Socjologia biznesu i zachowań konsumenckich
- Społeczeństwo cyfrowe i nowe media.

Celem specjalności **Doradztwo zawodowe** jest przygotowanie absolwentów do pracy w charakterze profesjonalnego doradcy zawodowego w biurach i agencjach pośrednictwa pracy, akademickich biurach karier, instytucjach wspierających aktywizację zawodową, czy działach HR przedsiębiorstw. Absolwenci tej specjalności nabywają kompetencje z zakresu zarządzania i kształtowania kompetencji, coachingu i przeprowadzania szkoleń dla pracowników dotyczących zarządzania swoją karierą, a także budowania marki osobistej. Posiadają również zaawansowane umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, metod i technik radzenia sobie ze stresującymi sytuacjami, a także są przygotowani do wystąpień publicznych oraz różnych form pracy z osobami wykluczonymi zawodowo.

Przykładowe treści realizowane w ramach specjalności:

- Podstawy zawodoznawstwa
- Komunikacja interpersonalna w doradztwie i coachingu
- Doradztwo zawodowe dla osób bezrobotnych
- Szkolenia i kształtowanie kariery zawodowej pracowników
- Trening wystąpień publicznych i radzenia sobie ze stresem
- Warsztat pracy doradcy zawodowego.

Celem specjalności **Zarządzanie zasobami ludzkimi** jest wyposażenie absolwentów w kompetencje umożliwiające pracę w działach personalnych przedsiębiorstw i instytucji publicznych i niepublicznych na stanowiskach menedżera HR i eksperta zajmującego się efektywnym pozyskiwaniem i wykorzystaniem zasobów ludzkich, a także zarządzaniem kompetencjami pracowników.

Absolwent specjalności Zarządzanie zasobami ludzkimi m.in. zna zagadnienia psychologii procesów kadrowych niezbędne do efektywnego zarządzania zasobami ludzkimi i potrafi wykorzystać je w praktyce, zna cele i obszary psychologii zarządzania, a także ma wiedzę na temat kluczowych uwarunkowań skutecznego zarządzania zasobami ludzkimi i potrafi wdrożyć te zasady w praktyce

zawodowej, zna zasady i metody rekrutowania i selekcji pracowników oraz potrafi skutecznie zarządzać kompetencjami w ramach organizacji.

Przykładowe treści realizowane w ramach specjalności:

- Psychologia procesów kadrowych
- System zarządzania zasobami ludzkimi w przedsiębiorstwie
- Zarządzanie zasobami ludzkimi w otoczeniu międzynarodowym
- Nowoczesne trendy w HR
- Szkolenia i kształtowanie kariery zawodowej pracowników
- Zarządzanie kompetencjami w organizacji

Absolwent specjalności **Socjologia biznesu i zachowań konsumenckich** posiada kompetencje przydatne w efektywnej komunikacji w biznesie, zna zasady zarządzania relacjami z różnymi typami klientów, psychologiczne procesy zachowań konsumenckich, cechuje go wiedza dotycząca budowania strategii marki i jej wdrażania w organizacji. Absolwent tej specjalności potrafi diagnozować i oceniać kompetencje, dobierać odpowiednie instrumenty motywowania pracowników, a także posiada zaawansowane umiejętności komunikacyjne.

Absolwent specjalności Socjologia biznesu i zachowań konsumenckich jest przygotowany do podjęcia pracy jako trener biznesu, specjalista lub menedżer w firmach szkoleniowych, konsultingowych, rekrutacyjnych oraz w innych strukturach przedsiębiorstw, gdzie wymagane są rozbudowane umiejętności komunikacyjne i wiedza socjologiczna.

Przykładowe treści realizowane w ramach specjalności:

- Zarządzanie relacjami z klientem
- Projektowanie procesów rozwojowych w organizacji
- Budowanie poczucia dobrostanu w organizacji
- Personal Branding
- Różnice międzykulturowe w biznesie międzynarodowym
- Systemy motywacyjne w sprzedaży

Specjalność **Socjologia biznesu i zachowań konsumenckich** (w ofercie od roku akademickiego 2021/2022, nie została jeszcze uruchomiona).

Wszystkie zajęcia specjalnościowe na kierunku *Socjologia* w Akademii WSB prowadzą doświadczeni praktycy, co zapewnia przekazywanie zastosowań wiedzy i aktualnych trendów w zakresie rozwiązań praktycznych związanych z naukami socjologicznymi.

Absolwent kierunku *Socjologia*, zgodnie z celem profilu praktycznego, posiada wiedzę teoretyczną i praktyczną, co zapewnia charakter oferowanych modułów zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych kształtujących umiejętności praktyczne. W ramach oferowanych zajęć student zapoznaje się z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w danym obszarze dyscypliny nauki socjologiczne, ale także z praktyką zawodu socjologa. Prowadzone zajęcia pozwolą absolwentom uzyskać w szczególności:

- przygotowanie z zajęć podstawowych obejmujące treści realizowane w ramach zajęć takich jak: Antropologia kultury, Wstęp do socjologii, Historia myśli społecznej, Współczesne teorie

socjologiczne, Polityka społeczna, Komunikacja interpersonalna, Kulturowe podstawy zachowania, Psychologia ogólna, Psychologia społeczna oraz Praktyczne zastosowanie psychologii społecznej;

- znajomość makro i mikrostruktur społecznych i umiejętność zastosowania tej wiedzy w odniesieniu do dyscypliny nauki socjologiczne (moduł Struktury i systemy społeczne),
- znajomość metodologii badań społecznych, statystyki, demografii, projektowania i realizacji badań socjologicznych ilościowych i jakościowych (moduł metodologiczny),
- umiejętność korzystania z nowoczesnych środków gromadzenia i przetwarzania informacji (zajęcia: Bezpieczeństwo w sieci i wybrane narzędzia informatyczne, technologia informacyjna),
- znajomość co najmniej jednego języka obcego na poziomie B2,
- wiedzę umożliwiającą właściwą ocenę zwłaszcza społecznych (etycznych) skutków działalności w odniesieniu do zawodu socjologa.

Oferta kształcenia na kierunku *Socjologia* uwzględnia studia stacjonarne i niestacjonarne, a więc skierowana jest w przypadku studiów I stopnia do absolwentów szkół średnich, stojących przed wyborem drogi zawodowej mogących swój czas przeznaczyć na studiowanie w trybie studiów stacjonarnych, jak też do osób pracujących zawodowo, a zainteresowanych zdobyciem kwalifikacji na poziomie studiów wyższych. Oferta jest też skierowana do osób zainteresowanych uzupełnieniem i poszerzeniem posiadanych kwalifikacji zawodowych w trybie studiów niestacjonarnych.

Koncepcja kształcenia otwiera również możliwości dalszej edukacji, np. na studiach II stopnia, a także oferując szeroki wybór studiów podyplomowych.

Koncepcja kształcenia kierunku *Socjologia* zakłada, zgodnie z polityką jakości, ustawiczną weryfikację swoich zadań i celów kształcenia, prowadząc działania na rzecz monitorowania i systematycznego doskonalenia programu studiów oraz systematycznego badania jakości kształcenia w oparciu o zasady Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Akademii WSB.

Koncepcja kształcenia kierunku *Socjologia* uwzględnia również nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Służą temu dedykowane platformy: MS Teams, OnlineWSB oraz platforma do zdalnego egzaminowania Inspera.

Efekty kształcenia dla kierunku *Socjologia* zostały opracowane w roku 2002, a następnie zostały dostosowane do wymagań Polskiej Ramy Kwalifikacji określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku i jako **efekty uczenia się** zatwierdzone przez Radę Wydziału Nauk Stosowanych Akademii WSB Uchwałą nr 144/2018/2019 z dnia 30 września 2019 r.

Efekty te wynikają z założeń koncepcji kształcenia uwzględniających praktyczny profil kierunku, są zgodne z zakresem wiedzy w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, tj. nauki socjologiczne jako dyscypliny wiodącej i psychologii jako dyscypliny wspomagającej, oraz ze współczesnymi rozwiązaniami praktyki w działalności zawodowej związanej z socjologią.

Efekty uczenia zarówno dla studiów I stopnia uwzględniają w pełni charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji określonych w cz. I wymienionego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku.

Efekty uczenia - zgodnie z koncepcją kształcenia i praktycznym profilem studiów - odnoszą się do aktualnej wiedzy i jej zastosowań w zakresie dyscypliny nauki socjologiczne jako dyscypliny wiodącej i

psychologii jako dyscypliny wspomagającej, do których jest przyporządkowany kierunek - w tym w szczególności dotyczących np. współczesnych teorii socjologicznych oraz socjologii struktur społecznych, uwzględniają stan praktyki w tym obszarze, a także uwzględniają praktyczne umiejętności analityczne, aplikacyjne oraz komunikacyjne.

Jako kluczowe, przykładowe efekty uczenia się opisane w dyscyplinie nauki socjologiczne można wskazać:

W zakresie wiedzy:

- zna w zaawansowanym stopniu główne teorie z zakresu nauk socjologicznych wyjaśniające zjawiska społeczne i zależności między nimi oraz rozumie znaczenie relacji społecznych i ich organizacji w strukturach społecznych - w tym w szczególności - interpersonalnych, międzykulturowych, politycznych, medialnych i biznesowych, jak również w odniesieniu do działalności zawodowej związanej z socjologią,
- zna w zaawansowanym stopniu wybrane metody i techniki badań socjologicznych oraz ich praktyczne wykorzystanie, a także kolejne elementy i etapy procesu badawczego w naukach socjologicznych;

W zakresie umiejętności:

- potrafi interpretować zjawiska społeczne, kulturowe i gospodarcze wykorzystując do tego pojęcia i koncepcje socjologiczne,
- potrafi rozwiązywać typowe dla działalności zawodowej zadania z zakresu socjologii, prawidłowo posługując się systemami normatywnymi oraz normami i regułami (prawnymi, etycznymi, zawodowymi, moralnymi),
- potrafi analizować proponowane rozwiązania problemów społecznych, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia zgodne z właściwą dla działalności zawodowej perspektywą socjologiczną.

W zakresie kompetencji społecznych:

- rozstrzygania dylematów związanych z pracą socjologa, w tym dylematów etycznych, przestrzegając zasad etyki zawodowej i wymagając tego od innych.

Jako przykład efektów uzyskiwanych zarówno w dyscyplinie nauki socjologiczne jak i psychologia można podać:

W zakresie wiedzy:

- zna w zaawansowanym stopniu koncepcje dotyczące rozwoju struktur społecznych, kulturowych oraz zależności między grupą a jednostką - ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych i rządzących nimi prawidłowościach, zna normy i reguły organizujące struktury i instytucje społeczne, i ich odniesienia do działalności zawodowej.

W zakresie umiejętności:

- potrafi analizować i oceniać typy i rodzaje grup społecznych oraz ich funkcjonowanie w różnych społeczeństwach i środowiskach, wykorzystując posiadaną wiedzę z zakresu nauk socjologicznych i psychologii.

Efekty kierunkowe zostały rozwinięte i odpowiednio uszczegółowione w efektach określonych dla zajęć poszczególnych przedmiotów. Jako przykład powiązania i zgodności efektów przypisanych do zajęć z efektami kierunkowymi można podać:

W zakresie wiedzy:

- **Efekt SO_W02:** „Absolwent zna w zaawansowanym stopniu główne teorie z zakresu nauk socjologicznych wyjaśniające zjawiska społeczne i zależności między nimi oraz rozumie znaczenie relacji społecznych i ich organizacji w strukturach społecznych - w tym w szczególności - interpersonalnych, międzykulturowych, politycznych, medialnych i biznesowych, jak również w odniesieniu do działalności zawodowej związanej z socjologią”. Efekt ten jest osiągany m.in. na przedmiocie: **Antropologia kultury - wykład** (efekt przedmiotowy brzmi: „Student zna w zaawansowanym stopniu główne teorie z zakresu antropologii kultury wyjaśniające zjawiska kulturowe i zależności między nimi oraz rozumie znaczenie relacji międzykulturowych w strukturach społecznych, jak również w odniesieniu do działalności zawodowej związanej z socjologią”).
- **Efekt SO_W04:** „w zaawansowanym stopniu wybrane metody i techniki badań socjologicznych oraz ich praktyczne wykorzystanie, a także kolejne elementy i etapy procesu badawczego w naukach socjologicznych.” Efekt ten jest osiągany m.in. na przedmiocie **Statystyka z demografią społeczną - wykład** (efekt przedmiotowy brzmi: „zna metody statystyczne, narzędzia i techniki wykorzystywane w badaniach socjologicznych”).

W zakresie umiejętności:

- **Efekt SO_U03:** „Potrafi analizować i oceniać typy i rodzaje grup społecznych oraz ich funkcjonowanie w różnych społeczeństwach i środowiskach, wykorzystując posiadaną wiedzę z zakresu nauk socjologicznych i psychologii”, co znajduje rozwinięcie w efektach przedmiotu **Systemy motywacyjne – ćwiczenia** (efekt przedmiotowy brzmi: „Student potrafi identyfikować różnorodne role grupowe, typy osobowości i grupy społeczne. Posiada umiejętność dobierania odpowiednich narzędzi do skutecznego motywowania poszczególnych członków zespołu”),
- **Efekt SO_U07:** „ustalać cele, planować zadania do wykonania oraz zarządzać czasem własnym i zespołowym, potrafi ocenić kompetencje osób w grupie i na tej podstawie dokonać podziału zadań”. Efekt ten jest osiągany m.in. na przedmiocie **Komunikacja marketingowa - ćwiczenia**, poprzez przedmiotowy efekt tj.; „Student potrafi ustalać cele i planować zadania służące projektowaniu założeń strategii komunikacji i komponowaniu jej narzędzi oraz potrafi odpowiednio gospodarować czasem w trakcie prac zespołowych, dbając o adekwatny do kompetencji podział zadań.”

W zakresie kompetencji społecznych:

- **Efekt SO_K03:** „Student jest gotów do udziału w przygotowaniu projektów społecznych (politycznych, gospodarczych i obywatelskich) uwzględniających aspekty socjologiczne.”, co ma odzwierciedlenie w przedmiocie **Coaching kariery** (efekt przedmiotowy: „student jest świadomy konieczności wsparcia pracowników wchodzących w proces zmiany. Jest gotów do empatycznych zachowań i reakcji na aktualne potrzeby pracownika”).

Efekty uczenia się dla kierunku *Socjologia* zostały sformułowane w sposób zrozumiały (co potwierdziły badania opinii studentów), zgodnie z terminologią właściwą dla dyscypliny nauki socjologiczne, określają zakres i stopień zaawansowania wiedzy i definiują umiejętności, co pozwala na weryfikację stopnia ich osiągnięcia i ocenę przy zastosowaniu zasad weryfikacji efektów uczenia się określonych w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia Akademii WSB oraz *Ramowym systemie oceny studentów w Akademii WSB*.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Jako dobra praktykę można przyjąć fakt, że koncepcja kształcenia na akredytowanym kierunku powstała przy współudziale i jest zorientowana na potrzeby zarówno firm jak i instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego (m.in. urzędy gmin i miast w regionie, urzędy pracy). Program kształcenia na akredytowanym kierunku zakłada udział studentów w regularnych spotkaniach z praktykami, a zajęcia specjalnościowe prowadzone są w większości przez praktyków z dużym doświadczeniem.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia I stopnia na kierunku *Socjologia* są wyodrębnionym organizacyjnie i programowo pierwszym etapem studiów wyższych. Program studiów skonstruowany jest zgodnie z art. 67 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz według wytycznych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. - tekst jednolity - w sprawie studiów oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Studia I stopnia na kierunku *Socjologia* kończą się uzyskaniem kwalifikacji I stopnia i tytułu zawodowego licencjat, trwają 6 semestrów, a liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi 180 ECTS. Warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu studiów I stopnia jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, pozytywna ocena pracy dyplomowej i złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym.

Uczelnia prowadzi kształcenie na kierunku *Socjologia* na studiach I stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (w zaokrągleniu do pełnego punktu ECTS) wynosi:

- Studia stacjonarne: 101 ECTS
- Studia niestacjonarne: 84 ECTS

Program studiów I stopnia zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych umożliwia studentowi wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze 34% całkowitej liczby punktów ECTS. Liczba punktów ECTS w ramach zajęć do wyboru wynosi 62 ECTS. W grupie zajęć do wyboru znajdują się między innymi: języki obce, grupa zajęć pogłębiających wiedzę specjalistyczną, seminarium dyplomowe.

Na studiach I stopnia o profilu praktycznym zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne realizowane są w wymiarze 118 ECTS, co stanowi 65% ogółu punktów ECTS na studiach stacjonarnych i tyle samo na studiach niestacjonarnych. Mając na uwadze założone cele kształcenia oraz profil kierunku udział ten jest w pełni uzasadniony i spełnia wymagania w tym zakresie.

W programie studiów godziny zajęć uwzględniające zaangażowanie studentów (ćwiczenia, projekty) umożliwiają - zgodnie z założeniami profilu praktycznego - wykonywanie bezpośrednio przez studentów czynności praktycznych i nabywanie praktycznych umiejętności. Grupy ćwiczeniowe liczą do 20 studentów.

Zajęcia językowe obejmują takie przedmioty jak: język obcy – realizowany od pierwszego do czwartego semestru studiów w formie ćwiczeń praktycznych (160 h na studiach stacjonarnych i 64 h na studiach niestacjonarnych) i e-learningu (80 h na studiach stacjonarnych i 88 h na studiach niestacjonarnych), język obcy w socjologii (40 h w formie e-learningu zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych) – realizowany na piątym semestrze studiów, obejmujący słownictwo specjalistyczne związane ze studiowanym kierunkiem, a także przedmioty do wyboru w języku angielskim, np. Multicultural management, Leadership realizowane na semestrze szóstym w wymiarze 24 h ćwiczeniowych na studiach stacjonarnych i 16 h na studiach niestacjonarnych.

Zajęcia, z których wyodrębniono punkty ECTS przypisane do dziedziny nauk humanistycznych obejmują przedmioty takie jak: Etyka / Etyka w biznesie (1 ECTS), Antropologia kultury (1 ECTS), Historia myśli społecznej (1 ECTS), Kulturowe podstawy zachowania (1 ECTS) oraz Język obcy (2 ECTS) i stanowią łącznie 6 ECTS zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

Z kolei zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stanowią 28% punktów ECTS, tj. 51 ECTS zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych i należą tutaj: wykłady, przedmiot Bezpieczeństwo w sieci i wybrane narzędzia informatyczne, spotkania z praktykiem oraz zajęcia językowe realizowane w formie e-learningu. Pomocniczo, metody i techniki kształcenia na odległość są również wykorzystywane na seminarium dyplomowym.

Aby ułatwić studentom integrowanie studiów, pracy zawodowej i życia prywatnego, Uczelnia wprowadziła na studiach stacjonarnych program „3 dni studiujesz 2 dni pracujesz”. Zajęcia na studiach stacjonarnych, w ramach programu „3 dni studiujesz 2 dni pracujesz”, odbywają się od środy do piątku, a dla studentów, którzy nie mogą studiować w ciągu tygodnia, zajęcia odbywają się weekendowo. W planie zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych przestrzegana jest zasada, by bloki dydaktyczne z jednego przedmiotu nie przekroczyły 4 godzin lekcyjnych. Stałym elementem organizacji zajęć są godziny konsultacji realizowane przez każdego nauczyciela akademickiego prowadzącego zarówno wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria oraz lektoraty. Terminy konsultacji są podawane do wiadomości studentów za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu. Przyjęte rozwiązania odnoszące się do organizacji zjazdów, częstotliwość zjazdów, liczba godzin dydaktycznych (z uwzględnieniem długości bloku dydaktycznego) sprzyjają realizacji zakładanych w programie studiów efektów uczenia się.

Program studiów łączy treści teoretyczne z zakresu dyscypliny nauki socjologiczne i dyscypliny psychologia, do których przypisany jest kierunek, z treściami specjalnościowymi, pozwalającymi wyposażyć absolwentów w praktyczne umiejętności wpisujące się w aktualne oczekiwania rynku pracy. Program ten gwarantuje studentom możliwość zdobywania wiedzy zarówno o charakterze ogólnym, jak i przede wszystkim wiedzy wysoce specjalistycznej z zakresu takich zagadnień, jak: zarządzanie kompetencjami i relacjami, psychologia procesów kadrowych, nowoczesne trendy w HR czy personal branding oraz uwzględnia stosowanie tej wiedzy w praktyce.

Treści programowe zostały dostosowane do zakładanych efektów uczenia się i umożliwiają ich osiągnięcie. I tak dla przykładu efekt określony jako **SO_W01** „zna w zaawansowanym stopniu terminologię właściwą dla dyscyplin naukowych: nauki socjologiczne i psychologia w zakresie związanym z kierunkiem socjologia, miejsce nauk socjologicznych i psychologii w dziedzinie nauk społecznych, ich źródła, subdyscypliny, związki z naukami humanistycznymi” jest osiągnięty m.in.

poprzez treści na przedmiotach: **Socjologia makrostruktur społecznych, Analiza danych i pomiar struktur społecznych – projekt, czy Wstęp do socjologii**. W zakresie umiejętności efekt określony jako **SO_U02** tj. „potrafi pozyskiwać z właściwych źródeł dane, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane technik informacyjno-komunikacyjne w celu przeprowadzenia analizy procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, gospodarczych i ich przyczyn w aspekcie socjologicznym” jest realizowany przykładowo na zajęciach: **Metodologia badań społecznych, Socjologia mikrostruktur społecznych, czy Projektowanie i realizacja badania ilościowego**.

W celu utrwalania jak i pozyskiwania wiedzy, w ramach przedmiotów wskazywana jest studentom aktualna literatura.

W ramach puli przedmiotów obieralnych studenci mogą wybierać przedmioty pogłębiające i uszczegóławiające wiedzę bezpośrednio związaną z kierunkiem *Socjologia*, takie jak np. Socjologia kultury, czy Socjologia problemów społecznych, jak też mają do wyboru przedmioty rozwijające kompetencje miękkie (np. Design thinking czy Action learning). Oprócz tego, studentom oferowane są również przedmioty swobodnego wyboru prowadzone w języku angielskim (moduł: przedmioty swobodnego wyboru w języku angielskim).

W procesie kształcenia istotne są także treści, które pozwalają na rozwój umiejętności komunikacyjnych, co studenci osiągają w trakcie realizacji zajęć takich jak: języki obce, warsztat budowania zespołu, komunikacja interpersonalna, a także kompetencje społeczne studenta, a więc postaw społecznych i odpowiedzialności. W budowaniu umiejętności pracy zespołowej szczególnie istotne znaczenie pełni „warsztat budowania zespołu” – realizowany na I semestrze studiów jako zajęcia mające na celu integrację zespołu oraz przekazanie zasad jego organizacji – tym samym zajęcia te realizują bezpośrednio efekty związane z umiejętnością pracy zespołowej, dzielenia się wiedzą, organizacji pracy zespołowej, oraz współdziałania i komunikowania się. Celem rozwijania postaw etycznych i prospołecznych u studentów wprowadzono do programu studiów taki przedmiot jak etyka/etyka w biznesie.

W strukturze programu studiów wyodrębnione zostały grupy oraz moduły zajęć:

- a) grupa treści ogólnouczeniowych - tworzą ją zajęcia z zakresu: przedsiębiorczości, kształcenia językowego, technologii informacyjnej, etyki lub etyki w biznesie, ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, warsztatu budowania zespołu, bezpieczeństwa w sieci i wybranych narzędzi informatycznych oraz wychowania fizycznego;
- b) grupa treści podstawowych - tworzą ją zajęcia związane z podstawami nauk socjologicznych i psychologią (przykładowe przedmioty: Wstęp do socjologii, Psychologia ogólna, Kulturowe podstawy zachowania);
- c) grupa treści kierunkowych - tworzą ją następujące moduły:
 - Moduł: **Struktury i systemy społeczne** obejmujący m.in. takie zajęcia jak: Socjologia mikrostruktur społecznych czy Współczesne społeczeństwo polskie;
 - Moduł: **Metodologiczny** obejmujący zajęcia takie jak: Metodologia badań społecznych, Projektowanie i realizacja badania jakościowego: badania etnograficzne, czy Statystyka z demografią społeczną;
- d) przygotowanie pracy dyplomowej – seminarium dyplomowe, tworzenie ustnych i pisemnych prezentacji, metodyka pisania pracy dyplomowej i wykorzystywanie baz danych;
- e) grupa treści poszerzających wiedzę specjalistyczną obejmująca moduły: specjalnościowy, przedmioty swobodnego wyboru, przedmioty swobodnego wyboru w języku angielskim; moduł

przedmiotów swobodnego wyboru pozwala studentom na uzupełnienie wiedzy i osiągnięcie efektów uczenia się zdobywanych podczas studiów. Z listy przedmiotów swobodnego wyboru zaproponowanych w danym semestrze student wybiera preferowane przedmioty w liczbie punktów ECTS przewidzianej programem studiów;

f) moduł praktyczny zawiera szkolenia i praktyki, spotkania z praktykami, wizyty studyjne.

Spotkania z praktykami prowadzone są przez przedstawicieli praktyki gospodarczej i mają na celu zapoznanie studentów z zagadnieniami stanowiącymi nowatorskie, interesujące ujęcie problematyki związanej z kierunkiem lub daną specjalnością, prezentując rozwiązania współczesnej praktyki z zakresu socjologii. Studenci mogą korzystać także z dodatkowych szkoleń organizowanych przez Uczelnię. Wizyty studyjne odbywają się w instytucjach, których działalność jest związana z kierunkiem studiów i mają na celu zaprezentowanie studentom realnych warunków i sposobów pracy zawodowej, wykorzystujących nowoczesną wiedzę socjologiczną w ujęciu biznesowym, np. wizyta w firmie Capgemini, czy w Keywords Studios w Katowicach.

Od semestru letniego roku akademickiego 2020/2021 Akademia WSB rozpoczęła wdrażanie koncepcji kształcenia modułowego, co oznacza, że semestr jest podzielony na dwie części (moduły), pomiędzy którymi odbywa się sesja zaliczeniowa – egzaminacyjna z przedmiotów, które odbywają się w pierwszym module. Kolejny cykl zaliczeń odbywa się po zakończeniu drugiego modułu. Ideą przyświecającą koncepcji kształcenia modułowego jest umożliwienie koncentrowania się w większym stopniu na treściach przedmiotów z poszczególnych modułów, a także rozłożenie w czasie obciążenia studentów związanego z przygotowaniem się do zaliczeń i egzaminów. Warto zaznaczyć, że kształcenie modułowe stanowi odpowiedź na oddolną inicjatywę studentów, którzy zgłosili takie zapotrzebowanie na spotkaniach Samorządu Studenckiego. Przed wprowadzeniem kształcenia modułowego odbyły się konsultacje Dziekana Wydziału Nauk Stosowanych z Prorektorem ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem, Prodziekanami poszczególnych wydziałów i studentami. Koncepcja kształcenia modułowego była również konsultowana na posiedzeniach Rady Ekspertów, gdzie spotkała się z zainteresowaniem i entuzjazmem. Po pierwszej edycji realizacji kształcenia modułowego przeprowadzono badanie ilościowe wśród studentów, które wykazało poparcie studentów tego typu organizacji nauki.

Zakres poszczególnych modułów zajęć realizowany poprzez udział w różnych formach kształcenia, takich jak:

- wykłady - przekazanie oraz uporządkowanie istotnej do dalszej realizacji modułu wiedzy teoretycznej,
- ćwiczenia - studenci nabywają umiejętności praktyczne poprzez wykonywanie czynności praktycznych (np. analitycznych, komunikacyjnych), dyskutują, realizują zadania wykorzystując wiedzę zdobytą na wykładach
- warsztaty - studenci uczą się jak wykorzystać swoją wiedzę teoretyczną w praktyce, podczas analizowania konkretnych przypadków praktycznych oraz realizowania krótkich form warsztatowych,
- e-learning - wspomaganie kształcenia,
- wizyty studyjne, case study z udziałem praktyków/pracodawców, zajęcia w warunkach pracy zawodowej,
- pracę własną - realizacja praktycznych projektów zarówno indywidualnych, jak i grupowych podczas twórczej pracy zespołowej, inspirowanej i monitorowanej przez prowadzących zajęcia oraz indywidualnej pracy własnej poza zajęciami .

Działania Akademii WSB związane z wykorzystaniem zdalnych form nauczania sięgają roku 2012, kiedy utworzono Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych (CNMiTE), czyli jednostkę odpowiedzialną za realizację zajęć dydaktycznych metodą e-learningu. Podstawowym zadaniem CNMiTE jest wpieranie e-learningu w Uczelni w trzech obszarach:

- dydaktyki,
- narzędzi,
- zasobów dydaktycznych.

Centrum realizuje następujące działania:

- aktualizacja i administrowanie platformą zdalnego nauczania Moodle,
- wsparcie metodyczne dla nauczycieli w zakresie projektowania materiałów dydaktycznych udostępnianych w systemie e-learning oraz prowadzenia zajęć zdalnych,
- organizacja szkoleń dla studentów oraz pracowników dydaktycznych, opracowanie szkoleniowych materiałów w postaci pigułek wiedzy i tutoriali (aktualnie opracowano ok. 50 tutoriali, zorganizowano kilkanaście webinarów z zakresu kształcenia zdalnego),
- audyt i rozwój realizowanych kursów e-learningowych,
- przygotowanie i administrowanie kursami typu MOOC (aktualnie uczelnia opracowała 7 kursów MOOC na platformę Navoica),
- wsparcie rozwoju kompetencji cyfrowych studentów,
- koordynacja procesu ewaluacji zajęć realizowanych w ramach formuły online.

Bazą techniczno-organizacyjną funkcjonowania systemu e-learningowego jest Platforma Edukacji Zdalnej Akademii WSB: online.wsb.edu.pl (Platforma Moodle, wersja 3.9). Uczelnia wykształciła systemowy sposób realizacji kształcenia online, który obecnie funkcjonuje w oparciu o 3 etapy:

- planowanie i realizacja procesu dydaktycznego,
- rozwój kompetencji,
- ewaluacja.

Proces realizacji zdalnej dydaktyki w okresie pandemii Covid-19 polegał na integracji narzędzi prowadzenia zajęć w formule synchronicznej (MS Teams) oraz wirtualne laboratoria z narzędziami prowadzenia zajęć w formule asynchronicznej w postaci Platformy Moodle. Uzupełnieniem kształcenia zdalnego jest profesjonalne narzędzie do zdalnego egzaminowania Inspera.

Na platformie zdalnego nauczania OnlineWSB Akademii WSB, która stanowi bazę techniczno-organizacyjną kształcenia asynchronicznego, na dzień 01.07.2022 r. znajdowały się 7348 kursy (w tym archiwalne).

Platforma OnlineWSB zapewnia w pełni realizację procesu dydaktycznego w systemie zdalnym, asynchronicznym, samokontrolę postępów studenta w przyswajaniu treści dydaktycznych oraz umożliwiając egzaminowanie w formie zdalnej. Zapewnia możliwość dwustronnej komunikacji o charakterze asynchronicznym (forum, poczta) i synchronicznym (czat) między nauczycielem i studentami.

W roku akademickim 2021/2022 uruchomiono prawie 3000 e-kursów przewidzianych planem nauczania w modelach blended, e-learning oraz wsparcie, a także 7 e-kursów typu MOOC na zewnętrznej platformie Navoica i 2 e-kursy typu MOOC na otwartej platformie Erasmusplatform.

Platforma e-learningu Akademii WSB wyposażona jest w narzędzia umożliwiające budowę e-contentu (zasobów i aktywność), tworzenia i zarządzania kursami i użytkownikami, dziennik ocen,

kalendarz, moduły pozwalające na szybkie sprawdzanie wiedzy (śledzenie postępu) i przesyłanie plików oraz komunikację wewnętrzną.

W ramach kształcenia online, oprócz Platformy Moodle, wykorzystujemy następujące narzędzia:

- **Narzędzia Office 365**, w tym aplikacja Microsoft Teams, która pozwala na przeprowadzenie wideokonferencji z udziałem studentów danej grupy. Student otrzymuje zaproszenie na zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej. Aplikacja daje możliwość tworzenia pokoi wirtualnych do prac w grupach, wgrania prezentacji multimedialnych, udostępniania pulpitu, interakcję z uczestnikami, wysyłanie plików do uczestników spotkania, zadawanie pytań na czacie. Każdy student i nauczyciel posiada indywidualne konto Office 365.
- **Platforma Clickmeeting** - dostępna przez przeglądarkę internetową oraz w wersji na urządzenia mobilne. Uczelnia posiada wersję premium, umożliwiającą udział do 500 osób na jednych zajęciach, z możliwością tworzenia pokoi wirtualnych do prac w grupach. Platforma zapewnia możliwość wgrania prezentacji multimedialnych, udostępniania pulpitu prowadzącego, wirtualną tablicę/flipchart z interakcją z uczestnikami, wysyłanie plików do uczestników spotkania, zadawanie pytań przez studentów na czacie, możliwość przekazu na żywo na Youtube oraz Facebook, zapis spotkania w formacie mp4.
- **Platforma Zoom** - dostępna przez przeglądarkę internetową oraz w wersji na urządzenia mobilne. W trybie webinarowym może jednocześnie brać udział 25 osób, w formie prowadzenia wykładu - do 100 osób.
 - **Wirtualne Laboratoria** uruchomione w czerwcu 2020 roku (wirtualne środowisko umożliwiające konfigurację i zarządzanie laboratoriami WSB). Studenci otrzymują łącze do wirtualnego środowiska i mogą z niego korzystać z dowolnego miejsca i o dowolnej porze dnia. Nie ograniczają ich parametry techniczne komputerów, ponieważ wszystkie operacje wykonywane są na centralnych serwerach, w chmurze Uczelni.

Dokumentacja regulująca funkcjonowanie procesu dydaktycznego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość obejmuje procedurę Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia - Projektowanie i ocena zajęć prowadzonych na odległość w Akademii WSB.

Metodami kształcenia zdalnego mogą być realizowane zajęcia dydaktyczne w formie wykładów, projektów, lektoratów oraz wsparcie seminariów.

Zajęcia prowadzone w formie blended-learning podlegają ocenie przez studentów raz na semestr za pomocą ankiety ewaluacyjnej. Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych ponadto prowadzi wewnętrzne audyty jakości kursów oraz egzaminów, które stanowią podstawę prowadzenia działań doskonalących.

Metody kształcenia stosowane w ramach zajęć są różnorodne, dostosowane do potrzeb studentów, w tym z niepełnosprawnością oraz dopasowane do zakładanych celów edukacyjnych oraz efektów uczenia się opisanych w programie studiów. Metody wykorzystywane w procesie dydaktycznym ukierunkowane są na stymulowanie samodzielności i aktywności studentów. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia nauczyciele wykorzystują metody sprzyjające uzyskiwaniu praktycznych umiejętności poprzez stosowanie aktywnych form pracy grupowej: praktyczne ćwiczenia wykonywane w ramach przedmiotów specjalistycznych, analizę studium przypadku, dyskusje grupowe, prezentacje studenckie.

Staranne dobieranie metod dydaktycznych na profilu praktycznym determinuje efektywność uczenia się. Wykłady (o charakterze podawczym, konwersatoryjnym lub problemowym) dostarczając

wiedzę są niezbędnym elementem procesu kształcenia. Ich zadaniem jest przekazanie spójnych zakresów wiedzy w podziale na jednostki o narastającym stopniu złożoności lub głębi. Celem zajęć w formie ćwiczeń i laboratoriów jest zastosowanie wiedzy przekazywanej podczas wykładów i kształtowanie umiejętności praktycznych. Przeważającą metodą kształcenia w mniejszych grupach jest rozwiązywanie zadań problemowych (studia przypadków), oraz dyskusja na forum. Uzupełnieniem zajęć ćwiczeniowych są wizyty studyjne i spotkania z praktykami.

W trakcie zajęć ćwiczeniowych studenci wykonując odpowiednie zadania, mogą sami ocenić przydatność metod i narzędzi służących do rozwiązania zadania problemowego związanego np. z analizą danych i badaniami jakościowymi i/lub ilościowymi. W trakcie zajęć studenci uczą się również prawidłowego korzystania z narzędzi informatycznych i statystycznych takich jak pakiet programu Imago PRO (SPSS), w celu rozwiązania konkretnego zadania. Wykorzystują także zdobytą wiedzę i umiejętności nabyte podczas praktyki zawodowej w realizowanych zadaniach i projektach. Studenci, z uwagi na złożoność zagadnień, uczą się postępowania systemowego, dokonują krytycznej analizy sposobu funkcjonowania i oceniają istniejące rozwiązania w zakresie praktyki socjologii.

Tab. 1. Przykładowe metody kształcenia i ich powiązanie z przedmiotowymi i kierunkowymi efektami uczenia się.

Metody kształcenia	Efekt przedmiotowy	Efekt kierunkowy
Praca w grupach	Student potrafi pracować w zespole i przyjmować w nim różne role (Warsztat budowania zespołu).	Student potrafi współpracować z innymi osobami w ramach prac zespołowych - w tym w zespołach realizujących zadania interdyscyplinarne.
Dyskusja - odpowiedzi ustne studentów	Student potrafi diagnozować potrzeby i deficyty we własnym środowisku (Polityka społeczna).	Student potrafi analizować proponowane rozwiązania problemów społecznych, a także proponować w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia zgodne z właściwą dla działalności zawodowej perspektywą socjologiczną.
Analiza studium przypadku	Student potrafi pracować z narzędziami coachingowymi- koło życia, model score i model zmiany pozycji percepcji (Coaching kariery).	Student potrafi interpretować zjawiska społeczne, kulturowe i gospodarcze wykorzystując do tego pojęcia i koncepcje socjologiczne
Ćwiczenia warsztatowe	Student potrafi analizować procesy i zjawiska społeczne, kulturowe, polityczne, gospodarcze i ich przyczyny w aspekcie socjologicznym i pozyskiwać z właściwych źródeł dane, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, np. program	Student potrafi pozyskiwać z właściwych źródeł dane, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno - komunikacyjne w celu przeprowadzenia analizy procesów i zjawisk społecznych, kulturowych, politycznych, gospodarczych i ich przyczyn w aspekcie socjologicznym.

	SPSS/Imago Pro (Analiza danych i pomiar struktur społecznych - projekt).	
Problem solving	Student potrafi analizować, formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu badań etnograficznych, wpisując przy tym wypracowane rozwiązania w założenia metodologiczne (Projektowanie i realizacja badania jakościowego – badania etnograficzne).	Student potrafi prowadzić analizy socjologiczne, formułować i rozwiązywać w warunkach nie w pełni przewidywalnych złożone i nietypowe problemy będące wynikiem sprzeczności interesów i praw podmiotów stanowiących tematykę badań socjologicznych, włączając przy tym wypracowane rozwiązania w praktyce badawczej w założenia metodologiczne

W ramach **Programu Rozwoju Kompetencji Dydaktycznych** nauczycieli Uczelni organizowane są szkolenia przygotowujące pracowników do zaimplementowania nowoczesnych metod dydaktycznych do prowadzonych zajęć. Program został rozpoczęty od szkoleń pokazujących aktywne metody pracy ze studentami takie jak: burze mózgów, dyskusja moderowana, odgrywanie ról, praca ze studium przypadku. Od stycznia 2019 r. Uczelnia uruchomiła Szkołę Grywalizacji, która przygotowuje nauczycieli do tworzenia gier oraz zaimplementowania gamifikacji do swoich zajęć. Ponadto Akademia WSB wdrożyła w ramach realizacji programu studiów na ocenianym kierunku metodę design thinking, problem solving, grywalizacja czy tutoring akademicki, który jest formą indywidualizacji ścieżki kształcenia w oparciu o kontakt z mentorem (najczęściej pochodzącym z biznesu).

Kształcenie językowe na kierunku *Socjologia* jest koordynowane przez Studium Języków Obcych (SJO). SJO prowadzi lektoraty z następujących języków obcych: angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego. Programy kształcenia językowego wraz z opisem efektów uczenia się uzyskiwanych w ramach lektoratów określają sylabusy do zajęć. W ramach studiów I stopnia wszyscy lektorzy pracują z wykorzystaniem materiałów dydaktycznych wydawnictwa Pearson – *Speak Out 2nd edition* oraz *materiałów autentycznych*.

Celem zajęć językowych na studiach I stopnia jest przygotowanie studentów do uzyskania kompetencji językowych na poziomie B2. W ramach zajęć studenci przygotowują prezentacje, poznają słownictwo związane z kierunkiem studiów, pracują w oparciu o przygotowane przez lektorów materiały (artykuły prasowe, video, dokumenty autentyczne). Lektorzy stosują różne metody kształcenia, np. dyskusja, ćwiczenia językowe (gramatyczne, leksykalne), czy metoda pracy w grupach nad konkretnym zagadnieniem.

Programy kształcenia językowego dostosowywane są do potrzeb poszczególnych kierunków, oferując studentom możliwość doskonalenia praktycznego użycia języka ogólnego, jak również języka akademickiego oraz specjalistycznego. Uzupełnieniem kształcenia językowego są wykłady w językach obcych lub zajęcia realizowane w formule mieszanej (część zajęć po polsku, a część w języku obcym, lub materiały dydaktyczne są w języku obcym). Po zakończeniu edukacji każdy student może otrzymać zaświadczenie ukończenia lektoratu określające poziom jego kompetencji językowych zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego. Dokument ten może służyć jako

potwierdzenie znajomości języka obcego na innych uczelniach krajowych i zagranicznych (przenoszenie osiągnięć), a także jako wzbogacenie portfolio absolwenta Akademii WSB.

Na studiach I stopnia – zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych - w puli przedmiotów obieralnych są uwzględnione przedmioty prowadzone w języku angielskim (np. *Leadership, Multicultural management*). Do dyspozycji studentów są także kursy e-learningowe z języków specjalistycznych, w ramach modułu zajęć ogólnouczelnianych (język angielski w socjologii).

Indywidualizacja kształcenia

Program studiów umożliwia studentom kształtowanie indywidualnych ścieżek kształcenia poprzez indywidualny program studiów lub organizację studiów czy też blok przedmiotów do wyboru. Indywidualizacja kształcenia wyraża się poprzez umożliwienie studentom dostosowania warunków studiowania zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i organizacyjnym do ich indywidualnych potrzeb. Do form indywidualizacji kształcenia realizowanych w Uczelni należą:

1. Indywidualna organizacja studiów.
2. Dostosowanie organizacji studiów do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
3. Obieralność przedmiotów tzw. dodatkowe przedmioty do wyboru, a także obieralność tematyki pracy dyplomowej i promotora.
4. Indywidualny plan i program studiów

Ad.1) Indywidualna organizacja studiów (IOS) polega na realizowaniu obowiązującego programu studiów i ustaleniu indywidualnych terminów realizowania obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Indywidualna organizacja studiów może polegać w szczególności na:

- modyfikacji sposobu realizacji celów i efektów uczenia się ustalonych w programie studiów, sekwencyjnego systemu zajęć i egzaminów oraz modyfikacji formy zaliczeń i egzaminów, czy porządku zajęć dydaktycznych w ramach toku studiów,
- ustaleniu indywidualnej opieki nauczyciela akademickiego,
- zmianach terminów egzaminów i zaliczeń przedmiotów.

IOS może być zastosowana w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością, szczególnie wyróżniających się osiągnięciami naukowymi, studiującymi na dwóch kierunkach, objętych programem wymiany międzynarodowej lub w przypadku innych przypadków wynikających ze specyficznej sytuacji rodzinnej lub zawodowej studenta.

Ad.2) Dostosowanie organizacji studiów do potrzeb osób z niepełnosprawnością wyraża się poprzez umożliwienie zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach, w przypadku, gdy choroba lub niepełnosprawność studenta nie pozwala na udział w zajęciach w trybie standardowym. Zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach mogą polegać w szczególności na:

- zwiększeniu standardowo dopuszczalnej absencji,
- zmianie form sprawdzania wiedzy w trakcie trwania zajęć,
- propozycji zastosowania rozwiązań polegających na włączaniu do udziału w zajęciach osób trzecich, w szczególności występujących jako: tłumacze języka migowego, lektorzy, stenotypiści, asystenci laboratoryjni pomagający studentom z niesprawnością rąk,
- udostępnieniu studentom słabowidzącym czytelnych materiałów dydaktycznych w powiększonej czcionce (rozmiar należy uzgodnić ze studentem);
- zapewnieniu dobrego oświetlenia sal i miejsca pracy studenta słabowidzącego;

- wyznaczaniu innych ekwiwalentnych działań polegających w szczególności na: udziale w innych zajęciach, zmianie formy odbywania praktyk, tak, aby umożliwić uzyskanie zaliczenia lub zdanie egzaminu,
- udzielaniu pozwolenia na zastosowanie dodatkowych urządzeń technicznych umożliwiających studentowi pełny udział w zajęciach (laptopa, lupy, powiększalnika, notatnika brajlowskiego).

Ad.3) Przedmioty do wyboru.

W trakcie studiów studenci oprócz przedmiotów realizowanych zgodnie z programem studiów dla kierunku *Socjologia* mogą dokonywać wyboru spośród przedmiotów dodatkowych oraz specjalności studiów. Liczbę godzin do wyboru wraz z przypisanymi im punktami ECTS określa plan studiów. Również grupa przedmiotów swobodnego wyboru pozwala studentom na dalsze pogłębianie wiedzy specjalistycznej albo na poznanie wiedzy i nabycie umiejętności w innych niż specjalność obszarach zainteresowań.

Ad. 4) Indywidualny plan i program studiów

Rozwiązaniem z zakresu indywidualizacji kształcenia adresowanym do studentów wyróżniających się wynikami w nauce są studia wg indywidualnego planu i programu studiów (zwane dalej IPSiPK). Mają na celu wzbogacenie zakresu wiedzy nabywanej przez studenta w ramach studiowanego kierunku lub specjalności. O IPSiPK mogą ubiegać się studenci wyróżniający się dobrymi wynikami w nauce (średnia wszystkich ocen na poziomie minimum 4.0), którzy ukończyli pierwszy rok studiów i uzyskali pełną liczbę punktów ECTS przewidzianą programem studiów. W przypadku wyrażenia zgody na IPSiPK Dziekan wyznacza spośród nauczycieli akademickich opiekuna dydaktycznego studenta. Obowiązkiem opiekuna dydaktycznego jest sprawowanie merytorycznej opieki nad właściwą realizacją planu i programu studiów indywidualnych.

Zmiany w planie studiów indywidualnych, w odniesieniu do studiów podstawowych, mogą polegać w szczególności na:

- dodaniu przedmiotów pozaprogramowych, o łącznym obciążeniu do 30% liczby godzin planu semestralnego,
- wymianie na inne części lub całości niektórych przedmiotów planu podstawowego, z uwzględnieniem zasady, że osiągnane będą wszystkie efekty uczenia się i zachowana zostanie wymagana liczba punktów ECTS,
- zmianie charakteru i okresu odbywania praktyki, przy zachowaniu wymaganego minimalnego czasu jej trwania. Szczegółowe warunki realizacji IPSiPK opisuje stosowny regulamin.

Obowiązkowe praktyki studenckie na studiach I stopnia na kierunku *Socjologia* stanowią integralną część planu studiów i procesu kształcenia studentów. Podlegają obowiązkowemu zaliczeniu. Procedury odbywania praktyk są sformalizowane. Podstawowe założenia dotyczące praktyk studenckich zostały określone w **Regulaminie Praktyk Studenckich Akademii WSB oraz w ogólnym programie praktyk dla kierunku *Socjologia***.

Na studiach I stopnia praktyki studenckie realizowane są na II, IV i V semestrze. Zgodnie z planem studiów w nowym cyklu kształcenia rozpoczynającym się w roku akademickim 2022/2023 trwają one łącznie 960 godzin (36 pkt ECTS) na studiach pierwszego stopnia.

Celem praktyk studenckich jest stworzenie możliwości praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej w czasie studiów, pogłębienie jej o aspekty praktyczne, rozwijanie oraz doskonalenie umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania zawodu związanego z

kierunkiem studiów *Socjologia*, a także nabywanie kompetencji społecznych. Praktyka umożliwia poznanie realnych warunków i zadań realizowanych w działalności zawodowej oraz zorientowanie się w wymaganiach rynku pracy i pracodawców. Dzięki praktykom studenci bezpośrednio pozyskują doświadczenie i praktyczną wiedzę pomocną w realizowaniu treści kształcenia podczas zajęć dydaktycznych w Uczelni, zapoznają się z funkcjonowaniem instytucji/przedsiębiorstw, które mogą być w przyszłości miejscem pracy absolwentów, doskonają umiejętności zastosowania wiedzy specjalistycznej w sytuacjach zawodowych poprzez zadania praktyczne realizowane w miejscu pracy, przygotowują się do samodzielności i odpowiedzialności za powierzone im zadania, poznają metody, formy oraz narzędzia organizacji i sposobu planowania pracy związane bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki.

Cele główne praktyk generują następujące cele szczegółowe:

- poszerzenie wiedzy zdobytej na studiach w tym w zakresie praktycznych aspektów i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania;
- zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego;
- rozwijanie umiejętności praktycznych
- poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej zakładu pracy, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli;
- kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji;
- doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej i zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.

Realizacja podanych celów daje sposobność studentom poszerzyć wiedzę zdobytą na studiach oraz stworzyć możliwości praktycznego wykorzystania wiedzy i umiejętności zdobywanych w trakcie studiów w instytucjach / przedsiębiorstwach / służbach publicznych pozwalających spożytkować wiedzę z zakresu *Socjologii*. Miejsce realizowania praktyk musi umożliwić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, odpowiadać kierunkowi studiów i obranej przez studenta specjalności. Uczelnia zapewnia studentom miejsca odbywania praktyk.

Dopuszcza się następujące formy praktyk:

- praktyka realizowana w / instytucji / przedsiębiorstwie znajdującym się w bazie miejsc praktyk zawodowych Uczelni - student korzysta z oferty przedstawionej mu przez Akademickie Biuro Karier, Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich, oferty pozyskanej w ramach targów pracy i / lub praktyk organizowanych przez Uczelnię,
- praktyka odbywana w ramach realizowanych programów wymiany zagranicznej,
- miejsce praktyk może zostać pozyskane samodzielnie przez studenta, przy czym opiekun praktyki zatwierdza to miejsce w oparciu o określone przez Uczelnię kryteria m.in. spójność działalności wybranego miejsca ze studiowanym kierunkiem / specjalnością.

Procedurę procesu odbywania praktyk można opisać w czterech fazach:

1) **Faza wstępna** - student pobiera ze strony internetowej Regulamin oraz program praktyki, a z nim odpowiednie wzory dokumentów związane z praktykami: formularz zgłoszeniowy praktyki, porozumienie w sprawie praktyki, dzienniczek praktyki, sprawozdanie z praktyki oraz kartę zaliczeniową praktyki;

2) **Faza poszukiwań** - student aktywnie poszukuje miejsca na zrealizowanie praktyki samodzielnie lub poprzez wybór z Uczelnianej bazy miejsc praktyk lub korzystając przy tym z pomocy Uczelni. Uczelnia aktywnie pomaga studentom w znalezieniu miejsca na zrealizowanie praktyki i daje do wyboru kilka propozycji. Uczelnia przygotowuje studentom miejsca na praktyki w podmiotach, z którymi podpisała - specjalnie w tym celu - długoterminowe umowy i porozumienia o współpracy w zakresie organizacji i realizacji praktyk studenckich. Na podstawie wywiadu ze studentem Opiekun ds. praktyk studenckich udziela wszechstronnej pomocy w nawiązaniu kontaktów z pracodawcami współpracującymi z Uczelnią. Miejsce realizowania praktyk studenckich musi odpowiadać kierunkowi studiów i obranej przez studenta specjalności. Miejsce odbywania praktyki musi spełniać założone przez Uczelnię kryteria dotyczące kierunku *Socjologia*. Po znalezieniu podmiotu, w którym student chciałby zrealizować praktykę zgłasza się z wypełnionym formularzem zgłoszeniowym i porozumieniem do *Opiekuna ds. praktyk studenckich* w celu skonsultowania swojego wyboru i uzyskania zgody Opiekuna na zrealizowanie praktyki w wybranym miejscu w oparciu o określone przez Uczelnię kryteria. Po uzyskaniu potwierdzenia, student dostarcza porozumienie do podmiotu w celu podpisania go przez jego dyrekcję (porozumienie to dokument, który jest zarówno skierowaniem jak i umową między uczelnią i podmiotem przyjmującym studenta na praktykę);

3) **Faza realizowania** - student odbywa praktykę, realizuje uzgodniony z przedsiębiorstwem lub inną organizacją szczegółowy program praktyki i dokumentuje go w dzienniczku praktyki, co potwierdzone jest podpisem przez zakładowego opiekuna praktyki.

4) **Faza zaliczenia** - pod koniec realizowania praktyki student jest oceniany przez opiekuna zakładowego na karcie zaliczeniowej praktyki; student poza tym samodzielnie przygotowuje sprawozdanie z praktyki (zgodnie ze wzorem) i z całym zestawem dokumentów zgłasza się do *Opiekuna ds. praktyk studenckich* w celu uzyskania zaliczenia końcowego z praktyki.

Opiekę nad całym procesem odbywania praktyk sprawuje *Pełnomocnik Rektora ds. praktyk studenckich* powołany przez Rektora Uczelni. Jako opiekun praktyki i przedstawiciel Akademii WSB jest przełożonym studentów odbywających praktykę, odpowiada za realizację praktyki zgodnie z jej celem efektami uczenia się i ustalonym programem oraz sprawuje nadzór nad przebiegiem praktyk. Jest upoważniony do rozstrzygania wspólnie z przedstawicielem zakładu pracy spraw związanych z przebiegiem praktyki. Do jego zadań należy w szczególności: akceptacja wybranego zakładu pracy, jako miejsca do odbycia praktyki w oparciu o określone przez Uczelnię kryteria określone w Regulaminie praktyk (m.in. możliwość osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, zakres działalności danej firmy / instytucji, funkcje i cele działania organizacji zgodne z kierunkiem studiów, kwalifikacje kadry zapewniające odpowiednie kompetencje Zakładowego opiekuna praktyk), nawiązywanie kontaktów z zakładami pracy w celu zorganizowania miejsc do odbycia praktyk, przygotowywanie ofert praktyk, koordynacja przebiegu praktyk na uczelni, prowadzenie dokumentacji praktyk, ustalenie w porozumieniu ze studentem indywidualnego programu praktyki oraz nadzór nad jej realizacją, udzielanie pomocy studentom odbywającym praktykę, współpraca z zakładowym opiekunem praktyki, monitorowanie przebiegu praktyki w zakładzie pracy oraz nadzór nad realizacją programu praktyki w porozumieniu z zakładowym opiekunem praktyk, sporządzanie sprawozdań z praktyk zrealizowanych w zakończonym roku akademickim. Kompetencje Pełnomocnika Rektora ds. Praktyk Studenckich oraz Zakładowego Opiekuna praktyk zapewniają właściwy nadzór i opiekę nad osiąganiem przez studentów zakładanych dla praktyk efektów uczenia się. Pełnomocnik Rektora ds. Praktyk Studenckich oraz Zakładowy Opiekun praktyk powinni posiadać dyplom studiów wyższych i odpowiednie doświadczenie zawodowe związane z zakresem programu praktyki.

System kontroli i oceny praktyk jest kompletny i sformalizowany. Studenci są kontrolowani i oceniani od samego początku procesu realizacji praktyki, aż po zaliczenie końcowe z praktyki zarówno przez *Opiekuna ds. praktyk studenckich* zatrudnionego w Uczelni oraz przedstawiciela zakładu pracy w postaci zakładowego opiekuna praktyki. Studenci mają obowiązek przygotowywania szczegółowej dokumentacji z praktyki opisującej poszczególne fazy realizacji praktyki. W trakcie praktyki studenckiej na terenie podmiotu studenci podlegają zakładowemu opiekunowi praktyki, który kontroluje na bieżąco proces realizacji celów praktyki, szczegółowego programu praktyki i uzyskiwania efektów uczenia się, a pod jej koniec ocenia praktykanta wpisując swoje uwagi na karcie zaliczeniowej praktyki. Ocena ze strony opiekuna zakładowego praktyki i analiza dokumentów z praktyki w postaci dzienniczka praktyki, karty zaliczeniowej praktyki i sprawozdania z praktyki jest podstawą zaliczenia praktyki przez *Opiekuna ds. praktyk studenckich*, który po otrzymaniu kompletu dokumentów z praktyki studenta podejmuje decyzję o jej zaliczeniu.

W ramach systemu kontroli zaliczania praktyk stosuje się następujące metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny:

Wiedza:

- obserwacja Studenta w trakcie praktyki, w tym w trakcie wykonywania zadań;
- sprawdzanie na bieżąco wiedzy przez Zakładowego Opiekuna Praktyk;
- opinia i ocena wiedzy praktykanta przez Zakładowego Opiekuna Praktyki;
- przygotowanie sprawozdania Studenta z praktyki i jego analiza.

Umiejętności:

- obserwacja Studenta w trakcie praktyki;
- sprawdzanie na bieżąco umiejętności Studenta przez Zakładowego Opiekuna Praktyk;
- opinia i ocena umiejętności praktykanta przez Zakładowego Opiekuna Praktyki;
- wnioski z analizy sprawozdania Studenta z praktyki.

Kompetencje społeczne:

- obserwacja Studenta podczas realizacji zadań związanych z programem praktyki;
- sprawdzanie kompetencji społecznych przez Zakładowego Opiekuna Praktyk oraz innych pracowników z zakładu pracy w trakcie praktyki;
- opinia i ocena kompetencji społecznych przez Zakładowego Opiekuna Praktyki;
- analiza sprawozdania Studenta z praktyki.

Zaliczenie z praktyki wpisywane jest do **protokołu elektronicznego w Wirtualnej Uczelni**, a dokumentacja z praktyk, która opisuje praktykę jest archiwizowana. Zasady zaliczenia praktyk szczegółowo określa **Regulamin Praktyk Studenckich Akademii WSB** oraz **program praktyk dla kierunku Socjologia**.

Uczelnia jednoznacznie określiła efekty uczenia się dla praktyk studenckich i metody ich weryfikacji, co zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

Efekty te uwzględniają też, zgodnie z PRK progresję wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zależności od etapu praktyki i stopnia kształcenia. Stąd efekty dla praktyki I, II i III są dobrane tak, aby ten progres i rozwijanie umiejętności uwzględnić.

Weryfikacja poprawności wyboru przez studenta podmiotu, w którym realizowane będą praktyki w kontekście możliwości osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się, dokonywana jest w oparciu o określone przez Uczelnię kryteria na podstawie składanego przez studenta przed rozpoczęciem praktyk Formularza Zgłoszeniowego Praktyki Zawodowej (załącznik nr 1 w Programie Praktyk Studenckich).

Miejscem realizacji praktyk studentów kierunku *Socjologia* są podmioty gospodarcze, np. firmy technologiczne, finansowe, korporacje, działy HR, urzędy miast i gmin lub starostwa, urzędy pracy, instytuty badawcze, organizacje pozarządowe, firmy badające opinię publiczną, działy PR i marketingu, agencje reklamowe.

W trosce o jak najwyższy poziom realizacji praktyk studenckich Dział Praktyk Studenckich i Akademickie Biuro Karier na podstawie wywiadu ze studentem udziela wszechstronnej pomocy w nawiązaniu kontaktów z pracodawcami współpracującymi z Uczelnią. Opiekun praktyki - przedstawiciel Akademii WSB jest przełożonym studentów odbywających praktykę, odpowiada za realizację praktyki zgodnie z jej celem efektami uczenia się i ustalonym programem oraz sprawuje nadzór nad przebiegiem praktyk.

Sprawdzenia osiągnięcia założonych efektów uczenia się dokonuje *Opiekun ds. praktyk studenckich* przy wykorzystaniu dokumentu Program Praktyki Zawodowej oraz Przedmiotowych Efektów uczenia się opracowywanego w ramach procedur Oceny Jakości Kształcenia realizowanych na kierunku *Socjologia* m.in. na podstawie Sprawozdania z Realizacji Studenckiej Praktyki Zawodowej oraz wypełnionego przez osoby realizujące praktyki Dzienniczka Praktyk, które to dokumenty stanowią podstawę uzyskania zaliczenia.

Praktyki zawodowe podlegają hospitacjom. Uczelnia prowadzi też na bieżąco badanie opinii studentów na temat efektywności praktyk. Po zakończonych praktykach studenci wypełniają ankietę oceny praktyk. Monitoring efektywności praktyk obejmuje analizę dzienniczków praktyk, miejsc w ramach których studenci odbywają praktyki, badania prowadzone wśród studentów. W 2018 roku wprowadzono do dokumentacji praktyk dodatkowy kwestionariusz ewaluacyjny praktyki. Poniżej przedstawiono najważniejsze wyniki z badań przeprowadzonych wśród studentów wydziału (w tym wśród studentów kierunku *Socjologia*). Wyniki są prezentowane dla badania przeprowadzonego w czerwcu 2022 roku.

Tab.2. Wyniki ewaluacji praktyk przez studentów Akademii WSB.

Oceniany obszar	Studenci kierunku Socjologia	Studenci wszystkich kierunków studiów
Ogólny stopień satysfakcji z odbytej praktyki zawodowej	4,91	4,86
Organizacja oraz efektywność wykorzystywania czasu podczas praktyk zawodowej	4,95	4,82
Stopień wykorzystania w trakcie odbywania praktyki wiedzy zdobytej podczas zajęć dydaktycznych	4,73	4,51
Stopień, a jakim praktyki przyczyniły się do pogłębienia wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów	4,86	4,71
Stopień, a jakim praktyki rozwinęły umiejętności praktyczne	4,73	4,79
Stopień, a jakim praktyki rozwinęły samodzielność i odpowiedzialność podczas wykonywania pracy	4,95	4,80

Stopień, a jakim praktyki rozwinęły umiejętność komunikowania się i pracy w zespole	5,00	4,81
Stopień, a jakim praktyki rozwinęły umiejętności organizacji pracy własnej/zarządzania czasem	4,91	4,79
Stopień, a jakim praktyki zwiększają szanse na późniejsze znalezienie zatrudnienia	4,77	4,60
Opiekun praktyki z ramienia firmy, w której odbywałam/odbywałem praktykę był osobą kompetentną i pomocną w realizacji zadań	4,82	4,96
Jak ocenia Pan/i zaangażowanie oraz wsparcie kierunkowego opiekuna praktyk z ramienia Uczelni?	4,86	4,76
Jak ocenia Pan/i kontakt (telefoniczny, mailowy i osobisty) z opiekunem ds. praktyk z ramienia uczelni?	4,77	4,72

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Jako dobrą praktykę w zakresie kryterium 2 można potraktować **różnorodność metod kształcenia**, która jest w Akademii WSB realizowana konsekwentnie od wielu lat. Regularnie szkolimy naszych nauczycieli akademickich w zakresie doboru metod dydaktycznych (szkolenia z zakresu Problem Based Learning, szkolenia z Design Thinking), zapewniamy studentom dostęp do wirtualnych laboratoriów by mogli realizować program niezależnie od warunków epidemicznych, prowadzimy zajęcia w sposób, który angażuje całe grupy (grywalizacja, case study) do poszukiwania rozwiązania danego problemu, organizujemy dodatkowe szkolenia umożliwiające studentom zdobycie certyfikatów i kolejnych kompetencji (kurs pierwszej pomocy, kurs Digital marketing). Wszystkie te działania mają na celu takie uatrakcyjnienie procesu kształcenia, by studenci maksymalnie się w ten proces angażowali. Dzięki temu proces uczenia staje się dla studenta przyjemnością.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Zgodnie z Uchwałą Senatu Uczelni w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz form studiów o przyjęciu na kierunek *Socjologia* decyduje: spełnienie wymogów formalnych, tj. posiadanie świadectwa maturalnego w przypadku studiów I stopnia oraz złożenie kompletu wymaganych dokumentów (świadectwo dojrzałości podpisane zdjęcie, potwierdzenie uiszczenia opłaty rekrutacyjnej). Kandydaci wypełniają online formularz rekrutacyjny oraz test diagnostyczny z języka obcego. Oferta edukacyjna w zakresie kierunku *Socjologia* kierowana jest w szczególności do kandydatów, którzy:

- wykazują zainteresowanie zagadnieniami związanymi z socjologią,
- wykazują gotowość ustawicznego dokształcania się,
- wykazują uzdolnienia i zainteresowania naukami społecznymi, w tym naukami socjologicznymi.

Kandydat na studia powinien mieć kompetencje cyfrowe w zakresie wykorzystania podstawowych narzędzi do komunikacji online, w szczególności pakietu MS Office oraz MS Teams, korzystania

z poczty elektronicznej. Dla studentów, którzy zgłaszają braki kompetencji cyfrowych, Uczelnia organizuje szkolenia uzupełniające w tym zakresie.

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia uzyskanych w innych uczelniach określa *Regulamin Studiów* (Rozdział 5 – Tryb i zasady uzyskiwania zaliczeń). Zgodnie z jego zapisami studenci przechodzący z innych uczelni do Akademii WSB na drugi i kolejne semestry studiów zobowiązani są do uzyskania zaliczenia przedmiotów wynikających z różnic programowych. Sposób wyrównania różnic programowych ustala Dziekan/Prodziekan w porozumieniu z nauczycielami akademickimi. Zaliczone przedmioty i punkty ECTS uzyskane w innej uczelni mogą zostać uznane w miejsce przedmiotów i przypisanych im punktów zawartych w planie studiów w przypadku zbieżności efektów uczenia się tych przedmiotów w obydwu uczelniach. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan/Prodziekan po zapoznaniu się z dokumentacją przebiegu studiów odbytych w innej uczelni, przedłożoną przez studenta. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w innej uczelni, w tym zagranicznej, z przypisanymi punktami ECTS, zajęcia te zalicza się do osiągnięć wyrażonych w punktach ECTS w Akademii WSB.

Zasady potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów określa *Regulamin uznawalności efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie uczenia się poza systemem studiów obowiązujący w Akademii WSB*. Regulamin ten uwzględnia wszystkie obowiązujące w tym zakresie regulacje prawne.

Zasady dyplomowania określa *Regulamin dyplomowania*, który opisuje przebieg realizacji procesu dyplomowania, w tym: zgłaszania, zatwierdzania, ogłaszania i wyboru tematów prac dyplomowych, zasady prowadzenia seminariów dyplomowych, składania prac dyplomowych, przygotowywania recenzji prac dyplomowych, przebiegu egzaminu dyplomowego. W trakcie egzaminu dyplomowego odbywającego się przed komisją w składzie: przewodniczący (dziekan, prodziekan, bądź nauczyciel akademicki wyznaczony przez dziekana), promotor oraz recenzent, student prezentuje pracę dyplomową (prezentacja ustna wsparta prezentacją multimedialną), odpowiada na pytanie promotora związane z tematem pracy dyplomowej i sformułowane w kontekście studiowanej specjalności oraz na pytanie recenzenta sformułowane w kontekście studiowanego kierunku.

Promotorem pracy dyplomowej, może być nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym co najmniej doktora, posiadający dorobek naukowy z zakresu dyscyplin wpisujących się w zakres efektów uczenia się przyporządkowanych dla ocenianego kierunku studiów. Uczelnia stara się opiekę nad pracami dyplomowymi powierzać osobom, które oprócz dorobku naukowego posiadają również doświadczenie praktyczne. Recenzentem pracy dyplomowej może być nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym co najmniej doktora. Dorobek naukowy, zawodowy recenzenta powinien być zgodny z zakresem tematycznym recenzowanej pracy.

Studenci najpierw dokonują wyboru specjalności (pod koniec 3 semestru na studiach licencjackich), a następnie deklarują wybór danego promotora spośród nauczycieli akademickich będących specjalistami z odpowiednim dorobkiem naukowym w wybranej przez studenta specjalności. Wyborów tych studenci dokonują poprzez system Wirtualna Uczelnia.

Na wniosek promotora lub recenzenta autorzy wyróżniających się prac, wyrastających ponad kanon wymagany dla ogółu prac dyplomowych zostają wyróżnieni nagrodą Rektora. System weryfikacji efektów końcowych obejmuje kontrolę i nadzór nad procesem dyplomowania oraz badanie losów zawodowych absolwentów.

W uczelni obowiązuje Regulamin Antyplagiatowy, którego celem jest przeciwdziałanie naruszaniu praw autorskich i nieuprawnionemu wykorzystywaniu cudzej własności intelektualnej. Uczelnia korzysta z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA).

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągniętych efektów uczenia określa *System weryfikacji efektów uczenia się* stanowiący część *Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia* oraz *Regulamin Studiów*. Rozwiązania zawarte w Regulaminie wprowadzają odpowiednie regulacje związane z zaliczaniem przedmiotów i etapów kształcenia, określają ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze oraz określają konsekwencje braku zaliczenia. W sytuacjach problematycznych student może wystąpić o egzamin komisyjny. Dziekan zarządza egzamin komisyjny. Ogólne zasady oceniania studentów uwzględniają również reakcje na zachowania nieetyczne. Monitorowanie osiągnięć przez studentów efektów uczenia się prowadzone jest na różnych etapach kształcenia poprzez:

- zaliczenia cząstkowe (zaliczenia wszystkich form zajęć w ramach poszczególnych modułów) – nauczyciel akademicki wpisuje ocenę w terminie 7 dni od daty przeprowadzenia egzaminu / zaliczenia w systemie Wirtualnej Uczelni,
- weryfikację efektów uczenia się uzyskiwanych w trakcie praktyk,
- weryfikację założonych w programie studiów efektów uczenia się poprzez seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej, a także w trakcie egzaminu dyplomowego, którego wynik jest podawany studentowi bezpośrednio po jego zakończeniu,
- weryfikację efektów uczenia się w trakcie badania losów zawodowych absolwentów – tj. czy są aktywni zawodowo, a jeśli tak, to czy ich aktywność zawodowa związana jest z ukończonym kierunkiem studiów, jak oceniają swoje kompetencje zdobyte na Akademii WSB.

Jasno określone wymagania dotyczące sposobu zaliczenia przedmiotów objętych planem studiów stawiane studentom oraz stosowane kryteria ocen zawarte są w *Regulaminie Studiów* oraz *Ramowym systemie oceny studentów w Akademii WSB* (dostępnych w wersji elektronicznej na stronie internetowej).

Dla zapewnienia przejrzystości systemu weryfikacji osiągnięć efektów uczenia się każdy student ma możliwość dokładnego zapoznania się z zagadnieniami z zakresu:

- obowiązków prowadzących zajęcia dydaktyczne,
- wymagań dotyczących zaliczeń przedmiotów,
- kryteriów ilościowych przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych,
- przyznawania ocen przez prowadzących przedmiot,
- wymagań dotyczących egzaminów dyplomowych,
- warunków zaliczania różnic programowych.

Zasady oceny studentów reguluje *Ramowy system oceny studentów*, który opisuje szczegółowe wymagania dotyczące przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczenia ćwiczeń z przedmiotów kończących się egzaminem, zaliczeń z przedmiotów, które nie kończą się egzaminem, a także kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowaną skalę ocen. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się założonych w poszczególnych modułach są określone w sylabusie. Sylabus przedmiotu precyzuje metody walidacji efektów uwzględniając zgodność metody weryfikacji z określonymi treściami i efektami uczenia się przypisanymi do zajęć. Dotyczy to również zajęć językowych, które kończą się pisemnym testem na poziomie B2 wg CEF (Common European Framework of Reference for Languages) sprawdzającym m.in. umiejętność rozumienia tekstu, tłumaczenia zdań czy wyrażania opinii.

Zasady zdalnego przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się w postaci pisemnych i ustnych zaliczeń oraz egzaminów reguluje Zarządzenie Rektora dot. ustanowienia standardów przygotowania pisemnych, testowych egzaminów i zaliczeń przy użyciu platform: OnlineWSB oraz Inspera.

Proces weryfikacji efektów uczenia się uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnością. W trakcie egzaminów końcowych i zaliczeń nauczyciele uwzględniają możliwość zdawania ich w formie zaadaptowanej. Forma weryfikacji powinna być ustalona odpowiednio wcześniej przed egzaminem/zaliczeniem we współpracy z Centrum ds. Osób z niepełnosprawnością i może polegać m.in. na:

- a) zdawaniu egzaminów pisemnych przy pomocy komputera z oprogramowaniem do syntezy mowy lub powiększania tekstu, linijki brajlowskiej, klawiatury alternatywne,
- b) zdawaniu przy pomocy arkusza egzaminacyjnego wydrukowanego w powiększonej czcionce lub brajlu, dostosowanie alternatywnej formy zapisu,
- c) korzystaniu z pomocy asystenta.

Jeśli w danym przypadku istnieje więcej niż jedna forma alternatywna zdawania egzaminu, wyboru formy dokonuje student.

W celu wyrównania szans studenta z niepełnosprawnością student może wnioskować o dokonanie zmiany trybu zdawania egzaminów lub uzyskiwania zaliczeń danego przedmiotu, a Dziekan może wydać decyzję zmiany trybu zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń zależnie od rodzaju niepełnosprawności studenta. W ramach zmiany formy zaliczenia lub egzaminu możliwe są:

- przedłużenie czasu trwania zaliczenia lub egzaminu,
- zamiana egzaminu pisemnego na ustny lub ustnego na pisemny,
- włączanie do egzaminu osób trzecich, np.: tłumacze języka migowego, stenotypiści i lektorzy.

Przygotowywane prace etapowe mają formę testów, opracowań danego problemu związanego z treściami programowymi zajęć oraz prezentacji multimedialnych. Prace egzaminacyjne mają formę testów, prac bazujących na zadaniach problemowych i opisowych, a także formę ustnej odpowiedzi. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne studentów obejmują tematykę związaną z naukami socjologicznymi i psychologicznymi, np. źródła konfliktów w grupach społecznych, rola motywów w relacjach interpersonalnych, czy rodzaje wywiadów jakościowych, a także są archiwizowane w celu dokonywania cyklicznych ich przeglądów.

Wśród tematów prac dyplomowych wybieranych przez studentów kierunku *Socjologia* znajdują się m.in. tematy dotyczące budowania wizerunku marki w mediach społecznościowych, wpływu na społeczeństwo popularnych seriali, czy socjologiczne koncepcje rozwoju zawodowego. Również prace dyplomowe studentów są archiwizowane. Podlegają one również cyklicznym przeglądom w celu oceny spójności ich tematyki ze studiowanym kierunkiem, specjalnością i dyscypliną nauk socjologicznych.

Dodatkowo przeprowadzane są w każdym semestrze analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn odsiewu studentów. Analiza uzyskiwanych przez studentów ocen ma na celu wskazanie przedmiotów z dużą liczbą ocen niedostatecznych, oraz dostatecznych – czyli tych, które sprawiają studentom największą trudność, co pozwala podjąć odpowiednie działania, np. organizację dodatkowych zajęć/kursów, ułatwiających zrozumienie materiału. Ponadto analiza dostarcza informacji na temat rozkładu ocen, w przypadku znaczącego odchylenia od typowego rozkładu ocen podejmowane są kroki wyjaśnienia przyczyn takiego odchylenia. Przykładem może być przedmiot Zarządzanie konfliktem w organizacji, który w semestrze letnim 2021/2022 wszyscy studenci zaliczyli na oceny bardzo dobre. Przeprowadzono rozmowę z prowadzącym zajęcia, a także zalecono zwiększenie poziomu trudności zaliczenia. Analiza

terminowości ukończenia studiów pozwala ocenić przyczyny problemów, jakie mają studenci z ukończeniem kierunku studiów, ale także ocenić pracę poszczególnych promotorów z dyplomantami. Z kolei analiza przyczyn odsiewu studentów pozwala prześledzić przyczyny rezygnacji i skreśleń studentów, a tym samym podjąć odpowiednie działania zapobiegawcze, np. jeśli wśród najczęstszych przyczyn rezygnacji podawana jest utrata pracy z powodu pandemii, Uczelnia podejmuje odpowiednie kroki, np. wprowadzenie dodatkowych stypendiów dla osób dotkniętych skutkami Covid-19.

Uczelnia monitoruje efekty uczenia się osiągnięte przez studentów również poprzez badania zawodowych losów absolwentów. Analiza wyników badań Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA), dla którego głównym źródłem informacji są dane administracyjne pochodzące z systemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz z systemu POL-on, pozwala stwierdzić, iż spośród absolwentów studiów I stopnia na kierunku *Socjologia* w województwie śląskim, absolwenci Akademii WSB najszybciej zostają zatrudniani na umowę o pracę po uzyskaniu dyplomu (średnio w 0,78 miesiąca), najkrócej byli bezrobotni w pierwszym roku po dyplomie: 2,33% (100% oznacza 1 rok) oraz mają najwyższą medianę średnich miesięcznych zarobków ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie 3 510,03 zł.

Walidacja efektów uczenia się założonych w programie studiów i uszczegółowionych w sylabusach zajęć opiera się na wykorzystaniu metody nastawionej na weryfikację efektów uczenia się w trzech obszarach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wiele metod pozwala jednocześnie weryfikować wiedzę i umiejętności. Umiejętności praktyczne w tym przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w zakresie *Socjologii* weryfikowane jest poprzez ćwiczenia praktyczne i laboratoryjne, dyskusje grupowe, rozwiązywanie problemów czy projekty.

Wybrane metody walidacji efektów uczenia prezentuje poniższa *Tabela 3*.

Tabela 3. Wybrane metody walidacji efektów uczenia się.

Kategoria	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje społeczne
Metody	<ul style="list-style-type: none"> egzaminacje ustne - standaryzowane, na bazie problemu; egzaminacje pisemne - eseje, raporty, testy wyboru, testy uzupełniania; ocena prac pisemnych indywidualnych i zespołowych, takich jak: konspekty zajęć, eseje, przygotowanie artykułu do publikacji, przygotowanie abstraktu wystąpienia konferencyjnego; ocena prezentacji i wystąpień 	<ul style="list-style-type: none"> egzaminacje ustne i pisemne; obserwacja i ocena wykonania zleconego zadania praktycznego w warunkach rzeczywistych lub symulowanych opracowanie, projektu; obserwacja zachowań i umiejętności podczas działań praktycznych, takich jak: udział w dyskusji, panelu dyskusyjnym, debacie, „burzy mózgów”, odgrywanie ról, aktywność i realizacja 	<ul style="list-style-type: none"> przedłużona obserwacja przez opiekuna (nauczyciela prowadzącego), esej refleksyjny, obserwacja zachowań i umiejętności podczas zajęć i działań praktycznych, samoocena, udział w konferencjach naukowych bądź seminariach, aktywność w kole

	<p>indywidualnych i zespołowych, takich jak: prezentacje ustne, prezentacje ustne oparte o przygotowane materiały wizualne z wykorzystaniem multimediiów, wypowiedzi ustne w powiązaniu z analizowaną literaturą;</p> <ul style="list-style-type: none"> egzaminy ustne, egzaminy pisemne, ocena prac pisemnych ocena prezentacji i wystąpień indywidualnych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 	<p>zadań w czasie praktyk zawodowych ,</p> <ul style="list-style-type: none"> udział w konferencjach naukowych bądź seminariach, aktywność w kole naukowym, aktywność w czasie zajęć; obserwacja zachowań i umiejętności, udział w konferencjach naukowych bądź seminariach, aktywność w kole naukowym, aktywność w czasie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 	<p>naukowym.</p> <ul style="list-style-type: none"> obserwacja zachowań i umiejętności, udział w konferencjach naukowych bądź seminariach, aktywność w kole naukowym, aktywność w czasie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
--	--	---	--

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

W zakresie kryterium 3 na uwagę zasługują rozwiązania w zakresie weryfikacji efektów uczenia się w trybie zdalnym jakie stosuje Akademia WSB – w tym oprogramowanie do zdalnego egzaminowania Inespera. Studenci pomimo początkowych obaw związanych ze stosowaniem systemu, obecnie bardzo cenią jego uniwersalność i fakt, że zapewnia wszystkim równe szanse w uzyskaniu sprawiedliwej oceny z egzaminu.

Uprzejmie proszę zatem o uznanie za dobrą praktykę stosowanego przez Akademię WSB rozwiązania w zakresie **weryfikacji efektów uczenia się w trybie zdalnym jakim jest Inespera. Jesteśmy trzecią uczelnią w Polsce**, która prowadzi sesje egzaminacyjne z wykorzystaniem profesjonalnej platformy uznanej w świecie za spełniającą najwyższe standardy rozwiązań elektronicznych i jedyną, która wprowadziła tak zaawansowany moduł proctoringu (zabezpieczenia egzaminu). Wszyscy nauczyciele, a także studenci każdorazowo przed sesją egzaminacyjną zostali przeszkoleni w zakresie obsługi platformy i otrzymali szczegółowe materiały instruktażowe. To, co warto podkreślić wskazując zalety stosowania Inespery nie dotyczy jedynie aspektu zabezpieczenia egzaminu i podniesienia jego jakości. Wykorzystanie Inespery pozwala standaryzować egzaminy i zapewnić sprawiedliwe dla wszystkich studentów warunki egzaminacyjne. Jest to zatem rozwiązanie etyczne i uniwersalne, a przy tym innowacyjne.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

W roku akademickim 2022/2023 na kierunku *Socjologia* na studiach I stopnia zajęcia prowadzi 44 nauczycieli akademickich, w tym 4 z tytułem profesora, 4 ze stopniem doktora habilitowanego, 8 ze stopniem doktora i 28 z tytułem zawodowym magistra.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia* reprezentują dyscypliny naukowe zgodne z dyscyplinami, z których wywodzą się prowadzone przez nich przedmioty, m.in. nauki socjologiczne, psychologia, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki o polityce i administracji.

Na każdej specjalności ponad połowę zajęć prowadzą specjaliści - praktycy z zakresu odpowiednio: zarządzania zasobami ludzkimi, HR, mediów społecznościowych, coachingu, biznesu. Zajęcia z języków obcych prowadzą lektorzy z odpowiednim wykształceniem filologicznym. Łącznie w Wydziale Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej w roku akademickim 2022/2023 w ramach programu studiów na kierunku *Socjologia studia I stopnia* 54% godzin zajęć będą realizować pracownicy zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Za właściwą obsadę zajęć dydaktycznych na kierunku *Socjologia* odpowiada Prodziekan w porozumieniu z Dziekanem. W obsadzie zajęć uwzględnia się zgodność dorobku naukowego osoby prowadzącej z zakresem merytorycznym przedmiotu w dyscyplinie, z którą ten przedmiot jest związany, a w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne prowadzonych w formie ćwiczeń, czy warsztatów - odpowiednie doświadczenie zawodowe. Szczególną wagę Uczelnia przywiązuje do obsady seminarium dyplomowego. Na kierunku *Socjologia* seminarium dyplomowe powierzane jest nauczycielom akademickim posiadającym co najmniej stopień doktora oraz aktualnie prowadzącym badania naukowe, a także posiadających doświadczenie zawodowe.

Przy obsadzie zajęć dydaktycznych uwzględnia się także wyniki oceny studenckiej, kompetencje cyfrowe, wyniki hospitowania zajęć dydaktycznych oraz oceny okresowej, a także równomierne obciążenie kadry.

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *Socjologia* posiada wysokie kompetencje dydaktyczne, które rozwijane są w ramach udziału w szkoleniach dydaktycznych i metodycznych oraz długoletni staż pracy w Uczelni.

Polityka kadrowa Uczelni charakteryzuje się:

- motywowaniem kadry akademickiej do systematycznego podnoszenia kwalifikacji w zakresie uzyskiwania stopni i tytułów naukowych, a także rozwoju kompetencji dydaktycznych,
- pozyskiwaniem kadry reprezentującej kluczowe dla Uczelni dyscypliny naukowe,
- motywowaniem kadry naukowo-dydaktycznej do rozwijania aktywności naukowej w stopniu co najmniej odpowiadającym wymogom ustalonym w tym zakresie przez Rektora, m.in. poprzez inicjowanie i włączanie się w realizację wartościowych krajowych i międzynarodowych projektów naukowo-badawczych, finansowaniem publikacji w wysoko punktowanych czasopismach naukowych, angażowaniem w projekty realizowane na rzecz otoczenia Uczelni,
- mobilizowaniem kadry dydaktycznej zatrudnionej na podstawie umów cywilno-prawnych do włączania się w badania naukowe, wydarzenia naukowe (np. konferencje, Festiwal Nauki, Tydzień Bezpłatnych Szkoleń, turnieje wiedzy itp.) oraz inne przedsięwzięcia realizowane na Wydziale, również z myślą o interesariuszach zewnętrznym.

Planowanie zatrudnienia kadry akademickiej w Akademii WSB opiera się na następujących wyznacznikach:

- zapotrzebowanie na kadrę na danym kierunku studiów,

- zakres merytoryczny zajęć realizowanych w ramach danego programu studiów,
- liczba studentów i liczebność grup studenckich,
- liczba godzin dydaktycznych programu studiów,
- zasady rozliczenia pensum dydaktycznego,
- profil i zakres prac naukowo-badawczych prowadzonych w uczelni.

W procesie doboru pracowników badawczo-dydaktycznych podstawowymi kryteriami oceny kwalifikacji kandydatów są: dynamika kariery naukowej kandydata, dorobek naukowy, dotychczasowe doświadczenia i osiągnięcia kandydata w zakresie działalności naukowej, badawczej i dydaktycznej, zgodność tematyki publikacji i prac badawczych kandydata i/lub doświadczeń praktycznych zdobytych poza uczelnią z treściami programowymi realizowanymi w ramach wybranych zajęć dydaktycznych, które kandydat ma prowadzić.

W przypadku rekrutacji nauczycieli prowadzących zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne studentów lub w ramach studiów prowadzonych na profilu praktycznym, znaczącymi kryteriami oceny kandydatów są: doświadczenie praktyczne kandydata zdobyte poza Uczelnią, np.: w ramach pracy zawodowej, a także posiadane uprawnienia zawodowe oraz doświadczenie dydaktyczne. Podstawą weryfikacji kwalifikacji kandydata są: informacje pozyskane w trakcie rozmowy kwalifikacyjnej, analiza dokumentów (np.: dyplomy, certyfikaty, zaświadczenia, curriculum vitae), analiza publikacji.

Proces rekrutacji reguluje procedura wewnętrznego systemu jakości - *Zasady rekrutacji pracowników dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych*. Obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne zostały uregulowane w jednej z procedur Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Akademia WSB uzyskała prestiżową akredytację **Logo HR Excellence**, wpisującą się w unijną strategię pt. *Human Resources Strategy for Researchers*. To wyróżnienie potwierdza, że procesy rekrutacyjne są prowadzone w Uczelni w atmosferze zaufania, w sposób przejrzysty i zgodny z wytycznymi Europejskiej Karty Naukowca. Akredytacja stanowi podstawę premiowania Akademii WSB w konkursach grantowych m.in. Komisji Europejskiej, Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz konkursach i programach Ministerstwa Edukacji i Nauki.

Uczelnia na bieżąco monitoruje potrzeby związane z indywidualnym rozwojem kompetencji naukowych i dydaktycznych pracowników zatrudnionych na podstawowym miejscu pracy i dokłada wszelkich starań, aby zapewnić im jak najlepsze warunki. Każdy pracownik ma możliwość skorzystania z takich form wsparcia, które uznaje za optymalne z punktu widzenia kierunku rozwoju swojej kariery akademickiej. Pracownicy przygotowujący się do doktoratów oraz postępowań habilitacyjnych są wspierani poprzez finansowanie prac naukowo-badawczych, krajowych i zagranicznych staży naukowych, uczestnictwa w konferencjach itp. Mogą także liczyć na zmniejszenie pensum dydaktycznego. Pracownicy aspirujący do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego, dodatkowo uzyskują pomoc Uczelni i Wydziału w dobrym przygotowaniu naukowym i organizacyjnym do tego awansu zawodowego. Pracownicy koncentrujący się na dydaktyce biorą udział w programie Rozwoju Kompetencji Dydaktycznych opisanym niżej.

Uczelnia wspiera rozwój naukowy pracowników poprzez:

- przyznawanie stypendiów naukowych dla pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych w Uczelni na podstawowym miejscu pracy (Naukowy Fundusz Stypendialny im. Profesora Henryka Walicy tworzony z środków własnych Uczelni);
- ponoszenie kosztów udziału w seminarium doktorskim oraz opłat za czynności związane z otwarciem przewodu doktorskiego oraz kosztów postępowania habilitacyjnego;

- finansowanie krajowych i zagranicznych staży naukowych, mobilności dydaktycznych, naukowych wizyt studyjnych oraz wyjazdów w roli profesorów wizytujących;
- finansowanie krajowych i międzynarodowych badań naukowych ze środków przeznaczonych na badania statutowe oraz ze środków własnych Uczelni;
- wspieranie pracowników prowadzących badania naukowe w rozliczaniu ich kosztów, prowadzeniu dokumentacji oraz poszukiwaniu partnerów naukowych do badań;
- wspieranie pracowników badawczo-dydaktycznych w opracowywaniu wniosków aplikacyjnych do krajowych i międzynarodowych programów badawczych oraz zarządzaniu uzyskanymi grantami i ich rozliczaniu;
- wnoszenie przez uczelnię wkładów własnych do projektów krajowych i międzynarodowych, w których uczestniczą pracownicy naukowo-dydaktyczni uczelni;
- finansowe i organizacyjne wsparcie konferencji naukowych organizowanych i współorganizowanych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii WSB;
- finansowanie udziału pracowników w konferencjach międzynarodowych i krajowych;
- finansowanie publikacji prac naukowych w wydawnictwie naukowym Akademii WSB oraz w innych wydawnictwach krajowych i zagranicznych;
- stwarzanie motywacyjnego systemu wynagrodzeń, powiązanego z osiągnięciami dydaktycznymi i naukowymi pracowników;
- stwarzanie dogodnych warunków pracy poprzez rozwijanie infrastruktury dydaktycznej i naukowo-badawczej, w tym modernizację istniejących i budowę nowych laboratoriów, zakupy aparatury badawczej i urządzeń warunkujących prowadzenie kształcenia i badań na najwyższym światowym poziomie;
- udzielanie pracownikom badawczo-dydaktycznym urlopów naukowych;
- inwestycje w kapitał ludzki w postaci szkoleń i kursów podnoszących jakość i efektywność pracy naukowo-badawczej kadry akademickiej;
- wsparcie młodych pracowników naukowych poprzez otwarte dyskusje nad dorobkiem habilitacyjnym, seminaria i konsultacje poprzedzające otwarcie przewodów doktorskich;
- organizowanie tematycznych seminariów z zakresu poszczególnych dyscyplin z udziałem przedstawicieli innych ośrodków naukowych, zarówno krajowych jak i zagranicznych;
- wdrożenie i wykorzystanie różnorodnych mechanizmów pozyskiwania środków na rozwój kadry, w tym pozyskanie środków z funduszy unijnych;
- intensywny rozwój kontaktów naukowych i dydaktycznych z ośrodkami akademickimi z całego świata, umożliwiający pracownikom uczelni budowanie zespołów badawczych czy np. wymianę doświadczeń akademickich;
- rozwój zawodowy poprzez udział w certyfikowanych szkoleniach, stażach.

Szczególnym wyzwaniem dla Akademii WSB było utrzymanie wysokiego poziomu wsparcia zawodowego, socjalnego i psychologicznego dla pracowników w okresie pandemii COVID-19. Udało się to osiągnąć dzięki szybkiej reorganizacji pracy, wdrożeniu platform do komunikacji on-line, prowadzeniu intensywnych szkoleń ułatwiających korzystanie z tych narzędzi, a także dzięki utrzymywaniu ciągłej łączności władz Akademii WSB z pracownikami (np. regularne spotkania online). Umocniło to wśród pracowników poczucie wsparcia ze strony pracodawcy w tym trudnym okresie i pozwoliło kontynuować obowiązki dydaktyczne i naukowe bez uszczerbku na ich jakości. Uczelnia zapewniła także pracownikom prowadzącym zajęcia na platformach do komunikacji online

oraz na platformie e-learningowej szerokie wsparcie techniczne i szkoleniowe (np. zapewniono indywidualny instruktaż przed rozpoczęciem zajęć i asystę techniczną w trakcie realizacji zajęć, udostępniono sprzęt multimedialny do nagrywania z wyprzedzeniem wykładów i innych form zajęć itp.). Ponadto zaoferowano szeroki program szkoleń z zakresu opracowywania i realizacji kursów e-learningowych i zajęć na platformach Zoom i MSTeams, co było poprzedzone przeprowadzeniem wśród nauczycieli akademickich badania rozpoznającego ich potrzeby w tym zakresie. Następnie zintensyfikowano szkolenia dla wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia w formie blended-learning, służące rozwojowi kompetencji do prowadzenia zajęć z użyciem technik kształcenia na odległość np. na platformie WSB Online udostępniono w formule webinarów i kursów multimedialnych wszystkie informacje niezbędne do prowadzenia kursów. Uruchomiono także helpdesk w formule 7/24. Odrębne szkolenia przeprowadzono dla studentów. Niezależnie od bieżącej kontroli ze strony Uczelni jakości wszystkich zajęć online, w semestrze letnim 2020/2021 przeprowadzono badanie ewaluacyjne służące ocenie przyjętych rozwiązań przez kadrę akademicką i studentów, a na podstawie wniosków z tego badania zintensyfikowano szkolenia w tych obszarach, gdzie wystąpiły największe potrzeby jak np. system oceniania na platformie onlineWSB, praca w grupach na platformie MsTeams, tworzenie egzaminów w systemie Inspira itp. Wszystkie zajęcia prowadzone w sposób zdalny są na bieżąco monitorowane, m.in. poprzez ocenę kursów na platformie OnlineWSB, czy hospitację zajęć (zarówno przez osoby merytoryczne jak i przez metodyków czy prodziekanów).

Szkolenia koordynuje **Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych**.

Akademia WSB systematycznie rozwija także ofertę pozostałych szkoleń podnoszących kwalifikacje dydaktyczne pracowników. W ramach programu *Exellence in Education - Kompleksowy Program Rozwoju Akademii WSB oraz EduLider – rozwój Akademii WSB dla regionu* odbywają się następujące szkolenia krajowe:

- Higher Education Teaching Certificate (Harvard University),
- International Management Teachers Academy (IMTA) CEEMAN (Słowenia),
- Problem Based and Project Organised Learning workshop (PBL i nauczanie projektowe) - Aalborg University (Dania),
- Aktywne metody pracy z grupą,
- Zastosowanie metod PBL w dydaktyce w uczelni wyższej,
- Problem Solving w nowoczesnej dydaktyce,
- Tutoring akademicki,
- Język angielski dla kadry dydaktycznej,
- Zaawansowane pozyskiwanie informacji naukowej,
- Przygotowanie prezentacji w Prezi,
- Przygotowanie prezentacji w Power Point,
- Weryfikacja efektów uczenia się w ramach zajęć zdalnych,
- Zasady i narzędzia tworzenia ankiet internetowych z wykorzystaniem Webankiety
- Od celów do efektów - projektowanie skutecznych procesów nauczania z wykorzystaniem narzędzi wirtualizacji przestrzeni edukacyjnej
- Szkolenia dla kadry akademickiej z zakresu dostosowania kształcenia do osób z niepełnosprawnościami.

W 2019 r. Uczelnia uruchomiła z własnych środków *Szkołę Grywalizacji* – cykl szkoleń adresowanych do nauczycieli zainteresowanych wdrożeniem gamifikacji w ramach prowadzonych przez siebie zajęć.

Nauczyciele mają także do dyspozycji szereg szkoleń z zakresu doskonalenia umiejętności korzystania z narzędzi e-learningu. Do dyspozycji nauczycieli jest ponad 50 tutoriali prezentujących jak korzystać z poszczególnych funkcjonalności Platformy Moodle, tutoriali metodycznych, webinarów poświęconych projektowaniu kursów, weryfikacji efektów uczenia się zdalnie, szkoleń z zakresu używania MS TEAMS. Ponadto w Uczelni zatrudnionych jest trzech metodyków, w tym dwóch zajmuje się metodyką kształcenia zdalnego. Metodycy udzielają wsparcia i konsultacji przy wprowadzaniu nowych metod dydaktycznych oraz opracowywaniu materiałów dydaktycznych i sylabusów.

Specjalnie dla nauczycieli języka obcego zorganizowano cykl warsztatów prezentujących możliwości zastosowania gamifikacji, a także wykorzystania nowoczesnych technologii w ramach zajęć językowych. Ponadto lektorzy korzystają z warsztatów adresowanych do kadry dydaktycznej Akademii WSB organizowanych w ramach Programu Rozwoju Kompetencji Dydaktycznych finansowanych ze środków unijnych.

W trosce o jakość i umiędzynarodowienie badań naukowych, w ramach projektu PERFECT - Regionalna Inicjatywa Doskonałości w Akademii WSB, który uzyskał dofinansowanie z środków konkursu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Regionalna Inicjatywa Doskonałości (10 788 423,16 zł) prowadzone są działania służące podniesieniu kompetencji pracowników naukowo-badawczych Akademii WSB m.in. warsztaty i szkolenia w zakresie metodologii prowadzonych badań, wykorzystania oprogramowania pozwalającego na prowadzenie analiz ilościowych i jakościowych, wsparcia organizacyjne procesu badań naukowych poprzez profesjonalne biuro projektów naukowych, motywowania do przygotowywania coraz bardziej ambitnych i interdyscyplinarnych projektów badawczych oraz poprawy wykorzystania ich wyników, zwiększenia udziału doktorantów i studentów w badaniach naukowych poprzez tworzenie zespołów doskonałości naukowej, w tym udział w interdyscyplinarnych projektach badawczych i publikowaniu ich wyników. Służą temu m.in.:

- szkolenia dla pracowników m.in. takie jak: Kształtowanie kluczowych kompetencji badawczych, analiza statystyczna wyników badań naukowych, Obsługa oprogramowania do badań jakościowych, Praktyczne wykorzystanie menedżerów bibliografii, Język angielski dla pracowników naukowych – przygotowywanie artykułów naukowych w języku angielskim i in.),
- zwiększenie mobilności naukowej pracowników poprzez ich aktywny udział w znaczących krajowych i światowych wydarzeniach naukowych (kongresy, konferencje, sympozja, itp.),
- organizacja cyklu warsztatów z redaktorami naczelnymi czasopism naukowych indeksowanych w bazie Web of Science oraz Scopus, a także z redaktorami, wydawcami czołowych wydawnictw naukowych jak np. Springer, Palgrave, SAGE, Routledge,
- organizacja krótkoterminowych staży naukowych oraz wykładów naukowców posiadających międzynarodowe osiągnięcia naukowo-badawcze z renomowanych uniwersytetów na świecie odbywające się w siedzibie Uczelni, będących okazją do dyskusji naukowej nt. światowych trendów badawczych wybranych subdyscyplin naukowych, w których uczelnia prowadzi badania, wyników badań, projektów.

Praca naukowo-dydaktyczna podlega cyklicznej ocenie przez różne grupy interesariuszy. Zasady prowadzenia ocen jakości pracy pracowników badawczo-dydaktycznych regulują wybrane procedury wewnętrznego systemu jakości: *Zasady dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich, Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć i wizytacji dydaktycznych, Zasady prowadzenia ewaluacji jakości kształcenia wśród studentów i słuchaczy studiów podyplomowych.*

Każdy nauczyciel akademicki zgodnie z art. 128 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym podlega **ocenie okresowej nie rzadziej niż raz na cztery lata**. Oceny w przypadku pracownika posiadającego

tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na podstawie umowy o pracę, dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata. Oceny nauczyciela akademickiego dokonuje się ponadto zawsze po upływie roku od uzyskania oceny negatywnej oraz na wniosek Dziekana lub Rektora, jeśli zaistniała szczególna konieczność dokonania takiej oceny. W ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych uwzględnia się cztery zakresy działalności, tj.: kształcenie i wychowanie studentów, dorobek naukowy, udział w pracach organizacyjnych Uczelni, podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Wnioski wynikające z oceny mogą mieć wpływ na: podwyższenie lub obniżenie wysokości uposażenia, awanse i wyróżnienia, powierzenie stanowisk kierowniczych.

W każdym semestrze prowadzona jest ocena jakości zajęć, tj. ocena nauczyciela akademickiego w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem dokonywana przez studentów, która jest uwzględniana w ocenie okresowej nauczyciela akademickiego. Studenci oceniają zajęcia zarówno prowadzone w formule stacjonarnej jak i zdalnej. Dodatkowo stworzono dodatkowe kwestionariusze ankiet, które umieszczone są w ramach kursów przedmiotowych na platformie Moodle. W przypadku oceny kursu student m.in.: ocenia dobór i jakość materiałów wykorzystanych w kursie, ocenia jakość aktywności, wykorzystanych w kursie, sposób kontaktu nauczyciela ze studentami, wskazuje także te elementy kursu, które były dla niego najbardziej wartościowe oraz może zaproponować zmiany lub elementy wymagające udoskonalenia. Oceny studentów są uwzględniane w ocenie okresowej nauczycieli akademickich. Ponadto opinie na temat jakości pracy dydaktycznej zbierane są na bieżąco, w ramach spotkań Dziekanów i Prodziekanów ze studentami, przedstawicielami Samorządu Studenckiego. Zajęcia prowadzone przez nauczycieli, zarówno w formie stacjonarnej jak zdalnej (w tym kursy e-learningowe) podlegają hospitacjom i wizytacjom metodycznym. Uczelnia zatrudnia 2 metodyków, w tym odpowiedzialnego za kształcenie zdalne. Hospitacjom podlegają również kursy dydaktyczne na Platformie Moodle. Nauczyciele, którzy posiadają twórcze osiągnięcia uzyskane w działalności dydaktycznej, naukowej lub organizacyjnej (w tym w obszarze podejmowania działań projakościowych) mogą otrzymać nagrodę Rektora, przyznaną raz w roku i uroczyście wręczaną w ramach dorocznego Świąta Uczelni.

Polityka kadrowa obejmuje: zasady rozwiązywania konfliktów, które precyzuje Procedura rozpatrywania skarg i wniosków, politykę antydyskryminacyjną, której zasady ujmuje dokument Wewnętrzna Polityka Antymobbingowa i Antydyskryminacyjna wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 61/2017/2018, z dnia z dnia 17.05.2018 r. Dokument ten ma zastosowanie wobec pracowników i jest też deklaracją zasad postępowania wobec całej społeczności akademickiej. Stosuje się zasady tolerancji i poszanowania dla każdego człowieka w duchu humanistycznych wartości bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, przekonania religijne, przekonania polityczne, stan zdrowia, niepełnosprawność, przynależność etniczną, przynależność związkową oraz orientację seksualną. W Uczelni działa Komisja Antymobbingowa i Antydyskryminacyjna oraz Komisja Dyscyplinarna.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia* realizują prace naukowe, przykładowo:

1. Miejskie społeczności lokalne z perspektywy życia codziennego. Przemiany więzi społecznych i form partycypacji obywatelskiej – prof. dr hab. Kazimiera Wódz (01.10.2021-30.09.2023).

Opis projektu badawczego: Przedmiotem badań jest zbiorowość jaką jest miejska społeczność lokalna. Celem projektu jest analiza przemian zachodzących w więziach społecznych oraz czynników, które mają na nie największy wpływ, a także przemian zachodzących w formach partycypacji obywatelskiej, co determinuje te zmiany i do czego one prowadzą.

2. Kluczowe czynniki kształtujące doświadczenie pracowników (employee experience management) w perspektywie pracowników na stanowiskach specjalistycznych, menedżerów i pracowników działów HR – dr Sabina Ratajczak (01.10.2018-30.09.2021)

Opis projektu badawczego: W nawiązaniu do najnowszych trendów, obserwowanych w obszarze zarządzania kapitałem ludzkim, obserwowanego generalnego spadku zaangażowania w pracę, przedmiotem projektu badawczego jest analiza sposobów zarządzania doświadczeniem pracownika w organizacjach. Wstępnie postawione problemy badawcze: Jakie elementy kształtują doświadczenie pracowników?, Które z tych elementów są najważniejsze z perspektywy pracownika, menedżera oraz pracownika HR?, Które z tych elementów są najskuteczniejsze w opinii trzech grup badawczych?, Jakie znaczenie w procesie kształtowania pracownika ma rola lidera?, Które narzędzia stosowane przez liderów w największym stopniu wzbudzają zaangażowanie pracowników?, Jak organizacja może skutecznie zarządzać doświadczeniem pracownika?

3. Media w instytucjach pomocy - pomoc społeczna w mediach. Komunikacyjne aspekty funkcjonowania publicznych i niepublicznych instytucji pomocowych – dr Michał Szyszka – (01.10.2018-31.10.2022).

Opis projektu badawczego: Celem pracy badawczej jest opracowanie modelu public relations instytucji pomocowych na podstawie wywiadów z przedstawicielami instytucji pomocowych, prowadzących aktywną politykę public relations, wywiadów z dziennikarzami i pracownikami mediów, którzy podejmują tematykę społeczną/pomocową oraz na podstawie statystycznych opracowań i analiz pozyskanych w wyniku realizacji ogólnopolskiego badania w JOPS, na podstawie analizy zawartości mediów w obszarze tematyki społecznej/pomocowej.

4. Rodziny romskie i ich mieszkania. Sytuacja mieszkaniowa mniejszości romskiej w kontekście polityki integracji Romów we współczesnej Polsce – dr hab. Maciej Witkowski, prof. AWSB – (01.12.2018-28.02.2023).

Opis projektu badawczego: Projekt badawczy pozwoli na interpretację relacji między rozwiązaniami stosowanymi przez instytucje społeczeństwa większościowego wobec złej sytuacji mieszkaniowej Romów, a zachodzącymi w społecznościach romskich procesami społecznej adaptacji, asymilacji i integracji.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia* angażują się również w działalność ekspercką oraz zasiadają w licznych stowarzyszeniach i gremiach doradczych, np. **dr hab. Maciej Witkowski, prof. AWSB** pełni funkcję wiceprezesa fundacji „Skuteczna Komunikacja” zajmującej się realizacją projektów i przedsięwzięć pożytku publicznego w zakresie szeroko rozumianej działalności społecznej, informacyjnej, kulturalnej, naukowej i oświatowej na rzecz osób i społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, **prof. dr hab. Kazimiera Wódcz** jest członkinią i ekspertem Komitetu Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, **prof. dr hab. Marek Szczepański** jest ekspertem Polskiej Akademii Umiejętności (Stacja PAU w Katowicach) i członkiem Komisji ds. Stosunków Polsko-Czeskich i Polsko-Słowackich PAN w Katowicach. **Dr Michał Szyszka** z kolei pełnił funkcję eksperta w Komisji Doradczej Wojewody Śląskiego ds. opiniowania propozycji zmian Ustawy o pomocy społecznej, a **dr hab. Robert Pyka** był zaangażowany w stworzenie opinii dot. narzędzi i potencjału współpracy miast i gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z uczelniami wyższymi i jednostkami naukowymi z obszaru GZM w 2022 r. Przedstawiciele uczelni (np. **dr Sabina Ratajczak** – prowadząca zajęcia na kierunku *Socjologia*) pełnią także role ekspertów w międzynarodowych instytucjach akredytujących uczelnie wyższe, np. ACEEU - Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities oraz CEEMAN. Oprócz działalności eksperckiej, pracownicy badawczo-dydaktyczni

angażują się w działalność na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego – także w ramach wolontariatu. Przykładem może być **mgr Marcin Kozak** pracujący jako wolontariusz w Domu Pomocy Społecznej nr 2 w Sosnowcu.

Studenci kierunku *Socjologia* mają również możliwość uczestnictwa w wykładach otwartych prowadzonych przez międzynarodową kadrę nauczycieli z najlepszych uczelni na świecie, np. z **dr Megan Hopkins** z University of California San Diego czy z **dr Paulą Dobriansky** z Harvard University.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

W zakresie kryterium 4 jako dobrą praktykę należy wskazać **sprzyjające warunki dla rozwijania potencjału naukowo-dydaktycznego pracowników** jakie tworzy Uczelnia poprzez wykorzystanie innowacyjnego i unikatowego systemu motywacyjnego, w ramach którego istnieje możliwość uzyskania grantów na badania własne, urlopów naukowych, finansowania konferencji i staży zagranicznych oraz międzynarodowych publikacji naukowych. Od 1998 roku Uczelnia posiada własny fundusz stypendialny p.n. **Naukowy Fundusz Stypendialny im. Profesora Henryka Walicy**. W ramach tego funduszu są wypłacane stypendia dla studentów i pracowników Akademii WSB zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Zasady wypłaty stypendiów są określone w stosownych regulaminach zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. W okresie ostatnich 5 lat z funduszu zostały wypłacone stypendia na kwotę prawie 14 mln złotych.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Baza dydaktyczna i badawcza Wydziału Nauk Stosowanych **Akademii WSB** zajmuje powierzchnię ok. 14 000 m², w skład której wchodzi specjalistyczne laboratoria, sale dydaktyczne oraz biblioteka wraz ze zbiorami niezbędnymi do prowadzenia kształcenia na wszystkich kierunkach studiów - w tym *Socjologii* oraz rozwijania prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych, pracownice pracy indywidualnej i zbiorowej. Baza ta w pełni zapewnia możliwość prowadzenia procesu dydaktycznego na kierunku *Socjologia*. Ponadto Uczelnia dysponuje parkingiem zlokalizowanym przy ul. Konopnickiej w Dąbrowie Górniczej, dostępnym dla studentów.

Akademia WSB posiada w pełni zautomatyzowane i klimatyzowane sale wyposażone w nowoczesne środki audiowizualne tj.: mini komputery, projektory, rzutniki multimedialne, nagłośnienie, wizualizery, odtwarzacze DVD, dodatkowo w każdej z sal istnieje możliwość podłączenia laptopów i przeprowadzenia zajęć multimedialnych. Liczba tych urządzeń jest zgodna z ich zapotrzebowaniem i w każdym momencie może ulec zwiększeniu w zależności od potrzeb. Nieustannie unowocześniana baza sprzętowa posiada licencjonowane oprogramowanie.

Wśród oprogramowania wykorzystywanego na kierunku *Socjologia* wymienić należy:

Predictive Solutions (IBM SPSS Statistic 25) – oprogramowanie wykorzystywane w ramach zajęć z analizy danych i pomiaru struktur społecznych, do przygotowania i tworzenia baz danych, przygotowania obliczeń i analiz statystycznych, kodowania danych, a także graficznej obróbki analizowanych danych.

Microsoft Excel – wykorzystywany szeroko w module metodologicznym (grupa zajęć kierunkowych), m.in. na przedmiotach Statystyka z demografią społeczną, czy Metodologia badań społecznych.

Atlas.ti - narzędzie do analizy jakościowej dużych pakietów danych tekstowych, graficznych, audio i wideo. Zaawansowane oprogramowanie służy do kreatywnego, ale systematycznego organizowania, ponownego składania i zarządzania posiadanymi materiałami.

Każde oprogramowanie zainstalowane w stacjonarnych laboratoriach może być także zaoferowane studentom i nauczycielom w ramach wirtualnych laboratoriów.

Sale zajęciowe posiadają odpowiednie nagłośnienie oraz system oświetlenia z możliwością regulacji natężenia światła, co ułatwia przeprowadzanie wykładów i innych zajęć. Na terenie całej Uczelni istnieje możliwość bezpłatnego korzystania z bezprzewodowego dostępu do Internetu poprzez sieć WiFi. Akademia WSB oraz Filie posiadają łącze szerokopasmowe światłowodowe z dostępem do Internetu poprzez sieć komputerową, co daje możliwość korzystania z bardzo szybkiego dostępu do różnych baz udostępnianych dla uczelni wyższych oraz umożliwia wymianę danych między uczelniami.

Do dyspozycji użytkowników dostępne są kompleksowo wyposażone (w nowoczesny sprzęt audiowizualny) sale wykładowe, specjalistyczne laboratoria dydaktyczne i naukowo-badawcze (w tym m.in. laboratorium design thinking, Laboratorium technik mediacji i negocjacji, laboratorium z platformą edukacyjną MOODLE), laboratoria językowe (w tym translatoryczne), laboratoria komputerowe. Akademia WSB zapewnia studentom dostęp do bazy naukowo-dydaktycznej również poza godzinami zajęć, w miarę potrzeb dotyczących realizacji projektów, czy zadań – po uprzednim zgłoszeniu tego faktu do działu nauczania. Szczegółowy wykaz sal zawiera Tabela 4.

Tabela 4. Pomieszczenia dydaktyczne wykorzystywane m.in. na kierunku Socjologia wraz z liczbą stanowisk

Numer sali	Przeznaczenie	Liczba miejsc
LABORATORIA SPECJALISTYCZNE		
202	Laboratorium systemów zarządzania	20
203	Laboratorium systemów zarządzania	16
216	Laboratorium Translatoryczne	22
227	Sala dydaktyczna Desing Thinking Lab	34
231	Pracownia analizy danych i badań jakościowych	31
232	Pracownia specjalistyczna do ćwiczeń umiejętności pielęgniarских i umiejętności technicznych	30
238, 239	Pracownia Kosmetologii	30
244	Pracownia Wizażu i Stylizacji	10
309	Laboratorium Tradingowe	32
327	Laboratorium technik mediacji i negocjacji	50
329	Laboratorium Kryminalistyczne	25
402	Studio Telewizyjne	
403	Laboratorium Informatyki	12
404	Laboratorium sieci Komputerowych	14
405	Laboratorium Baz Danych	22

417	Laboratorium Programowania Komputerów	40
441	Laboratorium Kierunków Medycznych	17
444	Pracownia Fizjoterapii	28
445	Pracownia Anatomii Człowieka	24
446	Pracownia Pedagogiki	12
SALE KOMPUTEROWE		
230	Sala Komputerowa	20
344, 345	Sala Komputerowa	24
SALE JĘZYKOWE		
302	Sala Językowa	20
303	Sala Językowa	18
304	Sala Językowa	20
305	Sala Językowa	20
314	Sala Językowa	20
318	Sala Językowa	40
319	Sala Językowa	20
SALE DYDAKTYCZNE		
122	Sala dydaktyczna	90
123	Sala dydaktyczna	94
222	Sala dydaktyczna	77
223	Sala dydaktyczne	85
228	Sala dydaktyczna	158
229	Sala dydaktyczna	81
240	Sala dydaktyczna	28
245	Sala dydaktyczna	32
321	Sala dydaktyczna	41
322	Sala dydaktyczna	176
324	Sala dydaktyczna	46
328	Sala dydaktyczna	149
330	Sala dydaktyczna	56
331	Sala dydaktyczna	85
425	Sala dydaktyczna	34
AUDYTORIA		
Audytoryum C	Sala audytoryjna	160
Audytoryum D	Sala audytoryjna	60
Audytoryum Max	Sala audytoryjna	475

W 2022 roku Akademia WSB przygotowała i wyposażyła **Laboratorium Design Thinking** – pracownię przygotowaną do stymulowania studentów do kreatywnego myślenia na wszelkiego rodzaju

zajęciach praktycznych wykorzystujących metodę design thinking, w tym na przedmiocie Design Thinking.

Szczegółowa charakterystyka laboratoriów i innych pomieszczeń zawarta została w załączniku nr 2.

Akademia WSB nieustannie pracuje nad dostosowaniem swojej infrastruktury i bazy dydaktycznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Parking, windy, przestronne wnętrza sal audytoryjnych i wykładowych oraz fakt, iż wszystkie pomieszczenia usytuowane są w jednym gmachu, pozwalają na dogodne poruszanie się osób z niepełnosprawnością po terenie uczelni.

W zakresie dostosowania budynku Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej do potrzeb osób z niepełnosprawnością przebudowano wejście główne do budynku - montaż drzwi rozsuwanych automatycznie.

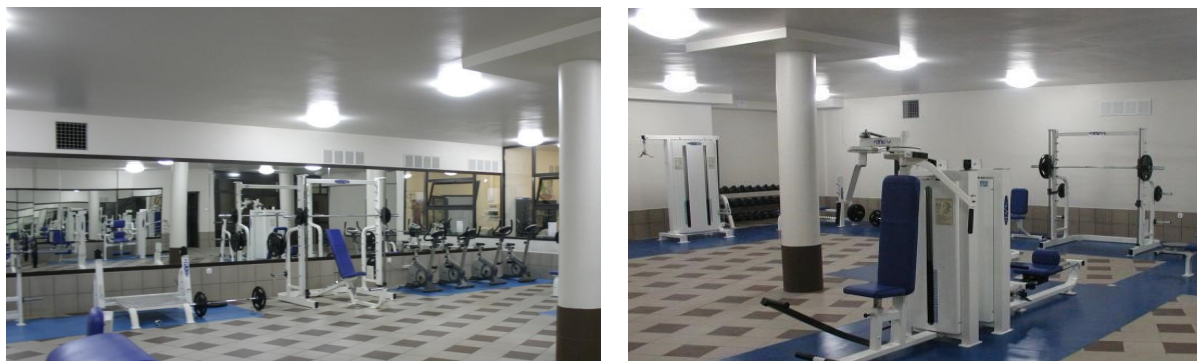
Akademia WSB dysponuje specjalistycznymi urządzeniami wspierającymi osoby z niepełnosprawnością. Wśród nich znajdują się:

- System nadawczy i odbiorczy dla osób niedosłyszących, którego zadaniem jest wzmacnianie transmisji dźwięku oraz ułatwienie zrozumienia mowy,
- Specjalistyczne mobilne stanowiska laboratoryjne - notebooki wyposażone w syntezytor mowy, program udźwiękowiający NVDA wraz z wykazem skrótów klawiszowych do NVDA w alfabecie Braille'a,
- Specjalne myszy komputerowe ułatwiające studiowanie osobom z dysfunkcją rąk,
- Program Lunar Plus, pozwalający na powiększanie obrazu oraz aplikacja Expressivo umożliwiająca przekształcanie tekstu na mowę o naturalnym, ludzkim brzmieniu,
- Klawiatury z odpowiednio powiększonymi klawiszami,
- Program LUPA - aplikacja powiększająca tekst widoczny na ekranie monitora,
- Programy przekształcające pliki tekstowe w pliki formatu MP3, Daisy, umożliwiające wydruki w alfabecie Braille'a: Dolphin Converter, Dolphin Publisher, Dolphin Reader,
- Multilektor SARA - urządzenie skanujące tekst pisany i przekształcające go automatycznie w mowę,
- Multilektor MAXI Braille Plus - urządzenie przetwarzające tekst na mowę syntetyczną. Urządzenie pozwala na pełne udźwiękowanie i ubrajlowienie systemu z pełnym dostępem do wszelkich aplikacji PC, Internetu oraz poczty elektronicznej,
- Kolorową lupę elektroniczną posiadającą 3 tryby powiększania oraz automatyczne dostrajanie ostrości obrazu,
- Powiększalnik obrazu przeznaczony dla studentów niedowidzących. Powiększanie tekstu i obiektów do 60 razy w różnych kolorach oraz zmiana jasności i kontrastu to jego główne funkcje,
- Victor - przenośne urządzenie odczytujące pliki mp3, pliki tekstowe, książki mówione w formacie DAISY,
- Drukarki brajlowskie Braille labeler-1000 oraz ROMEO ATTACHE,
- Monitor brajlowski - komputerowe urządzenie służące do wyświetlania pisma Braille'a,
- Notatniki brajlowskie Braille Pen,
- E-booki - książki elektroniczne,
- Audiobooki – książki mówione (około tysiąca egzemplarzy),
- dla osób z dysfunkcją wzroku AWSB ma w swojej ofercie ponad 250 audiobooków z dziedzin takich jak beletrystyka, kursy językowe oraz książki popularnonaukowe i poradnikowe.

Odpowiedzią na potrzeby osób ze specjalnymi potrzebami, również studentów z niepełnosprawnością jest wdrożenie komplementarnego modelu kształcenia, w którym wykorzystywane są uzupełniające się systemy wspierające nauczanie, zintegrowane zarządzanie wiedzą i użytkownikami, takie jak: platforma OnlineWSB, wirtualne laboratoria, system zdalnego egzaminowania Inspera, systemy webinaryjne i zewnętrzne platformy, np. Navoica oraz komplementarne formy nauczania: zajęcia stacjonarne oraz zdalne. Dopełnieniem modelu jest nowoczesna metodyka nauczania, kładąca nacisk na interaktywność i zapewniająca nauczanie za pomocą nowoczesnych narzędzi. Łączenie kształcenia stacjonarnego z kształceniem zdalnym (synchronicznym i asynchronicznym) pozwala na większą personalizację kształcenia (dostosowanie do indywidualnego stylu uczenia się, dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością), większą dostępność treści – są one dostępne z dowolnego miejsca, dowolnego urządzenia z dostępem do Internetu, o dowolnej porze (dogodne dla studentów łączących pracę z nauką, studentów z IOS, rodziców wychowujących małe dzieci). Dopełnieniem jest oferta kursów przygotowanych w formule MOOC (dostępnych na platformie Navoica), które mogą być wspomaganie kształcenia z zakresu statystyki (Samouczek do statystyki), seminarium i metodologii (Tworzenie kwestionariuszy ankiet), technologii informacyjnej (Narzędzia nowoczesnej gospodarki cyfrowej). Akademia WSB w okresie 2 ostatnich lat dwukrotnie badała opinie studentów na temat ich satysfakcji z realizacji komplementarnego modelu kształcenia, za każdym razem zyskując poparcie tej idei.

Poza pomieszczeniami dydaktycznymi, na terenie Uczelni znajdują się pomieszczenia siłowni, a także sala fitness, wyposażone w atestowany, profesjonalny sprzęt sportowy (zdjęcie 1 i 2).

Sala treningowa jest zaopatrzona w sprzęt oraz maszyny renomowanej firmy Olimp, za pomocą których można wytrenować dowolną grupę mięśni. Posiada także wysokiej klasy sprzęt do treningu aerobowego, tj. steppery, orbitreki, bieżnie oraz rowery stacjonarne.



Rys. 1-2. Siłownia Akademii WSB.

Studenci, pracownicy, słuchacze studiów podyplomowych oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku mają możliwość nieodpłatnego korzystania z siłowni i sali fitness a także konsultacji z instruktorem sportowym. Dodatkowo mają dostęp do pływalni krytej, gdzie pod opieką profesjonalnych instruktorów oraz ratowników prowadzone są zajęcia nauki pływania oraz ratownictwa.

W Bibliotece Akademii WSB studenci mają dostęp do stanowisk komputerowych, na których mogą korzystać z specjalistycznych baz elektronicznych oraz przeszukiwać zasoby katalogowe.

Całość rozwiązania pozwala na pełną automatyzację przepływu informacji w systemach Uczelni.

Biblioteka w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej to nowoczesna instytucja, która oferuje zasoby oraz niezbędne narzędzia wyszukiwawcze do rozwijania i poszerzania wiedzy użytkowników. Stanowi ważną część infrastruktury i zasobów, tworzących zaplecze naukowe i dydaktyczne Akademii WSB, pozwalające na prowadzenie badań naukowych, współczesnej dydaktyki oraz rozwój osobisty. Różnorodna oferta Biblioteki tworzy system informacyjno-biblioteczny Uczelni, umożliwia dostęp do aktualnych zasobów naukowych, a automatyzacja procesów przepływu informacji i wiedzy wpływa na maksymalnie możliwe skrócenie czasu poszukiwania i oczekiwania na zasoby biblioteczne tradycyjne i elektroniczne dostępne on-line. Zważywszy na potrzebę dostarczania informacji w trybie ciągłym, wykorzystuje się infrastrukturę informatyczną, która sprzyja tworzeniu nowoczesnej formy dla nauki i dydaktyki w Akademii WSB.

Biblioteka Akademicka im. prof. Jerzego Altkorna jest otwarta 6 dni w tygodniu w godzinach dostosowanych do potrzeb studentów wszystkich kierunków i trybów studiów, słuchaczy seminarium doktorskiego i studiów podyplomowych oraz pracowników AWSB tj. od poniedziałku do czwartku od 9:00 do 16:00, w piątek od 9:00 do 17:00, natomiast w sobotę od 8:00 do 16:00. Obecnie księgozbiór Biblioteki Akademickiej oraz Filii Zamiejscowych posiada liczący **ponad 70 000 woluminów zasób biblioteczny**. Biblioteka Akademicka im. Jerzego Altkorna udostępnia zbiory tradycyjne (**książki, czasopisma**), **dostępne poprzez katalog biblioteczny jak również zasoby elektroniczne w postaci pełnotekstowych publikacji dostępnych poprzez stronę WWW biblioteki**.

Biblioteka udostępnia literaturę m.in. z zakresu nauk socjologicznych, psychologii, bankowości, finansów, zarządzania, ekonomii, gospodarki, marketingu, prawa, polityki, rachunkowości, statystyki, pedagogiki, języka angielskiego, języka niemieckiego, nieruchomości, controllingu, religii, sztuki, kultury, etyki, bezpieczeństwa i higieny pracy, nauk ścisłych i przyrodniczych w tym matematyki, nauk inżyniersko-technicznych,.

Oprócz zbiorów naukowych Biblioteka gromadzi i udostępnia swoim użytkownikom: literaturę piękną w języku polskim i angielskim, publicystykę oraz poradniki psychologiczne i biznesowe.

Biblioteka Główna Akademii WSB gromadzi ok. **100 tytułów czasopism** z różnych dziedzin wiedzy, z tego stale prenumerowane są 33 tytuły, pozostała część pozyskiwana jest z darów i wymian międzybibliotecznych.

Biblioteka w swoich zasobach posiada **ok. tysiąca egzemplarzy książek anglojęzycznych** z zakresu socjologii, psychologii, zarządzania, ekonomii, stosunków międzynarodowych, informatyki, transportu, logistyki. Pozycje umieszczone są w wolnym dostępie do swobodnego przeglądania oraz do wypożyczeń.

Biblioteka ściśle współpracuje z Władzami Uczelni, kierownikami Katedr, pracownikami naukowymi prowadzącymi badania oraz zajęcia dydaktyczne w celu pozyskiwania informacji dotyczących systematycznego uzupełniania zbiorów biblioteki. Również studenci bez żadnych ograniczeń i limitu mogą zgłaszać zapotrzebowanie poprzez wiadomość mailową lub bezpośrednio u pracowników Biblioteki.

Na zasób biblioteczny składają się zbiory tradycyjne (książki, czasopisma), jak również zasoby elektroniczne w postaci pełnotekstowych publikacji dostępnych przez katalog biblioteczny i przez stronę WWW biblioteki. Biblioteka posiada w ofercie bogate zbiory audiobooków, filmów DVD, kursów językowych wykorzystywanych przez studentów i pracowników naukowych Uczelni. Księgozbiór Biblioteki odpowiada potrzebom kierunku *Socjologia* i stale jest monitorowany oraz aktualizowany zgodnie ze wskazywaną przez nauczycieli akademickich w sylabusach literaturą.

Księgozbiór w Bibliotece Akademickiej im. prof. Jerzego Altkorna dla nauk socjologicznych został wydzielony w osobnym dziale, aby ułatwić czytelnikom jego poszukiwania. Książki dla socjologii i nauk pokrewnych znajdują się w dziale Socjologia oraz działach szczegółowych: socjologia badania społeczne; socjologia grupy społeczne; historia socjologii; socjologia ekonomiczna; socjologia kultury; socjologia komunikacji; socjologia miasta; socjologia religii socjologia społeczeństwo oraz w działach pokrewnych pedagogika, psychologia, organizacja.

Uczelnia zapewnia studentom kierunku *Socjologia* pełny dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb nauczania. Spośród ogółu prenumerowanych czasopism bezpośrednio w Bibliotece dostępne są tytuły odpowiadające potrzebom kierunku *Socjologia*.

Należą do nich m.in. Przegląd organizacji, Problemy Jakości, Praca i zabezpieczenia społeczne, Polityka społeczna, Coaching, Forum Akademickie, Forum Scientiae Oeconomia. Ponadto studenci mają zapewniony dostęp do czasopism elektronicznych m.in. : Kultura i społeczeństwo; Przegląd socjologiczny; Przegląd Socjologii Jakościowej; Ruch Prawniczy Ekonomiczny i Socjologiczny; Studia Poradownicze; Trzeci Sektor; Bezpieczeństwo Obronność Socjologia; Człowiek i Społeczeństwo; Media i Społeczeństwo; Journal of Scientific Papers ECONOMICS & SOCIOLOGY; Acta Universitatis Lodzensis. Folia Sociologica.

Istotnym wsparciem dla studentów w pozyskaniu literatury jest baza IBUK Libra oraz ebookpoint Biblio. W bazach tych studenci mają dostęp do ponad 300 książek online. Różnorodna oferta umożliwia dostęp do aktualnych zasobów naukowych, a automatyzacja procesów przepływu informacji i wiedzy wpływa na maksymalnie możliwe skrócenie czasu poszukiwania i oczekiwania na zasoby biblioteczne tradycyjne i elektroniczne dostępne on-line. Biblioteka daje możliwość korzystania z księgozbioru w tzw. wolnym dostępie, ale również pozwala na zamawianie publikacji zdalnie przez indywidualne konta biblioteczne. Zamówienia realizowane są na bieżąco w godzinach pracy biblioteki. Książki dostępne w innym Wydziale lub Bibliotece Akademickiej sprowadzane są dla zamawiających w ciągu kilku dni roboczych, a studenci mogą je odebrać w siedzibie Wydziału. Tym samym zasoby zaspokajają potrzeby studentów i pracowników badawczo-dydaktycznych w zakresie wszystkich prowadzonych w Uczelni w tym jej Filiach kierunków studiów, jak również w zakresie zaproponowanych specjalności.

Bazy elektroniczne dostępne przez Wirtualną Bibliotekę Nauki oraz zakupione ze środków własnych czy dostępne przez wolny dostęp gwarantują wgląd do aktualnych tytułów książek elektronicznych, ponadto oferują dostęp do aktualnych tytułów naukowych czasopism elektronicznych wraz z archiwalnymi numerami. Stwarza to ogromne zaplecze w postaci dostępu do aktualizowanej bazy wiedzy. Biblioteka posiada w swojej ofercie bazy elektroniczne pełnotekstowe, abstraktowe i bibliograficzne.

W ramach współpracy z **Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego**, tworzącym **Wirtualną Bibliotekę Nauki** uzyskano dostęp do baz na licencji krajowej. Bazy dofinansowane w 50% przez Ministerstwo Edukacji i Nauki i Szkolnictwa Wyższego/Ministerstwo Edukacji i Nauki stanowią bardzo istotną ofertę dla czytelników. W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki dostępne są bazy: **EBSCO** (w tym m.in.: Academic Search Complete, Business Source Complete, Teacher Reference Center, Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA), European Views of the Americas,) **Springer, Elsevier (ScienceDirect), Web of Science, Scopus, Willey Online Library, Nature, Science.**

Biblioteka oferuje w swoich zasobach dostęp do baz elektronicznych zakupionych ze środków własnych oraz w ramach projektów międzynarodowych: Emis, Emerald, Medline, EconLit, SAGE Journals, ABI/INFORM, VitalSource, Taylor&Francis, System Informacji Prawnej Legalis, IBUK Libra oraz BIBLIOebookpoint (dawniej NASBI).

Każda z oferowanych baz zawiera szeroką aktualizowaną ofertę naukowych publikacji pełnotekstowych, bogatą kolekcję czasopism i czasopism recenzowanych wraz z numerami archiwalnymi, sprawozdania z konferencji jak również dane statystyczne. Bazy danych oferują dostęp do materiałów z zakresu m.in. nauk społecznych, humanistycznych, nauk prawnych w języku polskim oraz w językach obcych jak angielski, niemiecki, rosyjski, francuski.

Prezentujemy poniżej charakterystykę baz wykorzystywanych przez studentów i kadrę naukową:

Pakiet EBSCO w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki:

Academic Search Ultimate, jest to wielodyscyplinowa baza pełnotekstowa, zawierająca czasopisma oraz abstrakty artykułów z czasopism, obejmująca, nauki społeczne, humanistyczne, ekonomiczne, psychologię, rolnictwo, nauki ścisłe, techniczne i wiele innych.

Business Source Complete – baza pełnotekstowa z zakresu nauk ekonomicznych i biznesu. Tematyka bazy obejmuje marketing, zarządzanie, ekonomię, biznes, handel i wiele innych dziedzin.

GreenFILE - zawiera informacje z obszernych badań dotyczących wszelkich aspektów wpływu człowieka na środowisko. Obejmuje kolekcję publikacji naukowych, rządowych i popularnonaukowych na temat globalnego ocieplenia, budownictwa przyjaznego środowisku, zanieczyszczenia środowiska, zrównoważonej gospodarki rolnej, energii odnawialnej, recyklingu i innych. Baza obejmuje indeksy i abstrakty ponad 1 000 000 rekordów jak również pełny tekst ponad 15 000 rekordów z publikacji w wolnym dostępie (Open Access).

Bazy dostępne w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki:

Springer Link, jest to wielodyscyplinowa pełnotekstowa baza czasopism i rozdziałów publikacji wydawnictwa Springer. Baza udostępnia czasopisma z zakresu nauk o bezpieczeństwie, zarządzania, marketingu, nauk ścisłych i technicznych, nauk społecznych, psychologii, biznesu, ekonomii, finansów i in. W ramach licencji krajowej Springer dostępne są także e-książki na zasadzie licencji wieczystej. Zakupiony dotychczas zbiór obejmuje wszystkie książki anglojęzyczne Springera począwszy od pierwszych wydań w XIX w. do 2019 r.

Elsevier (ScienceDirect), jest to baza danych tworzona przez wydawnictwo Elsevier Science. W bazie udostępniono pełne teksty czasopism związanych z zagadnieniami zarządzania, nauk społecznych, ekonomii, nauk decyzyjnych i wiele innych. Licencja krajowa Elsevier obejmuje także wybrane pakiety książek zakupione w latach 2013-2016.

Wiley Online Library jest to baza obejmująca kolekcję czasopism z nauk ścisłych, humanistycznych i społecznych, np. ekonomia, finanse, informatyka, prawo, politologia, statystyka, nauki techniczne i in.

Książki elektroniczne w licencjach krajowych – wyszukiwarka obejmuje wszystkie książki dostępne w ramach licencji krajowych Elsevier, Springer i Wiley. Można przeglądać 77.497 e-książek anglojęzycznych wydanych przez Springera w latach 2004-2018, 2515 e-książek wydanych przez Elseviera w latach 2011-2015 oraz 2449 e-książek wydanych przez Wileya w roku 2009 i 2015 . Wyszukiwarka pozwala wybrać jedną z 31 dziedzin tematycznych i 209 poddziedzin. Wybór dziedziny jest konieczny. Jeśli nie zostanie wybrana poddziedzina, to zostanie wyświetlona cała dziedzina.

Scopus - Interdyscyplinarna baza abstraktów i cytowań z ok. 23.000 czasopism, 145.000 książek, serii książkowych, sprawozdań konferencyjnych i patentów.

Web of Science - kolekcja baz abstraktów i cytowań z ok. 33.000 czasopism, w tym ok. 24.000 bieżących, 60.000 książek, sprawozdań konferencyjnych i patentów.

Bazy zakupione ze środków własnych oraz projektowych:

EMIS Intelligence - jest to serwis udostępniający polskie zasoby informacyjne, czasopisma, raporty i analizy z zakresu życia społeczno-gospodarczego. W bazie dostępne są pełne teksty polskich czasopism z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, biznesu, sektorów gospodarki krajowej, komunikacji marketingowej i ogólnospołeczne, oprócz tego sprawozdania finansowych spółek publicznych i niepublicznych, analizy i raporty branżowe, informacje na temat firm, notowania giełdowe, dane statystyczne, dane makroekonomiczne

EMERALD Insight – baza oferuje dostęp do pełnej kolekcji elektronicznych wersji czasopism naukowych z zakresu: zarządzania, transportu, zarządzaniem środowiskowym, ekonomii i polityki socjalnej, marketingiem, zarządzania środowiskowego, strategii. Serwis zapewnia dostęp do ponad 100.000 wysokiej jakości recenzowanych artykułów z 243 czasopism.

MEDLINE with Full Text - jest pełnotekstowa bazą z zakresu medycyny. Baza używa klasyfikacji MeSH (MedicalSubjectHeadings) i umożliwia wyszukiwania w opisach ponad 5.600 czasopism biomedycznych. Baza zawiera pełny tekst 1.400 czasopism indeksowanych. Jest autorytatywnym narzędziem badawczym w zakresie literatury medycznej.

Legalis - jest to baza prawnicza, zawierająca zarówno pełne teksty aktów prawnych, komentarze prawnicze, orzecznictwo, Dziennik Ustaw i Monitor Polski, Dzienniki Urzędowe UE oraz bibliografie prawniczą. Informacje prawne dotyczą m.in: prawa cywilnego, prawa administracyjnego, prawa karnego, prawa rodzinnego, prawo pracy, Unii Europejskiej, i wiele innych.

SAGE Journals – kolekcja Humanities and Social Science. Baza obejmuje następujący zakres tematyczny: sztuka i nauki humanistyczne; socjologia; edukacja; psychologia; komunikacja i media; politologia; kryminologia i prawo; polityka oraz stosunki międzynarodowe; biznes i zarządzanie i in. Kolekcja SAGE to także dostęp do 697 czasopism (ponad 518 000 artykułów) z zakresu nauk społecznych, z których ponad 50% zawartości ujętej jest w rankingu Journal Citation Reports (Clarivate Analytics 2017).

EconLit with Full Text - zawiera pełne dane bibliograficzne zawarte w indeksie EconLit™ oraz ponad 600 czasopism pełnotekstowych z zakresu ekonomii i finansów, w tym czasopisma bez okresu karencji wydawane przez stowarzyszenie American Economic Association jak: American Economic Review, Journal of Economic Literature i Journal of Economic Perspectives. AEJ: Applied Economics, AEJ: Economic Policy, AEJ: Macroeconomics AEJ: microeconomics. Baza zawiera również wiele czasopism pełnotekstowych z zakresu ekonomii i finansów w innych językach niż angielski. Baza obejmuje badania począwszy od 1969 r. we wszystkich dziedzinach ekonomii, w tym rynki kapitałowe, gospodarki poszczególnych krajów, ekonometrię, prognozowanie ekonomiczne, ekonomię środowiska, regulacje państwowe, ekonomikę pracy, teorie monetarne i wiele innych.

ABI/INFORM™ Collection - to najbardziej wszechstronna baza danych z zakresu ekonomii. Składa się z baz ABI/INFORM Global, ABI/INFORM Dateline oraz ABI/INFORM Archive i obejmuje ponad 8,600 tytułów czasopism, z czego 7521 pełnotekstowych. Kolekcja ABI Inform Trade & Industry - daje bieżący dostęp do publikacji dotyczących handlu i różnych gałęzi przemysłu, w tym m.in. Builder, The Grocer, Engineer, Oil & Gas Journal, Fortune, Management Today, The Economist, Asiamoney, World Trade, Business Week. Zakres chronologiczny - od 1971 roku.

IBUK Libra pierwsza w Polsce wirtualna czytelnia podręczników akademickich i książek naukowych z różnych dziedzin nauki opublikowanych przez największe wydawnictwa

krajowe oraz naukowe wydawnictwa wiodących uczelni wyższych. Platforma oferuje czytelnikom dostęp do pełnych publikacji poprzez indywidualne konta oraz nieograniczony dostęp na terenie Uczelni. W bazie IBUK Libra studenci i pracownicy Uczelni mają dostęp do **144 tytułów** zakupionych przez Uczelnie i ok. 1000 darmowych.

BIBLIOebookpoint jest internetową biblioteką profesjonalnych e-booków. Platforma edukacyjna dostępna jest dla studentów, pracowników, przedstawicieli kadry zarządzającej i kadry akademickiej. Korzystanie z bazy NASBI wymaga rejestracji i podania indywidualnego kodu dostępu, który można otrzymać kontaktując się z Biblioteką. Aktualnie Biblioteka ma wykupiony dostęp do **89 pozycji**. Liczba ta ciągle rośnie, gdyż każdy użytkownik bazy ma możliwość zaproponowania książek do zakupu i pozycje na bieżąco są zakupywane.

VitalSource to platforma anglojęzycznych podręczników cyfrowych, w skład której wchodzi publikacje wydawnictwa Pearson. W ramach dostępu można korzystać ze 140 e-booków z zakresu ekonomii, zarządzania, logistyki, marketingu, finansów i przedsiębiorczości.

Taylor&Francis kolekcja SSH Library (Social Science & Humanities) – baza gwarantuje dostęp do 1400 czasopism, które zostały podzielone na 14 dyscyplin m.in. nauki ścisłe, inżynierjno-techniczne, zarządzanie, nauki polityczne, psychologia, ekonomia, socjologia, pedagogika.

Biblioteka jest jednostką w pełni zautomatyzowaną w zakresie informacji o zasobach i w zakresie obsługi użytkowników. **Od 2001 roku posiada zintegrowany system zarządzania biblioteką Prolib**, w którym prezentowane są zasoby Biblioteki Akademickiej im. prof. Jerzego Altkorna i Bibliotek Filii, dostępne studentom i pracownikom wszystkich jednostek naukowo-dydaktycznych Akademii WSB. Infrastruktura informatyczna Biblioteki jest systematycznie rozwijana.

W styczniu 2021 roku system biblioteczny Prolib został zaktualizowany do nowej wersji, co znacznie wpłynęło na jakość pracy. Wdrożona Multiwyszukiwarka Integro zastąpiła dotychczasowy katalog OPAC, gwarantuje łatwiejsze, sprawniejsze i bardziej intuicyjne korzystanie z bibliotecznego katalogu zbiorów. Wyszukiwarka INTEGRO posiada rozbudowane mechanizmy filtrowania, odpowiednio dostosowane sortowanie i przejrzysty interfejs użytkownika, co daje możliwość przeszukiwania zasobów katalogu biblioteki z zastosowaniem fasetowania wyników wyszukiwania, czyli wykorzystania gotowych filtrów. Charakteryzuje się responsywnością - może być używany na dowolnym urządzeniu przy jednoczesnym zachowaniu pełnej funkcjonalności. W 2011 roku podpisano Umowę o współpracy z Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT, zrzeszającym biblioteki naukowe współpracujące w zakresie współtworzenia ujednoczonej bazy katalogowej i informacji o zasobach. W ramach podpisanej Umowy Biblioteka Akademicka pobiera ujednoczone opisy w formacie Marc21 z katalogu NUKAT, przekazując jednocześnie do katalogu centralnego informacje o posiadanym zasobie.

Podpisana umowa z Biblioteką Śląską gwarantuje dostęp do wszystkich publikacji w języku polskim i w językach obcych wydawanych w Polsce z wszystkich zakresów i dziedzin, gdyż biblioteka ta, jako jedna z 16 na terenie Polski, gromadzi tzw. egzemplarz obowiązkowy. Gwarantuje to dostęp do pełnej oferty publikacji naukowych wydanych w Polsce.

Biblioteka Akademicka jest jednostką dysponującą szeroką i nowoczesną infrastrukturą. Do dyspozycji czytelników pozostaje 16 komputerów wyposażonych w pełne pakiety biurowe, oraz dostęp do szerokopasmowego Internetu poprzez Wifi. Czytelnia oferuje 30 miejsc pracy własnej dla użytkowników, w tym miejsca do pracy indywidualnej, zespołowej oraz wydzieloną strefę chillout. W bibliotece funkcjonują również usprawnienia dla osób z niepełnosprawnościami, biblioteka posiada sprzęt dla osób z dysfunkcją wzroku tj. terminal z linijką brajlowską, lupę elektroniczną, stacjonarny powiększalnik, urządzenie skanujące tekst pisany i przekształcający go w tekst czytany.

Zasoby Biblioteki nabywane w trybie wolnym od procedur zamówień publicznych prezentują aktualną ofertę rynku wydawniczego, tak w relacji do wydawnictw polskich, jaki światowego dorobku naukowego. Oferta każdego roku zostaje rozszerzona o nowe zbiory, a możliwości struktury informacyjnej rozbudowane o nowe funkcjonalności.

Pracownicy Biblioteki dokonują analizy stopnia zapotrzebowania na literaturę naukową i fachową, ze szczególnym uwzględnieniem podręczników akademickich oraz monografii problemowych mających walory podręcznika.

Przedmiotem specjalizacji Biblioteki Akademickiej są następujące kierunki gromadzenia:

- a) nauki społeczne i humanistyczne - materiały biblioteczne dotyczące dziedzin badających strukturę i funkcje dziejów społeczeństwa, jego kulturę, prawa i prawidłowości jego rozwoju, człowieka jako istoty społecznej, twórczości, edukacji, środowiska, wychowania, jego istoty, celach, treściach, metodach, środkach i formach organizacji procesów wychowawczych;
- b) nauki o zarządzaniu – materiały biblioteczne dotyczące rodzajów organizacji, funkcji zarządzania, procesów, obszarów działalności, zasobów, poziomów, systemów i metod zarządzania;
- c) nauki o bezpieczeństwie - materiały biblioteczne odnoszące się do współczesnych systemów bezpieczeństwa w wymiarze militarnym i niemilitarnym oraz ich funkcjonowania na różnych poziomach organizacyjnych;
- d) nauki ścisłe - materiały odnoszące się do przetwarzania informacji, w tym technologii przetwarzania informacji oraz technologii wytwarzania systemów przetwarzających informacje, opisu oraz modelowania zjawiska, a także weryfikacji hipotezy za pomocą doświadczeń i dowodów matematycznych.
- e) nauki ścisłe i techniczne – materiały odnoszące się do gospodarki, logistyki, transportu, inżynierii, chemii, fizyki,
- f) nauki o zdrowiu – materiały biblioteczne odnoszące się szeroko pojętej medycynie, fizjologii, anatomii, fizjoterapii, kosmetologii, budowy ciała człowieka, nauk biologicznych, biochemii

Zbiory Biblioteki Akademickiej uporządkowane są według następujących działów:

- zagadnienia społeczno-polityczne: demografia, socjologia, polityka, polityka społeczna, bezpieczeństwo narodowe, resocjalizacja, samorząd terytorialny, praca;
- zagadnienia gospodarcze: bank, biurowość, controlling, ekonomia, finanse, organizacja, zarządzanie, przedsiębiorstwo, przemysł, rachunkowość, ubezpieczenia, turystyka, nieruchomości, Unia Europejska, gospodarka, marketing;
- zagadnienia prawno-administracyjne: prawo administracyjne, prawo autorskie, prawo cywilne, prawo handlowe, prawo finansowe, prawo podatkowe, prawo gospodarcze, prawo karne, prawo międzynarodowe, prawo państwowe, prawo pracy, prawo socjalne;
- medycyna, anatomia, terapietyka, ortopedia, fizjologia, biochemia, nauki biologiczne, nauki przyrodnicze.
- inżynieria, matematyka, transport, logistyka, inżynieria;
- pedagogika, teoria kształcenia i metodologia badań społecznych, historia pedagogiki, szkoły, pedagogika społeczna, pedagogika specjalna, dydaktyka ogólna i szczegółowa;

Biblioteka Akademicka aktywnie uczestniczy w projektach regionalnych i ogólnopolskich mających na celu tworzenie nowoczesnej informacji i wymianę informacji. Podejmuje działania na rzecz współpracy z największymi ośrodkami naukowymi w zakresie wymiany wydawniczej i wymiany międzybibliotecznej. Biblioteka Akademicka współpracuje z ośrodkami informacji naukowej, informacji biznesowej i bibliotekami różnego szczebla i typu w celu sprowadzania i wymiany informacji na potrzeby studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii WSB. Ponadto realizuje projekty popularyzujące informację, naukę, rozwój czytelnictwa i działania w obszarze kultury.

Rolą biblioteki jest wspieranie rozwoju społeczeństwa informacyjnego, edukacja i szkolenie użytkowników informacji, w sposób kompletny i kompetentny (Information Literacy). Mając na uwadze aktywny udział w rozwoju społeczeństwa informacyjnego i wypełnianie głównego celu biblioteki naukowej – wspomagania procesu dydaktycznego i badań naukowych Biblioteka Akademicka organizuje:

- szkolenia biblioteczne dla studentów – w formie ćwiczeń dla studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych: licencjat, inżynier, magister;
- szkolenia pracowników – przeszukiwanie baz danych; rejestracja bazy dorobku naukowego;
- prowadzenie e-learningu dla wydziałów zamiejscowych uczelni;
- bezpłatne warsztaty wyszukiwania informacji dla bibliotekarzy - celem spotkania jest wykształcenie umiejętności wyszukiwania informacji naukowej – pełnotekstowej i bibliograficznej oraz publikacji w rozproszonych zasobach internetowych, z naciskiem na polskie zasoby naukowe;
- szkolenia dla użytkowników z zakresu dostępnych baz danych z dziedzin: nauk społecznych, pedagogicznych, prawa, ekonomii prowadzone przez specjalistów,
- zestawienia tematyczne - udzielanie informacji w zakresie gromadzenia literatury naukowej do prac.

W celu doskonalenia procesu weryfikacji zasobów materialnych w ramach Wewnętrznego systemu jakości kształcenia wprowadzono procedurę oceny i weryfikacji zasobów infrastruktury dydaktycznej i naukowej uczelni, która określa zasady:

- zapewnienia zasobów materialnych wspomagających wysoką jakość procesu kształcenia oraz badania naukowe,
- dostosowanie wyposażenia sal dydaktycznych i biblioteki do potrzeb związanych z kształceniem w ramach prowadzonych kierunków studiów,
- modernizacji i odnawiania zasobów informatycznych wymaganych do procesu kształcenia i prowadzenia badań naukowych,
- wspierania osób z niepełnosprawnością w procesie kształcenia przez dostosowywanie bazy materialnej do ich potrzeb.

Uczelnia prowadzi kontrolę i przeglądy zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, infrastruktury informatycznej, zasobów bibliotecznych. Analiza i monitoring potrzeb materialnych jest prowadzona na bieżąco. Okresowo prowadzona jest inwentaryzacja (zgodnie z corocznymi zarządzeniami Rektora) i ocena infrastruktury dydaktycznej, na podstawie której formułuje się wnioski dotyczące uzupełnienia wyposażenia, planu napraw i remontów posiadanych zasobów.

W procesie oceny i weryfikacji zasobów materialnych biorą udział: Dziekani, Prodziekani, Dyrektor Centrum Studiów Podyplomowych i Szkoleń, Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnością,

nauczyciele akademicy są zobowiązani do zgłaszania informacji na temat niezbędnych zasobów infrastruktury dydaktycznej i naukowej do Dyrektora ds. administracji i Dyrektora działu IT.

W ramach działań doskonalących proces weryfikacji zasobów materialnych Uczelni, Akademia WSB podejmuje aktywne działania w celu pozyskiwania informacji w tym zakresie od zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy. W oparciu o informacje uzyskane w ramach cyklicznych zebrań katedr oraz bieżącej współpracy z dydaktykami uczelnia dokonuje zakupów wyposażenia specjalistycznych laboratoriów. Biblioteka planuje zakupy w oparciu o wykaz literatury zamieszczonej w sylabusach do zajęć oraz w oparciu o analizę rynku wydawniczego. Podstawą planowania i uzupełniania zbiorów bibliotecznych w uczelni jest informacja podawana przez wykładowców w sylabusach odnosząca się do publikacji stanowiących dla danych zajęć literaturę obowiązkową. W uzasadnionych wypadkach zapewnia się wymagane publikacje za pomocą wypożyczeń międzybibliotecznych.

Ważnym źródłem informacji o jakości infrastruktury dydaktycznej są studenci. Co dwa lata studenci w ramach badania satysfakcji ze studiów oraz oceny jakości pracy jednostek administracyjnych wyrażają opinię na temat oceny infrastruktury uczelni. W ramach badania oceniają: jakość wyposażenia sal wykładowych, sal językowych, wykorzystywanie wyposażenia sal językowych przez wykładowców podczas prowadzenia zajęć (np.: w tablice interaktywne, oprogramowanie), jakość sprzętu w laboratoriach specjalistycznych, wykorzystywanie wyposażenia sal laboratoryjnych przez wykładowców podczas prowadzenia zajęć, stan techniczny komputerów udostępnionych w salach dydaktycznych, funkcjonowanie zainstalowanego oprogramowania komputerowego, dostosowanie wielkości sal wykładowych, sal ćwiczeniowych do liczby studentów, dostępności komputerów na uczelni do dyspozycji studenta, ilości miejsca do siedzenia na korytarzach, stan toalet, przystosowanie budynku do osób z niepełnosprawnością, dostępność miejsc parkingowych dostępność automatów z jedzeniem i pićm.

W ostatniej edycji badania (2020 r.) studenci najwyżej ocenili funkcjonowanie zainstalowanego oprogramowania komputerowego (4,2), sale językowe (4,1), stan techniczny komputerów (4,1). Studenci ocenili dość wysoko dostęp do komputerów na terenie uczelni (4,0), wi-fi (4,0), siłownię i sale fitness (4,0), przystosowanie budynku do potrzeb osób z niepełnosprawnością (4,0). Obecnie trwają przygotowania do kolejnej edycji badania, które odbędzie się na przełomie października i listopada 2022.

Warto nadmienić, iż w 2021 roku uczelnia zmodernizowała sieć wi-fi, aktualnie przygotowuje się także do modernizacji sali fitness i stworzenia strefy e-sportu.

W ciągu ostatnich lat w budynku głównym Uczelni zwiększono liczbę miejsc siedzących na korytarzach dla studentów, zwiększono liczbę miejsc parkingowych, uruchomiono nowe laboratoria specjalistyczne tj. laboratorium kryminalistyczne, laboratorium symulacji lotu dronem, wdrożono wersję mobilną Wirtualnej Uczelni, zaimplementowano MS TEAMS, uruchomiono mobilną wersję strony internetowej Uczelni, dokonano wymiany sprzętu komputerowego we wszystkich laboratoriach komputerowych, wdrożono wirtualne laboratoria pozwalające studentom mieć dostęp do specjalistycznego oprogramowania z domu oraz wdrożono nowy zintegrowany system zarządzania uczelnią Uczelnia 10. System ten funkcjonuje w oparciu o dwa hybrydowe moduły. Pierwszy to moduł: Uczelnia 10, który jest kompleksowym rozwiązaniem wspierającym pracę administracji uczelni, obsługę i prowadzenie różnych form kształcenia oraz wymianę informacji pomiędzy nauczycielami akademickimi i pracownikami obsługującymi proces dydaktyczny, a studentami. Moduł opiera się w głównej mierze na funkcjonalnościach i zadaniach Dziekanatu. Drugi element zintegrowanego systemu to moduł: Administracja (Simple.ERP), który stanowi komplet

instrumentów wspierających zarządzanie m.in. finansami, majątkiem trwałym, personelem w uczelni. Moduł jest pośrednio związany z funkcjonowaniem Dziekanatu.

Więcej informacji dotyczących zintegrowanego systemu zarządzania uczelnią znajduje się w załączniku nr 2.

W Uczelni trwają intensywne prace nad uruchomieniem aplikacji mobilnej i wdrożeniem nowych e-usług. Zwiększono także liczbę zajęć z praktykami, uruchomiono cykl szkoleń doskonalących kompetencje dydaktyczne nauczycieli, uruchomiono program szkoleń certyfikujących kompetencje studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

W zakresie kryterium 5 warto podkreślić znaczenie uruchomionych przez Akademię WSB **dodatkowych dydaktycznych kursów otwartych (MOOC) na platformie NAVOICA**. Prowadzeniem MOOC czyli Massive Open Online Courses, zajmują się znane i prestiżowe uczelnie Stanford, Wharton, Berkeley, Princeton i inne. Kursy Mooc to okazja nie tylko do poszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności, ale także do samorozwoju. Wśród kursów przygotowanych przez Akademię WSB znajdują się: Zarządzanie procesem uczenia się; Narzędzia cyfrowej gospodarki; **Budowanie kwestionariuszy ankiet w badaniach ilościowych; MOOC Statystyki** (w jęz. polskim i angielskim) oraz MOOC Matematyki (w jęz. polskim i angielskim).

Kursy są dostępne na platformie NAVOICA: <https://navoica.pl/>. Opisy kursów, instrukcje rejestracji i zapisu znajdują się uczelnianej platformie e-learningu OnlineWSB [Kursy otwarte OnlineWSB]. Kursy zostały opracowane i udostępnione w ramach projektu "PoMOOCny e-learning" POWR.03.01.00-00-W058/18 dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś Priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

W okresie 25 lat działalności Akademia WSB intensywnie rozwijała współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dzięki tej współpracy znacząco rozwinął się potencjał dydaktyczny Uczelni. Jako przykłady można podać uwzględnienie w programach kształcenia potrzeb i sugestii pracodawców, prowadzenie zajęć przez praktyków z różnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego, współpraca w ramach programu „Trzy dni studujesz, dwa dni pracujesz”, realizacja przez studentów projektów wdrożeniowych, prowadzenie studiów zamawianych przez pracodawców itp. Rozwinął się także jej potencjał naukowy, na co wskazują między innymi projekty B+R realizowane we współpracy z instytucjami publicznymi, przedsiębiorstwami i samorządami, udział uczelni w projektach badawczych i aplikacyjnych realizowanych we współpracy międzysektorowej i międzynarodowej, prowadzenie badań naukowych na rzecz zainteresowanych podmiotów itp.). Uczelnia dokłada starań, aby systematycznie rozwijać relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym na forum krajowym i międzynarodowym. Następuje to zarówno poprzez inicjatywy realizowane w

skali lokalnej np. Akademia Nauki AWSB czy zaangażowanie w działalność Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, Związku Pracodawców LEWIATAN, Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych Edukacji, jak też włączanie się w inicjatywy krajowe np. Dzień Otwarty UODO czy też ogólnopolskie akcje honorowego oddawania krwi oraz międzynarodowe np. członkostwo w sieci współpracy instytucji zaangażowanych w rozwój pograniczy (www.transfrontier.eu) czy udział w corocznym międzynarodowym konkursie Entrepreneurial Brains Made on Campus (EBMC, <https://startupcenter-stuttgart.de/ebmc/>) w znakomitym partnerstwie kilkunastu uczelni z całej Europy. Bardzo dobrze rozwinięte relacje z różnego typu interesariuszami i korzyści, jakie dzięki działalności Akademii WSB zyskuje jej otoczenie, przyciągają do uczelni corocznie około 80 nowych partnerów, z którymi zawierane są porozumienia o współpracy czy też umowy konsorcjalne, dotyczące konkretnych przedsięwzięć.

Bardzo istotnym obszarem współpracy Akademii WSB z partnerami zewnętrznymi jest przygotowanie i realizacja programów studiów. W tym procesie ważną rolę odgrywają członkowie Rady Ekspertów, która działa w Akademii WSB od 2012 r. **Misją Rady Ekspertów jest zintegrowanie środowiska nauki ze sferą praktyki życia gospodarczego, a celem jej działania - dostosowanie kształcenia do wymagań rynku pracy.** Współpraca obu środowisk pozwala na racjonalne wykorzystanie posiadanych zasobów i potencjału oraz uzyskanie wspólnych korzyści, które wynikają z tworzenia i realizacji wysokiej jakości programów studiów, usprawnienia procesów edukacyjnych i podnoszenia standardów kształcenia, a docelowo wyposażenie absolwentów uczelni w poszukiwaną na rynku pracy wiedzę, umiejętności i kompetencje. **Zadania Rady dotyczą współpracy z Uczelnią w zakresie:**

- opracowywania efektów uczenia się w ramach poszczególnych kierunków i modułów kształcenia,
- opracowywania metod walidacji założonych do realizacji w ramach danego kierunku studiów efektów uczenia się,
- opiniowania programów studiów i treści zajęć w kontekście ich dostosowania do wymogów rynku pracy,
- określania zapotrzebowania na konkretne oczekiwania przez rynek pracy kwalifikacje zawodowe wśród absolwentów uczelni wyższych,
- określania perspektyw zmian w zakresie kształcenia odpowiadającego na zapotrzebowanie rynku pracy,
- wsparcia merytorycznego w procesie dyplomowania (udział w wyznaczaniu kierunków rozwoju tematyki prac dyplomowych, z uwzględnieniem możliwości wdrożenia).

Członkami Rady Ekspertów są przedstawiciele przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych, jak również przedstawiciele sektora przemysłów kreatywnych, instytucji otoczenia biznesu, administracji samorządowej oraz instytucji edukacyjnych.

W skład Rady Ekspertów Akademii WSB wchodzi min. przedstawiciele firm i instytucji takich jak: **Starway Institute, Pasja – Grupa Dobrych Trenerów, EY, PZU czy Lewiatan.**

Przedstawiciele środowiska gospodarczo-społecznego regionu na bieżąco uczestniczą w ewaluacji potrzeb i oczekiwań pracodawców w aspekcie wymaganej wiedzy, umiejętności i kompetencji, w jakie powinni zostać wyposażeni absolwenci Uczelni. Konsultując z kluczowymi interesariuszami zewnętrznymi strategiczne działania służące kształtowaniu programów studiów, władze Uczelni uzyskują jednocześnie silny mandat poparcia ze strony społeczności regionu dla kolejnych

przedsięwzięć rozwojowych, jak też dla doskonalenia samej koncepcji uczenia się w Wydziale Nauk Stosowanych. Przykładowe tematy ostatnich posiedzeń Rady Ekspertów:

- zaopiniowanie programów kształcenia na kierunku *Socjologia*;
- dyskusja o programie kierunku studiów Akademia Industry 4.0, który powstał we współpracy z Członkami Rady Ekspertów w roku akademickim 2019/2020 oraz z partnerami: Instytut Industry 4.0, Warszawa oraz KAIZEN Institute we Wrocławiu (23.10.2020);
- przedstawienie informacji o możliwościach kierowania studentów na praktyki do przedsiębiorstw i instytucji publicznych oraz o możliwościach zaangażowania studentów w projekty wdrożeniowe w przedsiębiorstwach (11.12.2020),
- informacja o zmianach doskonalących program kształcenia na kierunku *Socjologia* w oparciu o opinie i uwagi nadesłane przez Członków Rady Ekspertów;

W posiedzeniach Rady Ekspertów uczestniczą także przedstawiciele studentów i nauczyciele akademicy, którzy na tym forum mają możliwość podjęcia dyskusji m.in. z pracodawcami oraz reprezentantami władz regionu. Dodatkowo organizowane są odrębne spotkania ze studentami i nauczycielami akademickimi, w czasie których przedstawiane są zmiany w programach kształcenia, a także przyjmowane są kolejne uwagi i sugestie, które są następnie poddawane ocenie przez Władze Wydziału. Jako przykład zmiany w programie studiów konsultowanej ze studentami można podać zmniejszenie liczby godzin zajęć na ostatnim semestrze studiów, tak aby studenci mogli w większości skupić się na przygotowaniu pracy dyplomowej.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi ma charakter sformalizowany bądź nieformalny i jest prowadzona w sposób przynoszący równorzędne korzyści Wydziałowi oraz wszystkim partnerom m.in. przedsiębiorstwom, samorządom, instytucjom publicznym czy też organizacjom pozarządowym.

Przedstawiciele Akademii WSB angażują się ponadto w przedsięwzięcia istotne dla regionu i jego mieszkańców np. Światowy Tydzień Przedsiębiorczości; Tydzień Bezpłatnych Szkoleń, Festiwal Nauki, Otwarta Akademia Nauki. W **Tygodniu Bezpłatnych Szkoleń** biorą udział m.in. nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia*, np. mgr Adam Spendel z wykładem pt. "Pomoc psychologiczna – pedagogiczna w dobie COVID-19", dr Edyta Nowak-Żółty z wykładem „Asertywność – fakty i mity – naukowo i praktycznie”, czy dr Sabina Ratajczak z wykładem pt. „Odporność psychiczna a dobrostan i efektywność w życiu i pracy”.

Z myślą o upowszechnianiu rezultatów prowadzonych badań Wydział corocznie organizuje dla odbiorców reprezentujących wszystkie grupy wiekowe takie wydarzenia jak m.in. **Festiwal Nauki**, podczas którego m.in. dr Michał Szyszka wygłosił wykład pt. „Ekologia i zrównoważony rozwój w reklamie społecznej”, a w ramach wykładów dla młodzieży w **Otwartej Akademii Nauki** swoje wystąpienie pt. „Psychologia bezrefleksyjności: granice etyczne we współczesnej nauce i życiu społecznym” wygłosił dr hab. Maciej Witkowski, prof. AWSB.

Ze względu na dorobek naukowy i doświadczenie praktyczne pracownicy Akademii WSB - w tym nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Socjologia - stanowią dla wielu interesariuszy zewnętrznych istotne źródło opiniotwórcze i doradcze w istotnych dla kraju i regionu kwestiach, m.in.:

- biorą udział w pracach komisji eksperckiej przy Ministerstwie Zdrowia ds. kierunku studiów Terapia Zajęciowa w ramach opracowywania Krajowych Ram Kwalifikacji (**dr Michał Szyszka**),

- biorą udział w pracach Komisji Studiów nad Przyszłością Górnego Śląska PAN (**prof. dr hab. Kazimiera Wódz**),
- zasiadają w zarządach międzynarodowych stowarzyszeń, np. Association Internationale Sociologues de langue Francaise (**prof. dr hab. Jacek Wódz**),
- czy też biorą udział w charakterze ekspertów np. w konsultacjach i tworzeniu raportu ewaluacyjnego efektywności tzw. "priorytetu romskiego", czyli skierowanego do Romów działania 1.3.1 finansowanego przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki (**dr hab. Maciej Witkowski, prof. AWSB**).

Wśród działań pracowników badawczo – dydaktycznych na rzecz otoczenia społeczno - gospodarczego należy wymienić następujące działania, projekty, warsztaty i analizy:

- **WARSZTAT DLA DOKTORANTÓW NA UNIWERSYTECIE W SAN DIEGO** przeprowadzony w czerwcu 2022 roku przez **dr hab. Macieja Witkowskiego, prof. AWSB** w ramach projektu "Alphabetter- learning tools for preventing functional and secondary illiteracy" współfinansowanego z programu Erasmus +. Akademia WSB jest Liderem tego projektu. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Uniwersytetem Kalifornijskim w San Diego raz organizacjami eksperckimi z Włoch, Austrii i Czech. Spotkanie dotyczyło pracy z osobami doświadczającymi analfabetyzmu wtórnego i funkcjonalnego oraz z przedstawicielami mniejszości etnicznych.
- **REGIONALNY HUB INNOWACJI SPOŁECZNYCH** z siedzibą w Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej prowadzi działania na rzecz promowania i wdrażania innowacji społecznych. Głównymi odbiorcami jego działań są seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne oraz mieszkańcy województwa śląskiego – także ci, którzy stracili pracę w wyniku pandemii COVID -19. W ramach Hubu organizowane są szkolenia, prowadzone doradztwo oraz mentoringu dla osób i grup chcących rozpocząć działalność przedsiębiorstwa społecznego. Kierownikiem projektu jest **dr Michał Szyszka**.
- **BEZPŁATNE WARSZTATY DLA STUDENTÓW „Stres – od wroga do przyjaciela”**: warsztaty prowadzone przez **dr Urszulę Leiss** w celu wsparcia studentów akademii WSB w czasie pandemii Covid-19.
- **WYGŁOSZENIE KILKUDZIESIĘCIU WYKŁADÓW W RAMACH UNIWERSYTETÓW III WIEKU**, głównie poświęconych tematyce relacji z Romami i strategiom obrony przed manipulacją, organizowanych przez władze różnych gmin województwa śląskiego przez **dr hab. Macieja Witkowskiego, prof. AWSB**.

Akademia WSB jest inicjatorem lub współorganizatorem wielu konferencji naukowych z zakresu tematyki socjologicznej, psychologicznej i pokrewnych, a pracownicy badawczo-dydaktyczni biorą aktywny udział zarówno w tych konferencjach, jak i we współpracy gospodarczo-naukowej z instytucjami naukowymi oraz organizacjami administracji jak i przedsiębiorstwami. Wśród przykładowych konferencji, w których brali udział pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia* należy wymienić:

18-19 października 2022 r., Interdyscyplinarna Konferencja Międzynarodowa: Problemy integracji w przestrzeni publicznej i indywidualnej osób 65+ Rozwiązania z przyszłości – organizowana we współpracy z Oddziałem terenowym Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

19 maja 2022 roku -Spotkanie naukowe -Wykład „Edukacja międzykulturowa jako odkrywanie i afirmacja człowieczeństwa. U źródeł antropologiczno-aksjologicznych intuicji i zasad pedagogiki międzykulturowej”

13 grudnia 2021r., EDUMARK "Orientacja zawodowa jako element procesu edukacji na transgranicznym rynku pracy Euroregionu Śląska Cieszyńskiego”.

14-15 października 2021 r., Międzynarodowa Konferencja SOCIALIA 2021 „Świat na trajektorii cierpienia - Aksjologiczne, społeczne, psychiczne problemy, deficyty i zaniechania wynikających z Pandemii SarsCov2. Diagnoza, terapia i wsparcie."

8-10 października 2021 r., VIII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa SNPL "Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej (aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)" – konferencja zorganizowana we współpracy z SNPL (Stowarzyszenie Naukowców Polaków Litwie).

22-23 czerwca 2021 r., Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Działania podmiotów specjalistycznych oraz instytucji w pandemii SARS - Cov2. Praktyka i wymiana doświadczeń" – konferencja organizowana we współpracy z Polskim Towarzystwem Pedagogicznym, Śląskim Urzędem Wojewódzkim, Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach, Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej.

W Akademii WSB działa **Interdyscyplinarna Pracownia Współczesnych Problemów Humanistyki**, której kierownikiem jest **dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. AWSB**. Celem Pracowni jest prowadzenie badań, organizowanie seminariów, konferencji, przygotowanie cyklu wykładów związanych z edukacją, kulturą, społeczeństwem i aktualnymi problemami w tych obszarach. Członkami Pracowni są pracownicy naukowcy Akademii WSB reprezentujący różne dyscypliny nauk społecznych, ale nie tylko.

Zarówno pedagodzy, socjologowie, psychologowie, ekonomiści, specjaliści w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości, a także nauki o bezpieczeństwie, ale również badacze reprezentujący inne obszary nauki jak fizjoterapeuci i informatycy stawiają dzisiaj pytania o najważniejsze obszary społecznego życia: o różne (instytucjonalne i pozainstytucjonalne) wymiary bezpieczeństwa fizycznego, społecznego, ontologicznego, o nowe formy i sposoby organizacji edukacji, o cyfrowe możliwości budowania relacji społecznych, o humanistyczny wymiar pracy, produkcji i zarządzania, o źródła zagrożeń i lęku współczesnego człowieka oraz sposoby jego przewyższania, o typy, genezę konfliktów społecznych oraz strategie ich rozwiązywania, o znaczenie i uwarunkowanie zdrowia, stylu i jakości życia i wiele, innych.

Efektami działań Pracowni są: diagnozy najważniejszych, aktualnych problemów (raporty, publikacje, wykłady), opracowanie serii webinarów (do wielokrotnego wykorzystania oraz upowszechniania) dotyczących poruszanych problemów (także adresowanych do uczestników Szkoły Doktorskiej oraz seminariów doktorskich prowadzonych w Akademii WSB), popularyzacja wiedzy humanistycznej oraz w zakresie nauk społecznych, inicjowanie badań, udział w projektach, animowanie dyskusji i debat w polskim i międzynarodowym środowisku naukowym oraz aplikacja wypracowanych rozwiązań do praktyki.

Otwarty charakter działań Pracowni polega na zapraszaniu do współpracy wybitnych humanistów oraz badaczy społecznych z Polski i z zagranicy.

W ramach działania Pracowni odbyło się już kilka interdyscyplinarnych otwartych spotkań, np.

- 17 marca 2021 r. prof. dr hab. Piotr Mickiewicz z Uniwersytetu Gdańskiego z wykładem pt. „**Amor patriae suprema lex czy securitatis hominibus jako zasadniczy dylemat koncepcji edukacji dla bezpieczeństwa**”.
- 25 stycznia 2021 - prof. dr hab. Monika Kostera z Uniwersytetu Jagiellońskiego z wykładem pt. „**Zarządzanie dla dobra wspólnego**”.

Dzięki otwartemu i interdyscyplinarnemu charakterowi funkcjonowania Pracowni, a także możliwości uczestnictwa w spotkaniach i debatach, stanowi ona ważny element integrujący specjalistów reprezentujących różne dyscypliny a nawet dziedziny nauki.

Od października 2022 roku w Akademii WSB zostało powołane do życia **Centrum Badań Społecznych**, którego dyrektorem jest **dr hab. Artur Fabiś**.

Misją **Centrum Badań Społecznych** jest doskonalenie warsztatu metodologicznego – w szczególności z zakresu badań jakościowych i tym samym podniesienia jakości badań wśród członkiń i członków społeczności Akademii WSB. Centrum Badań Społecznych to jednostka o charakterze badawczym i dydaktycznym. CBS inicjuje badania i szkolenia metodologiczne z zakresu nauk społecznych, realizuje zlecenia zewnętrznych interesariuszy, wspomaga projekty badawcze pracowników Akademii WSB, doktorantów i studentów, tworzy przestrzeń do doskonalenia warsztatu metodologicznego badaczy zjawisk społecznych oraz refleksji i wymiany doświadczeń nad możliwościami poznawania i rozumienia zjawisk z życia społecznego. Do współpracy zaproszeni są zainteresowani aktywnością badawczą członkinie i członkowie społeczności Akademii WSB, a w szczególności studenci, doktoranci oraz młodzi pracownicy nauki.

Podstawowe aktywności CBS, które będą realizowane:

- organizacja szkoleń metodologicznych z obszaru badań społecznych
- inicjowanie badań i pomoc w realizacji badań członkiń i członków społeczności Akademii WSB
- organizacja konferencji naukowych, seminariów, warsztatów
- opracowywanie publikacji naukowych i popularnonaukowych;
- opracowywanie ekspertyz i analiz na potrzeby interesariuszy zewnętrznych.

Centrum Badań Społecznych jest kolejną jednostką działającą w Akademii WSB, która będzie wspierać wielowymiarowy rozwój studentów kierunku *Socjologia*, m.in. poprzez wsparcie w działalności naukowej, opiniowanie programów studiów, czy dodatkowe warsztaty metodologiczne.

Dbając o zapewnienie studentom dostępu do ofert pracy, staży i praktyk, Uczelnia blisko współpracuje z Publicznymi Służbami Zatrudnienia tj. Powiatowym Urzędem Pracy w Dąbrowie Górniczej, Powiatowym Urzędem Pracy w Sosnowcu, Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach. Tworząc koncepcję kształcenia i programy studiów kierunku *Socjologia* opierano się również na analizach ofert pracy rynku w regionie oraz na opiniach pracowników związanych z praktyką socjologiczną. Źródła te wskazywały na potrzeby przygotowania wysokiej klasy specjalistów, mogących pełnić samodzielne funkcje w określonych obszarach związanych z praktyką socjologiczną. Wnioski z tych debat stanowią przesłankę do doskonalenia programu studiów i proponowania specjalności zbieżnych z oczekiwaniami pracodawców i

potrzebami rynku pracy. Z rekomendacji Śląskiego Związku Pracodawców Lewiatan, przedstawiciel Wydziału zasiada także w Powiatowej Radzie Rynku Pracy. Dzięki tym dobrym kontaktom możliwe jest wnikliwe śledzenie ofert pracy i monitorowanie kariery zawodowej absolwentów Uczelni, co w znaczącym stopniu ułatwia dostosowanie oferty edukacyjnej do aktualnych potrzeb rynku pracy. Dodatkowo, Wydział Nauk Stosowanych współpracował z Operatorem Bazy Usług Rozwojowych, co przyniosło studentom pracującym już zawodowo możliwość korzystania z różnego typu szkoleń dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz pracodawcy.

Udział wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy w budowaniu programu studiów na kierunku *Socjologia* jest procesem ciągłym, co potwierdza m.in. cykliczność posiedzeń Rady Ekspertów (średnio co 1-2 miesiące). W kolejnych semestrach przewiduje się dalsze konsultacje w zakresie osiągniętych efektów uczenia się i metod ich walidacji oraz stałą konsultację treści realizowanych modułów kształcenia. Ocenie interesariuszy zewnętrznych podlegać będą również kompetencje absolwentów Uczelni, a wnioskowanie na tej podstawie stanowić będzie podstawową przesłankę do wprowadzania zmian doskonalących program studiów, celem zapewnienia jego adekwatności do oczekiwań rynku pracy.

Interesariusze zewnętrzni chętnie zgłaszają się do Uczelni z ofertami staży i programów – w tym międzynarodowych dla studentów. Przykładem projektu, do którego zgłosili się m.in. studenci kierunku *Socjologia* jest program **Seeds for the Future** organizowany przez firmę Huawei skupiający się na pracy w interdyscyplinarnych, międzynarodowych zespołach projektowych nad zagadnieniami dotyczącymi aspektów społeczno-technologicznych zmieniającego się świata.

W przygotowaniu koncepcji kształcenia kierunku *Socjologia* istotną rolę ma też współpraca Akademii WSB z organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców. Informacje o rynku pracy Akademia WSB czerpie także dzięki aktywnemu uczestnictwu w grupach i formach zapewniających możliwość współdziałania i dyskusji nad problemami gospodarki. Rektor Uczelni jest **Wiceprzewodniczącą Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach** oraz zasiada w **Radzie Głównej Konfederacji Pracodawców Lewiatan**, stanowiącej organ o charakterze nadzorczym – kontrolnym w organizacji. Przedstawiciele Uczelnia zasiadają w trzech Komisjach: Innowacyjności, Konkurencyjności i Współpracy Nauki z Biznesem; Przemysł 4.0; Kształcenia zawodowego; Bezpieczeństwa biznesowego. Akademia WSB zarządza delegaturą RIG w Dąbrowie Górniczej. Jest również **członkiem Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji przy Marszałku Województwa Śląskiego**. Akademia WSB jest również członkiem **Zespołu doradczego do spraw programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” oraz działalności upowszechniającej naukę**, członkiem **Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych Edukacji zrzeszonego w Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN**. Polski Związek Pracodawców Prywatnych Edukacji (PZPPE), jest związkiem branżowym, wchodzącym w skład Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan (PKPP Lewiatan). Celem działania PZPPE jest reprezentowanie interesów całego środowiska oświaty i nauki niepublicznej w Polsce i kształtowanie obrazu polskiej edukacji. Program związku jest integralną częścią programu Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN.

Uczelnia jest członkiem Krajowego Stowarzyszenia Ochrony Informacji Niejawnych oraz Stowarzyszenia Wspierania Bezpieczeństwa Narodowego, Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii - ogólnopolskiej inicjatywy, której zadaniem jest tworzenie przyjaznego otoczenia dla sektora nowoczesnych technologii oraz popularyzacja przedsiębiorczości akademickiej. Jest członkiem-założycielem Izby Coachingu, której celem jest profesjonalizacja i rozwój coachingu

zgodnego z międzynarodowymi standardami etyki i metod pracy coacha oraz działanie na rzecz integracji środowiska coachingowego w Polsce. Uczelnia również aktywnie działa w ramach Stowarzyszenia Biznes-Nauka-Samorząd "Pro Silesia".

Uczelnia, poprzez zaangażowanie swoich pracowników, aktywnie współpracuje także z władzami województwa oraz samorządami, na terenie których prowadzi działalność. Pracownicy Akademii WSB współpracują ze środowiskiem biznesowym w charakterze ekspertów. Przykładem jest udział w 2018 r. pracowników uczelni w międzynarodowych kongresach i konferencjach biznesowych, np.: Forum Gospodarki Energetycznej, Europejski Kongres Jakości Future of the Quality, Europejski Kongres Gospodarczy, Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Strategicznym partnerem Uczelni jest **Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna**, która rozwija tereny inwestycyjne w wielu miejscach regionu, przyciągając nowych pracodawców i aktywnie wpływając na tworzenie nowych miejsc pracy dla studentów i absolwentów kierunku *Socjologia*. We współpracy z KSSE Uczelnia prowadzi Klub Innowatora tj. przedsięwzięcie służące wspieraniu ciekawych pomysłów biznesowych (m.in. studentów AWSB). Przedstawiciel Uczelni zasiada także w **Radzie Klastra KSSE „Silesia Automotive & Advanced Manufacturing”**.

Akademia WSB aktywnie współpracuje także z wieloma innymi instytucjami tworzącymi klastry i sieci, które są skutecznym sposobem poszukiwania efektów synergii wynikających ze współpracy przedsiębiorców, pracowników nauki i władz publicznych. Obecnie Uczelnia aktywnie działa w następujących klastrach: Klaster Energii „Żywiecka Energia Przyszłości”, Śląski Klaster Transportu Miejskiego, Południowy Klaster Kolejowy, Śląski Klaster Rewitalizacji i Technologii Środowiskowych, Śląski Klaster IT, Klaster Business Process Outsourcing, Ogólnopolski Klaster Innowacyjnych przedsiębiorstw, Klaster PikMed, Polish Wood Cluster, Klaster Ratownictwa, Bezpieczeństwa, Ochrony Ludności i Środowiska Naturalnego, Klaster MediVite, Klaster Silesia Smart City, Klaster pod nazwą: „Utworzenie centrum pomiarowo-rozliczeniowego dla niektórych sektorów infrastrukturalnych oraz działalności prosumenckiej”. Działalność w klastrach pozwala na realizację wspólnych przedsięwzięć badawczych i biznesowych z przedstawicielami bardzo szerokiego środowiska praktyki gospodarczej, administracji, czy też organizacjami non – profit. Akademia WSB od 2013 roku jest też członkiem stowarzyszonym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Studenci i pracownicy Wydziału – w tym prowadzący zajęcia i uczestniczący w zajęciach na kierunku *Socjologia* - mają również możliwość uczestnictwa w cyklicznych spotkaniach, seminariach, konferencjach oraz warsztatach organizowanych z udziałem przedstawicieli biznesu w ramach Dąbrowskiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa. Przykładowe tematy spotkań zorganizowanych w ostatnim roku: „Kulturowe aspekty zarządzania międzynarodowego - koncepcja, podstawy, praktyka”; „Inteligentne specjalizacje województwa śląskiego - szansa czy ograniczenie rozwoju przedsiębiorczości w regionie”, „Lean - Industry 4.0 - Recycling. Zespół grający do jednej bramki, czy śmiertelni wrogowie?”, Debata organizowana w partnerstwie z Instytutem Doskonalenia Produkcji, Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Project Management 2018".

Wydział Nauk Stosowanych – w tym nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Socjologia - aktywnie działa na lokalnym rynku gospodarczym prowadząc bezpłatne szkolenia, organizując wizyty w szkołach, czy Festiwale Nauki. Wybrane aktywności które miały miejsce w latach 2020-2022 zawarte są w poniższych tabelach.

Tab. 5. Wybrane inicjatywy realizowane w Wydziale Nauk Stosowanych na kierunku *Socjologia* w latach 2019-2022.

Nazwa inicjatywy/wydarzenia
Wykład otwarty Petera M. Robinsona ze Stanford University: „The Importance of Speeches—and How to Write Them”, 25.06.2022 r.
Wykład otwarty prof. dr hab. Nadii Lutsan z Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu w Iwano-Frankiwsku, pt. „Nauczanie i wychowanie dziecka w środowisku wielokulturowym”, 05.04.2022 r.
Otwarty wykład dr Megan Hopkins z University of California San Diego pt. „Educating Transnational Students and Bilingual Program Design: Situational, Operational, and Outcome Factors”, 23.03.2022r.
Wykłady prof. dra hab. Marka Szczepańskiego w minionym roku akademickim dla studentów I doktorantów Akademii WSB na temat “Współczesnych problemów nauk społecznych” I “Akademickiego savoir-vivre’u”.
Wykład otwarty dr Pauli Dobriansky z Harvard University pt. „Navigating U.S. Foreign Policy Decision-Making: The Core Elements” 23.03.2021 r.
Wykład online pt. „Publishing in Academic Journals: Taylor & Francis - overview of the publishing landscape and process” zorganizowany dla wszystkich pracowników Akademii WSB zainteresowanych publikacją wyników swoich badań, 09.02.2021r.
Spotkania naukowe z dr Sergio Palacios (USA) . Spotkania obejmowały wykłady na temat innowacyjności i przedsiębiorczości, panel dyskusyjny na temat metodyk badawczych stosowanych w środowisku naukowym, a także konsultacje indywidualne w zakresie przygotowanych artykułów i projektów badawczych, 12-14.03.2020 r.
Akademia Lidera Klubu Innowatora to inicjatywa Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej SA oraz Akademii WSB, którą oficjalnie powołano podczas odbywającego się w Akademii WSB Dnia Innowatora. Gościem specjalnym wydarzenia był major Rocco Spencer - emerytowany oficer armii amerykańskiej, ekspert w zakresie przywództwa, organizacji zespołów i skutecznej komunikacji, który w ekspresyjnym wykładzie opowiedział o odpowiedzialnym przywództwie, 30.05.2019r.

Akademia WSB pozyskuje również partnerów którzy mogą oferować miejsca praktyk dla studentów kierunku *Socjologia*. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie praktyk zawodowych obejmuje zarówno możliwość odbycia przez studentów obowiązkowych praktyk w firmie bądź instytucji partnerskiej, jak też pozyskiwanie opinii o praktycznym przygotowaniu studentów kierunku *Socjologia* do działalności zawodowej. Do partnerów Akademii WSB w zakresie realizacji praktyk na kierunku *Socjologia* należą m.in. firmy prywatne i spółki państwowe, w szczególności: działy kadr i spraw pracowniczych, działy reklamacji spółek, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, np. Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna w Bytomiu (dział obsługi i weryfikacji patentów), ale również Powiatowe Urzędy Pracy, np. Powiatowy Urząd Pracy w Myszkowie (dział ewidencji, świadczeń i informacji), stowarzyszenia i fundacje (Stowarzyszenie Olkusz Kreatywnie -

Oddz. Zawiercie (dział projektów). Akademia WSB organizuje wykłady dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dzięki tej inicjatywie młodzież z regionu ma możliwość zapoznać się z ofertą edukacyjną Wydziału, poznać kadre dydaktyczną, a w przyszłości podjąć decyzję o przystąpieniu do rekrutacji na wybrany kierunek studiów. Inicjatywa wykładów dla uczniów nosi nazwę- Otwarta Akademia Nauki- a zaplanowane w niej wykłady dotyczą tematyki w zakresie prezentowanych przez Akademię WSB kierunków studiów. Poniżej w Tabeli nr 6 przedstawiono wybrane zrealizowane wykłady w ramach Otwartej Akademii Nauki, organizowane dla szkół ponadgimnazjalnych przez pracowników prowadzących zajęcia na kierunku *Socjologia* w roku akademickim 2021/2022.

Tabela 6. Wybrane wykłady w ramach Otwartej Akademii Nauki w roku akademickim 2021/2022 dotyczące .

Nazwa Szkoły ponadgimnazjalnej	Temat wykładu
V LO DG, I LO DG, Zespół Szkół Ekonomicznych DG, II LO Zawiercie, III LO Jastrzębie – Zdrój, PZS nr 6 Brzeszcze	Managing Relationship for the next phase of your life
III LO DG, II LO Siemianowice Śl., ZSOiT Czeladź, ZS nr 6 Jastrzębie – Zdrój, Zespół Szkół Technicznych DG, ZSECH Trzebinia, CKZiU Technikum nr 4 Sosnowiec	Skuteczna komunikacja
III LO DG, II LO Siemianowice Śl., ZSOiT Czeladź, ZS nr 6 Jastrzębie – Zdrój, Zespół Szkół Technicznych DG, ZSECH Trzebinia, CKZiU Technikum nr 4 Sosnowiec	Pierwsza praca – od czego zacząć? elementy zawodoznawstwa
III LO DG, II LO Siemianowice Śl., ZSOiT Czeladź, ZS nr 6 Jastrzębie – Zdrój, Zespół Szkół Technicznych DG, ZSECH Trzebinia, CKZiU Technikum nr 4 Sosnowiec	Budowanie zespołu – jak skutecznie pracować w grupie?
III LO Sosnowiec, I LO Będzin, V LO DG	Psychologia bezrefleksyjności: granice etyczne we współczesnej nauce i życiu społecznym
I LO DG, III LO DG, II LO Siemianowice Śl., II LO Olkusz, ZSEG Żywiec, ZSECH Trzebinia	Wytrwałość, inteligencja czy geny? - co decyduje o sukcesie na maturze
II LO BĘDZIN, I LO Będzin, V LO DG	Wystąpienia publiczne - jak dobrze wypaść i przełamać strach?
II LO BĘDZIN, I LO Będzin, V LO DG	Asertywność w kontekście budowania własnego wizerunku jako marki

Uczelnia dokonuje przeglądu zakresu współpracy z otoczeniem jak i doboru instytucji partnerskich. Dla kierunku *Socjologia* przeglądy współpracy z otoczeniem dokonywane są w ramach prac Komisji Programowej. Przeglądy te uwzględniają: dobór instytucji stanowiących miejsca praktyk zawodowych, zakres współpracy z Radą Ekspertów, udział pracodawców w konsultacjach programu studiów, ocenę wpływu współpracy na program studiów. W wyniku przeglądów rozszerzono zakres

współpracy z firmami z branży technologicznej, m.in. Keywords Studios, czy Fujitsu, co umożliwiło rozszerzenie oferty kształcenia o spotkania z praktykami – przedstawicielami branży technologicznej na kierunku *Socjologia*, zorganizowanie webinarów dotyczących Ekstremalnego przywództwa, a także rozpoczęto prace nad utworzeniem specjalności Społeczeństwo cyfrowe i nowe media.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Przykładem dobrych praktyk w zakresie kryterium 6 są realizowane na każdym semestrze studiów (w tym na poszczególnych specjalnościach) tzw. **spotkania z praktykiem i wizyty studyjne**, które mają na celu zintegrowanie studentów ze środowiskiem zawodowym, ułatwienie rozpoczęcia pierwszej pracy, a także zapoznanie ich z różnymi możliwościami rozwoju w zakresie nauk społecznych. Na akredytowanym kierunku ze studentami spotykają się m.in. coachowie, trenerzy biznesu, menagerowie. Na kierunku *Socjologia* w ramach cyklu „Spotkanie z praktykiem” zrealizowano następujące tematy wykładów: „Co z tym światem? - zmiany klimatyczne a strategie komunikacji marketingowej”, „Szef czy lider? Którą drogę wybierasz? Ego czy efektywność?”, czy „Coaching jako nowa forma rozwoju”. W ubiegłych latach studenci na kierunku *Socjologia* mogli odwiedzić w ramach wizyty studyjnej firmy Capgemini i Keywords Studios.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie było jednym z głównych elementów zrealizowanej Strategii Rozwoju Akademii WSB na lata 2014-2020 oraz stanowi kluczowy element nowej strategii na lata 2021-2025. Do kluczowych obszarów rozwoju zawartych w zrealizowanej już strategii należało zapewnienie wysokiej jakości edukacji studentów i pracowników, obejmującej wymiar międzynarodowy (cel 3 Strategii - Jakość kształcenia na najwyższym poziomie). Korespondowało to z realizowaną Strategią Rozwoju Wydziału Nauk Stosowanych, która jako strategiczny kierunek umiędzynarodowienia wskazuje permanentne doskonalenie jakości kształcenia. Celem operacyjnym (2.2) była Internacjonalizacja kształcenia na potrzeby konkurencyjnego rynku pracy. Do podstawowych wskazanych w strategii działań należał wzrost łącznej ilości mobilności w stosunku do lat poprzedzających oraz ciągłe usprawnianie systemu wsparcia studentów i pracowników w procesach wymiany międzynarodowej. Należy podkreślić, iż przyjęte w strategii na lata 2014-2020 cele dotyczące umiędzynarodowienia zostały zrealizowane w stopniu znacznie przekraczającym przyjęte w tym dokumencie założenia. W strategii Uczelni na lata 2021-2025 aspekt umiędzynarodowienia jest jednym z kluczowych elementów i wyraża się m.in. w wizji perspektywicznej uczelni oraz misji, zgodnie z którą Akademia WSB aspiruje do pozycji międzynarodowego uniwersytetu, lidera w generowaniu użytecznej wiedzy, kreowaniu trendów oraz kształceniu specjalistów w obszarach wynikających z wyzwań przyszłości.

W rankingu Perspektywy 2022 Akademia WSB zajęła 2 miejsce wśród wszystkich uczelni w kraju (publicznych i niepublicznych) pod względem umiędzynarodowienia.

Umiędzynarodowienie Uczelni odbywa się na wielu płaszczyznach.

Uczelnia bardzo dynamicznie rozwija kontakty międzynarodowe w sferze realizacji badań i prowadzenia projektów naukowych, czego potwierdzeniem są m.in. zawarte w różnych formach

umowy o współpracy naukowej z ponad 280 zagranicznymi uczelniami i ośrodkami naukowymi. Skutkują one wspólną realizacją znaczących międzynarodowych projektów naukowo-badawczych i wdrożeniowych oraz organizacją międzynarodowych konferencji naukowych, które opisano poniżej. Uczelnia zapewnia zarówno kadrze naukowo-dydaktycznej jak też studentom możliwość udziału w międzynarodowych programach mobilności akademickiej. Wysoką efektywność mobilności międzynarodowych Uczelnia uzyskuje także dzięki zapewnieniu studentom i kadrze akademickiej możliwości podnoszenia kwalifikacji językowych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni (w tym nauczyciele na kierunku *Socjologia*) mają możliwość kształcenia się w języku angielskim, np. dr Sabina Ratajczak i dr hab. Maciej Witkowski, prof. AWSB uczestniczyli w szkoleniu z zakresu języka angielskiego dla nauczycieli akademickim prowadzących zajęcia w tym języku.

W proces kształcenia zaangażowanych jest wielu zagranicznych wykładowców, z których część to etatowi pracownicy Akademii WSB (np. dr Rui Alexandre Castanho, prof. Rahel Schomaker, prof. Josef Popp, prof. Judith Olah, mgr Solomon Omogbemi). Proces kształcenia z udziałem zagranicznych wykładowców akademickich odbywa się w formie wykładów i ćwiczeń w języku angielskim. Część z nich ma charakter otwarty. Umożliwiają one studentom ciągły kontakt ze środowiskiem międzynarodowym oraz zdobywanie wiedzy od specjalistów o bardzo znaczącym i bogatym dorobku naukowym. Zajęcia w grupach międzynarodowych mają charakter interdyscyplinarny ze względu na wykorzystanie w trakcie prowadzenia zajęć języka angielskiego jako wykładowego dla każdego z oferowanych przedmiotów. W latach 2019-2022 studenci Akademii WSB na kierunku *Socjologia* mogli skorzystać z możliwości udziału w wykładach otwartych prowadzonych przez badaczy z najlepszych uczelni na świecie, m.in.: z Harvardu, Oxfordu, czy Stanford.

Lista zagranicznych wykładowców, którzy prowadzili zajęcia na kierunku *Socjologia* w latach 2019-2022 znajduje się w Tabeli nr 7.

Tab.7. Lista zagranicznych wykładowców, którzy prowadzili zajęcia na kierunku *Socjologia*.

Imię i Nazwisko	Uczelnia	Rok	Temat Wykładu
Paula Dobriansky	Harvard University	2021/2022	Navigating U.S. Foreign Policy Decision-Making: The Core Elements Great Power Competition: What Should the United States Strategy be for this new era of Great Power Competition
Peter M. Robinson	Stanford University	2021/2022	Speechwriting: The Importance of Speeches—and How to Write Them
Petr Sedláček	University of Oxford	2021/2022	Startups and the Macroeconomy during the COVID-19 pandemic”
Megan Hopkins	University of California San Diego	2021/2022	Educating Transnational Students and Bilingual Program Design: Situational, Operational, and Outcome Factors Bilingual Education: History, Theory and Policy”
Maria Kamargianni	University College	2021/2022	Studying Organized Crime in Mexico and

	London		the United States
Joel Sepulveda	University Of Basque Country	2020/21	Innovation Tips For The New Future
Anna Gurarii	Ural Federal University	2020/21	Business Communication In Use
Kozhevnikov Mikhail Viktorovich	Ural Federal University	2020/21	Creating Innovative Ecosystems
Miha Andrič	International Debate Organisation	2020/21	Speaking And Debating – Debating Methodology As The Approach To Build On Intercultural Competences And Future Labour Market Skills.
Nannette Ripmeester	Expertise In Labour Mobility	2020/21	Why Employability Is A Key Skill For Future Of Higher Education
Ioana Manea	Titu Maiorescu University	2020/21	Developing Students' Intercultural Competences
Anna Zelenkova	Matej Bel University In Banska Bystrica	2019/20	Culture in international business
Dr Stanciu Vasile Miltiade	Spiru Haret University In Bucarest (Rumunia)	2018/19	Education as a solution for healthy development
Dr Ioana Panc	Titu Maiorescu University, Bucharest (Rumunia)	2018/19	How to be happier at work; psychological aspects of intercultural communication
Dr Altug Yalcintas	Ankara University (Turcja)	2018/19	Re-evolution of ideas: is it true that everything is in a state of flux?
Narine Manukyan	International Scientific Centre Of NAS, (Armenia)	2018/19	Information society, technology and innovations
George Ionescu	Romanian-American University	2018/19	Derivatives and hedging; forecasting in finance
Hemant Patwardhan	Winthrop University	2018/19	Principles of marketing; marketing research and market analysis

Portfolio partnerów zagranicznych rozszerzane jest zgodnie z polityką internacjonalizacji Uczelni tj. z zasadą zachowania równości pomiędzy kierunkami kształcenia. Podczas doboru uczelni partnerskich do poszczególnych kierunków kształcenia prowadzona jest analiza potencjału dydaktycznego nowego partnera, zgodności profili kształcenia oraz przyszłych możliwych obszarów współpracy, które wpłyną na doskonalenie jakości kształcenia obu instytucji.

Akademia WSB jest **członkiem międzynarodowego stowarzyszenia CEEMAN**, które przyznaje prestiżową akredytację IQA (Międzynarodowa Akredytacja Jakości), o którą starać się mogą najlepsze uczelnie i inne instytucje zajmujące się rozwojem zarządzania. Akademia WSB akredytację IQA uzyskała w roku 2020 na maksymalny możliwy okres 6 lat. W ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia CEEMAN Uczelnia nawiązała współpracę z międzynarodowymi partnerami w zakresie badań naukowych, doskonalenia jakości programów studiów oraz wewnętrznych systemów zarządzania jakością w organizacji. Akademia WSB jej aktywnym członkiem organizacji CEEMAN, a przedstawiciele Uczelni zasiadają w jej ciałach doradczych.

Przedstawiciele uczelni, (np. dr Sabina Ratajczak – prowadząca zajęcia na kierunku *Socjologia*) pełnią także role ekspertów w międzynarodowych instytucjach akredytujących uczelnie wyższe: ACEEU - Accreditation Council for Entrepreneurial and Engaged Universities oraz CEEMAN.

Akademia WSB jest również członkiem międzynarodowych Stowarzyszeń, np. **The European University Association, The European Foundation for Management Development (EFMD)**, które promuje i wzmacnia doskonałość w rozwoju szkolnictwa wyższego i zarządzania.

Uczelnia uczestniczy także w stowarzyszeniu **EAEC – European Association of Erasmus Coordinators**. Akademia WSB jest także członkiem Konfederacji Uniwersytetów na Rzecz Demokracji (Alliance of Universities for Democracy - AUDEM). AUDEM jest organizacją zrzeszającą ponad 100 uniwersytetów europejskich i amerykańskich, a jej głównym celem jest stymulowanie udziału uczelni wyższych w budowie demokratycznych społeczeństw i gospodarki rynkowej. Akademia WSB otrzymała certyfikat Europejskiej Federacji dla Bezpieczeństwa (European Association for Security), który rekomenduje instytucje w działalności na rzecz bezpieczeństwa ludzi i firm we wspólnej Europie. Stowarzyszenie EUROPEAN ASSOCIATION for SECURITY jest towarzystwem naukowym prowadzącym badania i popularyzującym nauki o bezpieczeństwie (securitologia). Pracownicy Akademii WSB są członkami EAIE (European Association for International Education) oraz aktywnie współpracują w grupach roboczych *International Coordinators* i *Internationalization at Home* stowarzyszenia uczelni biznesowych BusiNet.

Współpraca i badania naukowe z zagranicznymi uczelniami i ośrodkami naukowymi mają bezpośredni wpływ na koncepcję, program i metody kształcenia na kierunku *Socjologia*. Badania naukowe przyczyniają się do umiędzynarodowienia procesu kształcenia przez rozwijane kontakty personalne i instytucjonalne, przepływ wiedzy i know-how, wymianę materiałów naukowych i doświadczeń w zakresie prowadzenia badań. Pracownicy Akademii WSB biorą również udział w projektach wielostronnych skupiających grupę uczelni z innych krajów europejskich, które mają na celu opracowanie nowych programów studiów, modernizowania uczelni oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładem jest **WARSZTAT DLA DOKTORANTÓW NA UNIWERSYTECIE W SAN DIEGO** przeprowadzony w czerwcu 2022 roku przez **dr hab. Macieja Witkowskiego, prof. AWSB** w ramach projektu "Alphabetter- learning tools for preventing functional and secondary illiteracy" współfinansowanego z programu Erasmus +.. Akademia WSB jest Liderem tego projektu. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Uniwersytetem Kalifornijskim w San Diego raz organizacjami eksperckimi z Włoch, Austrii i Czech. Spotkanie dotyczyło pracy z osobami doświadczającymi analfabetyzmu wtórnego i funkcjonalnego oraz z przedstawicielami mniejszości etnicznych.

Kadra (w tym nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku Socjologia) aktywnie angażuje się w realizację międzynarodowych projektów naukowych i badawczych, uczestnicząc w komitetach organizujących międzynarodowe konferencje naukowe. W ciągu ostatnich lat wykładowcy Akademii WSB (w tym pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia*) byli aktywnie zaangażowani w organizację i aktywny udział w wielu międzynarodowych konferencji, m.in.:

- Interdyscyplinarna Konferencja Międzynarodowa: Problemy integracji w przestrzeni publicznej i indywidualnej osób 65+ Rozwiązania z przyszłości 18-19.10.2022 r.
- Międzynarodowa Konferencja SOCIALIA 2021 „Świat na trajektorii cierpienia - Aksjologiczne, społeczne, psychiczne problemy, deficyty i zaniechania wynikających z Pandemii SarsCov2. Diagnoza, terapia i wsparcie" 14-15.10.2021 r.
- VIII Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa SNPL "Przesłanki uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 roku i jej wpływ na dalsze losy narodów Europy Środkowo-Wschodniej (aspekty geopolityczne, historyczne, prawne, ekonomiczne, społeczne i kulturowe)" 8-10.10.2021 r. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa „MECHANISMS FOR ASSESSING

INNOVATION IN CRISIS MANAGEMENT” 25.06.2021r. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Evaluation Mechanisms in Safety and Security Related Exercises” 08.04.2021r.

- International Conference Territorial and Inter-Organizational Cooperation’2020”, 23-24.09.2020,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa online "New Trends in Management and Production Engineering: Regional, Cross-border and Global Perspectives” – 05.06.2020 r.
- Interuni: International Forum for Internationalization of Higher Education 07-09.10.2019 r.

Internacjonalizacja studiów i badań naukowych realizowana jest również poprzez wysoką mobilność kadry dydaktycznej oraz studentów. Mobilność międzynarodowa studentów oraz pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii WSB wpływa na zwiększenie szans zawodowych, rozwój osobisty oraz rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego Uczelni a przede tworzy szanse na integrowanie celów i funkcji uczelni partnerskich w wymiarze międzynarodowym międzykulturowym i globalnym.

Akademia WSB aktywnie działa w ramach programu Erasmus+ (wcześniej Erasmus). Uczelnia posiada podpisane umowy w ramach programu Erasmus+ z blisko 120 uczelniami z EK i spoza UE oraz umowy bilateralne z ponad 190 uczelniami zagranicznymi, co stwarza studentom i pracownikom naukowo-dydaktycznym dodatkową możliwość uczestnictwa w mobilności międzynarodowej. W latach 2014 – 2022 na realizację projektu mobilności Erasmus i Erasmus + przeznaczono **kwotę 1 350 833 euro**.

W zakresie mobilności studenckiej i akademickiej Akademia WSB nawiązuje kontakt i współpracę z uczelniami na całym świecie. Uczelnie partnerskie współpracują z Akademią WSB w zakresie np. wymiany studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ oraz PROM NAWA których wykaz podano w poniższej tabeli 8.

Tab. 8. Uczelnie partnerskie Akademii WSB.

Nazwa uczelni partnerskiej	Kraj	Zakres współpracy
University of Elbasan	Albania	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107
Yerevan State University	Armenia	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107 oraz PROM NAWA
Baku Higher Oil School	Azerbejdżan	1. Przygotowanie wspólnego programu studiów MBA 2. Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107
Haute Ecole de la Provence de Liege	Belgia	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
University Colleges Leuven-Limburg		Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103, wymiana doktorantów w ramach PROM
Obuda University		
University College „CEPS-Centre for Business Studies” Kiseljak	Bośnia i Hercegowina	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107

VasilLevskiNationalMilitary University in VelikoTarnovo	Bułgaria	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
University of Dubrovnik	Chorwacja	Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103
University College Algebra		
Moravian University College in Olomouc	Czechy	1.Wspólna realizacja projektów w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego 2. Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
Technical University of Ostrava		1.Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103 2. Organizacja wspólnych konferencji naukowych w obszarze nauk o zarządzaniu
Silesian University in Opava		3.Wspólna realizacja projektów w ramach Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego
Technical University in Kosice	Czechy	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
University of Defence in Brno	Czechy	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
VIA University College	Dania	Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103
European University	Gruzja	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107 oraz PROM NAWA
University of Delhi	Indie	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107 oraz PROM NAWA
Kazakh Academy of Transport and Communications named after M. Tynyshpayev	Kazachstan	Wymiana studentów i kadry w ramach umowy bilateralnej
Klaipeda University	Litwa	1.Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103 2. Realizacja wspólnych projektów w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży
AlaksandrasStulginskis University		
Kaunas University of Technology		
Technical University of Moldova	Mołdawia	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107
Stuttgart Media University	Niemcy	1.Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103 2. Organizacja konkursu dla studentów z zakresu twórczego myślenia pn. „EntrepreneurialBrainsMade on Campus”
Dresden University of Technology		Wymiana studentów i kadry w ramach programu Erasmus+ KA103

Brandenburg University of Technology Cottbus-Senftenberg		
University of Maribor	Słowenia	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
Bayburt University	Turcja	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA103
Eskisehir Osmangazi University		
Suleyman Demirel University		
The University of Danang	Wietnam	Wymiana studentów i kadry w ramach programów Erasmus+ KA107 oraz PROM NAWA

W związku z uzyskaniem przez Uczelnię rozszerzonej Nowej Karty Erasmus na lata 2014-2020 studenci mieli możliwość wyjazdu na studia i praktyki zagraniczne, a pracownicy naukowo-dydaktyczni mogli realizować zajęcia dydaktyczne w uczelniach z całej Europy oraz w kilkunastu krajach partnerskich programu Erasmus+ w tym m.in.: Hong Kong, RPA, Algieria, Wietnam, Ukraina, Gruzja, Indie czy USA. Akademia WSB w roku 2020 otrzymała nową kartę Erasmus na lata 2021-2027 i kontynuuje mobilności w ramach tego projektu. Wyjazd w ramach programu Erasmus+ umożliwia studentom zdobycie cennego doświadczenia, dzięki czemu wzrasta ich konkurencyjność na rynku pracy.

Sprawna organizacja mobilności i przestrzeganie zasad umowy i postanowień Karty Erasmus dla Szkolnictwa Wyższego (Erasmus Charter for Higher Education) jest uzyskiwane dzięki wielu działaniom. Akademia WSB i uczelnie partnerskie przykładają dużą wagę do postępowania kwalifikacyjnego uczestników mobilności.

Kwalifikację studentów i pracowników uczelni wyjeżdżających na wyjazdy przeprowadza Komisja Kwalifikacyjna ds. Wyjazdów studentów i pracowników w składzie: Prorektor ds. współpracy z zagranicą, Przedstawiciel Studium Języków Obcych oraz Koordynator ds. Współpracy z Zagranicą. Jednostką odpowiedzialną za obsługę programu Erasmus+ jest Dział Współpracy z Zagranicą Akademii WSB. Rekrutacja studentów i pracowników na wyjazdy odbywa się centralnie na poziomie uczelni. Informacja o możliwości udziału w programie Erasmus jest przekazywana do studentów i pracowników przy wykorzystaniu następujących form promocji: strona www, spotkania informacyjne, media społecznościowe. Uczelnia posiada opracowane Zasady Wyjazdów Mobilności w ramach programu Erasmus+ osobno dla studentów i dla pracowników. Odbywają się również spotkania informacyjne dla studentów Akademii WSB organizowane przez Dział Współpracy z Zagranicą Akademii WSB dotyczące projektów i wydarzeń międzynarodowych w tym w ramach programu Erasmus.

Studenci Uczelni uczestniczą także w letnich szkołach, organizowanych przez zagraniczne uczelnie partnerskie. Mobilność studentów i kadry akademickiej jest realizowana również na podstawie umów bilateralnych.

Tab. 9. Aktywność studentów w ramach wymiany

Nazwa programu	Liczba studentów wyjeżdżających	Liczba studentów przyjeżdżających
----------------	---------------------------------	-----------------------------------

	w latach 2015/16 – 2021/22	do WSB w latach 2015/16 – 2021/22
Erasmus+	370	316
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży	26	30
Polsko-Ukraińska Rada Wymiany Młodzieży	100	66
Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej	26	16
Wymiana akademicka w ramach umów bilateralnych	124	133
Międzynarodowe Szkoły Letnie	68	105

W latach 2019-2020 studenci kierunku *Socjologia* uczestniczyli w projektach wymiany młodzieżowej zrealizowanych w ramach programów Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży.

Projekt pn. „Młodzi dla wolności. Wspólne polsko-litewskie doświadczenia w drodze do niepodległości” realizowany w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży przez 10 studentów Akademii WSB (w tym 2 studentów kierunku *Socjologia*), przy współpracy z 10 studentami uczelni partnerskiej z Litwy – Aleksandras Stulginskis University. Głównym celem projektu było promowanie wspólnego dziedzictwa Polski i Litwy w kontekście setnych rocznic odzyskania niepodległości przez obydwa kraje ze szczególnym uwzględnieniem ofiar jakie poniosły obydwa kraje w dążeniach do odzyskania niepodległości. Udział studentów w projekcie przyczynił się do zwiększenia wiedzy, świadomości, otwartości w stosunku do sąsiedniej a zarazem bliskiej kultury.

Projekt pn. ”Ukraińsko-Polskie Warsztaty Postaw Przedsiębiorczych w dobie nowoczesnych technologii” był realizowany przez 10 studentów Akademii WSB oraz 10 studentów uczelni partnerskiej z Ukrainy - Kyiv International University. Głównym celem projektu było wspieranie aktywnych postaw obywatelskich oraz podniesienie kompetencji młodzieży w kontekście jej udziału i zaangażowania w życie społeczne, poprzez wspieranie idei przedsiębiorczości społecznej. Cel ten będzie realizowany w formule warsztatów, które będą stanowiły podstawę dla realizacji projektu grupowego. Międzynarodowe grupy projektowe skupią się na stworzeniu projektu biznesowego odwołującego się do nowoczesnych technologii i związanego z innowacją społeczną. Wyniki prac grup projektowych zostaną ocenione przez komisję ekspercką pod kątem przydatności oraz szansy na sukces. Praca w grupach stworzy okazję do integracji obu grup, przyczyni się do lepszego wzajemnego zrozumienia i poznania siebie nawzajem. Całe przedsięwzięcie pogłębiło wiedzę z przedsiębiorczości pobudzi postawy przedsiębiorcze, podniesie kompetencje uczestników i zaangażowanie w życie społeczne, a także rozwinie uczestników społecznie i językowo.

Znaczący jest też udział pracowników wyjeżdżających do uczelni partnerskich za granicę w celu prowadzenia wykładów lub realizacji staży pracowniczych. Każdego roku w wymianie kadry akademickiej udział bierze blisko 50 pracowników WSB, w tym prowadzących zajęcia na kierunku *Socjologia*. W latach 2014-2022 zrealizowanych zostało 357 wyjazdów naukowych, dydaktycznych i szkoleniowych. W Tabeli 10 znajduje się zestawienie liczby osób (w tym studentów i pracowników Akademii WSB), które korzystały z wyjazdów w ramach programu Erasmus+, z ostatnich trzech lat.

Tab. 10. Mobilność studentów i wykładowców.

Rodzaj mobilności	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Mobilność studentów –wyjazdy	55	20	18	65
Mobilność studentów –przyjazdy	38	28	16	27
Mobilność wykładowców – wyjazdy	25	18	21	27
Mobilność wykładowców – przyjazdy	44	15	12	46

W 2021/22 wymiana w ramach programu Erasmus+ odbyła się w formie stacjonarnej. Studenci Akademii WSB wyjechali do uczelni partnerskich w celu realizacji studiów lub praktyk, a kadra wyjechała w celu odbycia szkolenia (w nieznacznym stopniu były realizowane wyjazdy w celu prowadzenia zajęć z uwagi na fakt, iż większość uczelni partnerskich prowadziła nauczanie online).

Studenci AWSB na kierunku *Socjologia* mają możliwość udziału w międzynarodowych projektach edukacyjnych organizowanych przez Akademię WSB we współpracy z zagranicznymi uczelniami partnerskimi:

W latach 2016-2019 w ramach projektów międzynarodowych dla studentów organizowane były, prowadzone w języku angielskim warsztaty, webinaria i spotkania z praktykami z krajów wyszehradzkich.

W latach 2018 – 2020 odbyły się trzy edycje międzynarodowego konkursu dla studentów z zakresu twórczego myślenia pn. „EBMC – Entrepreneurial Brains Made on Campus”, którego organizatorem jest Stuttgart Media University.

W latach 2018 i 2019 studenci mieli możliwość udziału w programie szkoleniowym realizowanym w oparciu o ideę event based learning. “Open Design and Manufacturing through event based learning” to program szkoleniowy realizowany przez Akademię WSB od 10.2018 do 03.2019 roku w ramach projektu współfinansowanego z programu Erasmus +. Uczelnia wraz z partnerami otoczenia biznesu (tj. Fundacja Fab Lab Łódź, TEXTILAB – Łódzki Kolektyw Krawiecki i Politechnika Łódzka) oraz partnerami projektu z Anglii, Włoch, Hiszpanii, Holandii i Chin (w tym m.in. University of Arts London, Uniwersytet we Florencji, Uniwersytet Deusto w Bilbao) zrealizowała 6-miesięczny program szkoleniowy dla grupy 27 studentów Akademii WSB oparty o założenia otwartej wytwórczości i promocji ruchów maklerskich. Szkolenie w całości przeprowadzone było w języku angielski w multidyscyplinarnym i multikulturowym środowisku.

W roku akademickim 2020/2021 studenci Akademii WSB mieli okazję uczestniczyć w międzynarodowym konkursie debat klimatycznych realizowanym przez 16 organizacji europejskich - wśród nich „Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie”, która koordynowała działania projektowe w Polsce. Projekt pn. „Klimat Na Zmiany” miał na celu pobudzenie młodych Europejczyków do zrozumienia złożonych związków między zmianami klimatycznymi a zjawiskami migracyjnymi, zachęcenie do tworzenia ruchu ludzi świadomych, gotowych zmienić swój styl życia i żądać nowych polityk rozwojowych. Konkurs debat z udziałem studentów był jednym z działań projektu i został zorganizowany w 13 krajach. Projekt był współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu DEAR (Development Education and Awareness Raising Programme) oraz NIW-CRSO w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030.

Uczelnia kładzie nacisk na nauczanie języków obcych, w tym języka angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego. Prowadzone są również kursy języka polskiego dla zagranicznych studentów. W ramach lektoratów prowadzonych przez Studium Języków Obcych (SJO) na obu poziomach

studiów studenci zapoznają się z językiem angielskim branżowym z zakresu terminologii nauk społecznych, w szczególności socjologicznych. SJO wykorzystuje nowoczesne metody nauczania w ramach programów lektoratów odpowiednich dla kierunku *Socjologia*. Wymiar lektoratu z języka angielskiego na studiach I stopnia to łącznie 240 godzin (studia stacjonarne) i 152 godziny (studia niestacjonarne). Wymiar zajęć umożliwia zdobycie kwalifikacji językowych na poziomie B2. W programie studiów przewidziano także zajęcia do wyboru realizowane w całości w języku angielskim lub zawierające specjalistyczne słownictwo związane z danym przedmiotem, które wykładowcy przekazują studentom (np. Multicultural management, Leadership).

Możliwość udziału w wykładach dodatkowych, prowadzonych przez wykładowców z zagranicy pozwala studentom na rozszerzenie zakresu słownictwa o specjalistyczne słownictwo branżowe z zakresu relacji i oddziaływań społecznych, a także społeczno-kulturowych przyczyn wielu zjawisk. Studenci mają dodatkową możliwość korzystania z kursów językowych przygotowanych przez lektorów SJO oraz w ramach działającego na uczelni Akademickiego Centrum Tutoringu (Academic Tutoring Centre), założonego i prowadzonego przez zagranicznych studentów, studiujących w Akademii WSB. SJO oraz Akademickie Centrum Tutoringu oferuje również szereg kursów dla studentów planujących studiować w ramach programu ERASMUS+, nie tylko w języku angielskim, ale również hiszpańskim czy niemieckim. Ponadto część udostępnianych studentom materiałów dydaktycznych jest opracowana w języku angielskim.

Szkoła Języków Obcych Akademii WSB oferuje swoim słuchaczom, zarówno studentom jak i pracownikom, dodatkowe kursy językowe i fachową pomoc doświadczonej kadry w efektywnym zwiększaniu umiejętności językowych. W trakcie kursów przygotowujących do zdobycia certyfikatów (np. TOEIC, FCE) słuchacze uzyskują nie tylko kompetencje językowe, ale poznają również strategie uczenia się i rozwiązywania testów i zadań. Certyfikaty językowe wpływają na wzrost komunikacji międzykulturowej oraz mobilności w obszarze szkolnictwa wyższego, środowiska naukowego i międzynarodowego rynku pracy.

Od 2018r. studenci Akademii WSB aktywnie uczestniczą w międzynarodowym konkursie pn. *Entrepreneurial Brains Made on Campus* (EBMC), organizowanym przez Stuttgart Media University. Jest to projekt, w którym studenci uczą się w międzynarodowym środowisku jak myśleć i działać jako przedsiębiorcy różnych sektorów. Ogólnym celem konkursu było zwiększenie świadomości na temat przedsiębiorczości i możliwości biznesowych w oparciu o rzeczywiste potrzeby klientów. W konkursie mogą uczestniczyć studenci wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku *Socjologia*.

Akademia WSB od kilku lat jest aktywnym członkiem programu „Study in Poland”. Uczestnictwo w programie wpisuje się w strategię internacjonalizacji realizowaną przez uczelnię. Dzięki uczestnictwu w programie uczelnia aktywnie promuje kierunki studiów oferowane w języku polskim oraz angielskim, a także popularyzuje kulturę, historię i tradycję Polski wśród studentów z zagranicy. Każdego roku aktualna oferta uczelni prezentowana jest w informatorze wydawanym przez program „Study in Poland”, a także na stronie internetowej. Dodatkowo, WSB bierze udział w międzynarodowych konferencjach, targach edukacyjnych oraz innych wydarzeniach o charakterze promocyjno-naukowym.

Ponadto kadra naukowa Akademii WSB (w tym pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku *Socjologia*) bierze udział w wielu projektach interdyscyplinarnych integrujących wiedzę technologiczną z wpływem na otoczenie społeczne, zarówno jako kierownicy projektów jak i wykonawcy, m.in.:

- Grant Erasmus+ „**Game4Change – Exploring Playful Learning in Higher Education Business Institutions**”. Głównym celem projektu jest implementacja metody grywalizacji do wybranych programów kształcenia w uczelniach partnerskich, przeszkolenie wybranej kadry z metodologii grywalizacji kursu/modułu kształcenia, przygotowanie podręczników z zakresu wdrażania metody grywalizacji programu studiów oraz organizacja Międzynarodowej Szkoły Grywalizacji dla studentów biorących udział w testowaniu metody.
- Grant Erasmus+ „**EQUATION - EQUality through AccreditaTION**”. Działania projektu mają na celu wsparcie polityk Równości Płci (Gender Equality) w instytucjach szkolnictwa wyższego z uwzględnieniem perspektywy różnorodności kulturowej.
- Grant Erasmus+ „**VR4Skills - Comprehensive Training Framework for Leaders of Internationalization enhanced by Virtual Reality (VR) in a post-pandemic era.**” Głównym celem projektu jest rozwinięcie kompetencji pracowników administracyjnych i nie dydaktycznych instytucji szkolnictwa wyższego w europejskich uczelniach przez wykorzystanie technologii VR, tak aby byli oni przygotowani do efektywnej pracy w nowej post-Covidowej erze.
- Grant Erasmus+ „**ED-ON: Edukacja międzykulturowa w dobie nauczania zdalnego**” realizowanego przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu ERASMUS+, Akcji 2: Partnerstwa strategiczne.
- INTRIDE – “**Soft, Digital and Green Skills for Smart Designers: Designers as Innovative TRiggers for SMEs in the manufacturing sector**”. Projekt INTRIDE ma na celu opracowanie wspólnego programu studiów magisterskich, który będzie stanowił kompetencyjne rozwiązanie wyzwań jakie Regionalne Inteligentne Specjalizacje stawiają przed tradycyjnymi przedsiębiorstwami produkcyjnymi. W ramach projektu powstanie również międzynarodowa platforma networkingowa będąca miejscem aktywizacji i monitorowania innowacji, transferu technologicznego, procesów badawczo-rozwojowych w ramach współpracy między przedsiębiorstwami, uczelniami wyższymi i centrami technicznymi.
- „**AntyFakeNews, system do ochrony użytkowników przed fałszywymi informacjami dystrybuowanymi w sieci Internet**”. Celem projektu jest stworzenie narzędzia teleinformatycznego, które pozwoli na ostrzeganie użytkowników przed potencjalnie niebezpiecznymi treściami typu FakeNews, oraz umożliwi prezentację rzeczywistych treści mających podstawy naukowe zgodne tematycznie z dystrybuowanymi nieprawdziwymi informacjami, które reprezentują zaakceptowany naukowo i oparty na recenzowanych, oraz sprawdzonych źródłach i kontent informacyjny.
- Grant Erasmus+ „**Alphabeter – learning tools for preventing functional and secondary illiteracy**”. Głównym rezultatem działań projektowych jest opracowanie i przetestowanie metodologii i materiałów edukacyjnych skierowanych do osób dotkniętych analfabetyzmem wtórnym lub funkcjonalnym. Konkretnie efekty działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów i metodologii wypracowanych w projekcie przyczynią się do zmniejszenia występowania analfabetyzmu wtórnego i funkcjonalnego w populacji dorosłych Europejczyków.

Ponadto realizowane są inicjatywy przez studentów obcokrajowców studiujących w Akademii WSB we współpracy z Działem Współpracy Zagranicznej jak np.: Empathy Project, International Silesian Football Tournament, International Photo Award, Karaoke Night, Salsa Night, What? Where?

When? – contest, International Band „Fantastics” których celem jest integracja wielokulturowego środowiska akademickiego.

W ramach doskonalenia jakości kształcenia w uczelni dokonywane są coroczne przeglądy oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, których wyniki są wykorzystywane do intensyfikacji tego procesu. Uczelnia kładzie nacisk na dostosowanie oferty kształcenia do potrzeb studentów zagranicznych. W tym celu każdego roku przeprowadzane są badania dot. poznania opinii studentów na temat studiowania w Akademii WSB. Wyniki badań brane są pod uwagę przy opracowaniu oferty edukacyjnej skierowanej do studentów zagranicznych na kolejny rok akademicki oraz usprawnieniu funkcjonowania administracji Uczelni. Uczelnia pozyskuje informacje od studentów również podczas spotkań informacyjnych organizowanych przez Dział Współpracy z Zagranicą Akademii WSB dotyczących projektów i wydarzeń międzynarodowych

Co roku, zgodnie z dokumentacją Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia Prorektor ds. Współpracy z Zagranicą, w oparciu o dane ilościowe i jakościowe, składa Sprawozdanie z przeglądu w zakresie umiędzynarodowienia. Sprawozdanie to jest podstawą do oceny skuteczności wybranych działań i podjęcia działań doskonalących i intensyfikujących proces umiędzynarodowienia. Ponadto z uwagi na jeden z kierunków strategicznych jakim jest w Strategii 2021-2025 „Międzynarodowy Uniwersytet” - raz do roku lider Kierunku strategicznego wraz z zespołem składa Rektorowi sprawozdanie ze stopnia realizacji celów operacyjnych mieszczących się w tym kierunku a więc z realizacji zadań współpracy międzynarodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	W ogólnych rekomendacjach na końcu raportu powizytacyjnego z 2012 roku napisano: „Mając na uwadze dalszy rozwój wizytowanego kierunku studiów postuluje się zintensyfikować współpracę z zagranicznymi uczelniami i wykorzystywać w większym stopniu program Erasmus w celu wymiany międzynarodowej”	Uczelnia zintensyfikowała współpracę z zagranicznymi uczelniami i ośrodkami badawczymi w celu wymiany kadry akademickiej, studentów, a także realizacji projektów międzynarodowych, co zostało opisane szczegółowo powyżej. Wszystkie podjęte kroki i działania doprowadziły do sytuacji, w której w 2022 roku – 10 lat po ostatniej wizytacji PKA, Akademia WSB jest drugą pod względem umiędzynarodowienia uczelnią w Polsce wśród wszystkich uczelni zarówno publicznych jak i niepublicznych , w której kształcą się ponad 2000 studentów z 67 krajów świata, a kadra akademicka i studenci mogą wymieniać się doświadczeniami z najlepszymi ośrodkami badawczymi i uczelniami na świecie.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Dobłą praktyką prowadzoną przez Uczelnię w zakresie kryterium 7 jest z pewnością **angażowanie kadry akademickiej w projekty międzynarodowe we współpracy z ośrodkami i instytucjami na całym świecie**. Przykładami mogą być wspomniane powyżej projekty międzynarodowe finansowane z

grantów Erasmus+, czy **współpraca Akademii WSB z NATO** Defence Education Enhancement Programmes (DEEP) w zakresie wdrażania rozwiązań VR/AR w procesie edukacyjnym.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Uczelnia podejmuje wiele działań mających na celu wsparcie studentów w procesie kształcenia. W ramach **Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia** funkcjonuje procedura *Zapewnienie studentom i słuchaczom wsparcia ze strony Uczelni*, która określa formy i sposoby wsparcia studentów i słuchaczy przez uczelnię w sprawach: dydaktycznych, naukowych, materialnych, zawodowych – w tym wejścia na rynek pracy, w sprawach konfliktowych oraz wsparcie w zakresie realizacji potrzeb szczególnych studentów i słuchaczy z niepełnosprawnością. Wsparcie jest dostosowane do potrzeb różnych grup studentów (np. stacjonarnych i niestacjonarnych, pracujących i niepracujących zawodowo, wychowujących dzieci, studentów zagranicznych itp.) oraz potrzeb indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Studenci w ramach cyklicznie przeprowadzanego badania Ocena jakości pracy jednostek administracyjnych i satysfakcji ze studiów oraz w ramach bieżących spotkań z władzami uczelni oceniają satysfakcję z poziomu wsparcia w różnych obszarach. System wsparcia rozwoju studentów uwzględnia między innymi następujące działania Uczelni:

W zakresie wsparcia dydaktycznego Uczelnia:

- stwarza studentom i słuchaczom możliwość uzupełnienia lub poszerzenia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, zdobytych podczas studiów poprzez organizację dodatkowych szkoleń, kursów, seminariów naukowych, wykładów otwartych;
- stwarza studentom możliwość uzupełnienia wiedzy poprzez organizację zajęć wyrównawczych (np. samouczek z matematyki i statystyki MOOC);
- zapewnia wsparcie poprzez organizację konsultacji z nauczycielami;
- wyznacza Pełnomocników rektora ds. praktyk lub specjalistów ds. praktyk w celu koordynacji i wsparcia studentów i słuchaczy w procesie poszukiwania i realizacji praktyk;
- umożliwia studentom udział w wymianie międzynarodowej w ramach programu Erasmus lub innych programów mobilnościowych realizowanych przez uczelnię;
- umożliwia studentom skorzystanie z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) lub Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia (IPSiK) po spełnieniu warunków określonych w regulaminach odnoszących się do ww. form indywidualizacji kształcenia;
- zapewnia studentom i słuchaczom odpowiednie warunki kształcenia poprzez dbałość o infrastrukturę dydaktyczną;
- dba o systematyczne poszerzanie zasobów Biblioteki Głównej oraz bibliotek wydziałowych;
- umożliwia studentom i słuchaczom korzystanie z czytelni wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu;
- umożliwia studentom pomoc w realizacji kształcenia w formule zdalnej poprzez organizowanie szkoleń z zakresu korzystania z narzędzi do kształcenia online, wsparcia administratorów platformy e-learningowej, zabezpieczenia infrastruktury technicznej (np. dostęp do pakietu Office 365).

W ramach wsparcia naukowego, w tym studentów wybitnych, Uczelnia:

- włącza studentów w prace badawcze i naukowe realizowane w ramach poszczególnych katedr;

- powołuje tutorów wspierających rozwój naukowy studentów szczególnie zainteresowanych pracą naukową i wyróżniających się osiągnięciami naukowymi;
- wspiera tworzenie się na terenie uczelni kół naukowych, wyznacza spośród pracowników naukowo-dydaktycznych opiekuna koła naukowego, zapewnia środki finansowe na działalność koła naukowego;
- umożliwia udział studentom i słuchaczom udział w konferencjach i seminariach organizowanych przez Akademię WSB oraz przez inne uczelnie;
- wspomaga organizację seminariów/konferencji przewidzianych w harmonogramie pracy koła naukowego
- udziela pomocy w przygotowywaniu referatów naukowych poprzez opiekuna koła naukowego lub pracownika naukowego
- umożliwia studentom szczególnie wyróżniającym się osiągnięciami naukowymi skorzystanie z Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) lub Indywidualnego Planu Studiów i Programu Kształcenia (IPSiK) po spełnieniu warunków określonych w regulaminach odnoszących się do ww. form indywidualizacji kształcenia;
- umożliwia studentom uzyskującym osiągnięcia naukowe otrzymanie stypendium naukowego w ramach Specjalnego Systemu Stypendiów Naukowych przyznawanych z budżetu uczelni;
- umożliwia publikowanie artykułów przygotowanych przez studentów, doktorantów w wydawnictwach uczelnianych oraz zewnętrznych;
- umożliwia studentom udział w różnego rodzaju konkursach prac dyplomowych,
- wyróżnia studentów uzyskujących najwyższe wyniki w nauce oraz tych, którzy przygotowali najlepsze prace dyplomowe, doktorskie nagrodą Rektora umożliwia rozwój wiedzy i zdobycie doświadczeń naukowych w ramach kół naukowych.

W Akademii WSB funkcjonuje 12 kół naukowych mających interdyscyplinarny charakter:

- Koło ProjectGO
- Koło naukowe Klub Erasmus AWSB
- Koło naukowe Przyjaciół ONZ przy Akademii WSB
- Koła Naukowe Bezpieczeństwa Narodowego (GARDA i Save The World)
- Koło Naukowe IT Logis
- Koło Naukowe InterRail
- Koło naukowe Ingeniatus
- Koło Naukowe Hybryda
- Koło Naukowe Pedagogica
- Koło Naukowe Operatio
- Koło Naukowe Nauk o Zdrowiu
- Koło Naukowe F44 Red

Założeniem działalności tych kół było budowanie silnej społeczności zrzeszającej osoby zainteresowane wieloma nowoczesnymi dziedzinami gospodarki, zdrowia i kultury, nauk społecznych, a także bezpieczeństwa państwa, propagowanie wiedzy w powyższych dziedzinach oraz przygotowanie osób zainteresowanych do przyszłej samodzielnej aktywności zawodowej i społecznej, komercyjnej i non-profit.

W ramach działalności kół naukowych w Akademii WSB studenci aktywnie uczestniczą w projektach badawczych, piszą oraz wygłaszają referaty podczas seminariów naukowych oraz konferencji. Wszystkie studenckie koła naukowe mają bardzo interdyscyplinarny charakter objawiający się m.in.

skupianiem wokół wielospecjalnościowych tematów obejmujących zarówno zagadnienia technologiczne jak i społeczne, kulturowe, etyczne, medyczne czy z zakresu bezpieczeństwa.

Założeniem funkcjonowania wszystkich kół jest możliwość uczestnictwa w ich pracach wszystkich zainteresowanych studentów, niezależnie od studiowanego kierunku.

Ponadto Uczelnia wspiera działalność studentów, w tym kierunku *Socjologia* w zakresie :

1. popularyzacji oraz promocję nauki, kultury i sztuki,
2. podnoszenia kwalifikacji oraz kształcenia ustawicznego,
3. organizację warsztatów plastycznych dla zagranicznych studentów AWSB,
4. udział w konkursach naukowych, publikacje tutoriali (filmów edukacyjnych) w portalach społecznościowych celem zaangażowania studentów w poszerzanie swojej wiedzy z zakresu grafiki komputerowej.

Studenci kierunku *Socjologia* angażują się aktywnie w prace kilku kół, m.in. międzywydziałowego koła ProjectGO zrzeszającego miłośników zarządzania projektami. Koło ProjectGO funkcjonuje w Akademii WSB pod patronatem IPMA-Polska – międzynarodowej organizacji certyfikującej w zakresie Project Management. Udział w pracach koła przygotowuje studentów do międzynarodowej akredytacji IPMA-Student w zakresie zarządzania projektami.

Kolejnym kołem, w którego udział angażują się aktywnie studenci kierunku *Socjologia* jest koło Pedagogica, którego działalność związana jest m.in. z szeroko rozumianymi badaniami nad edukacją. Przykładowo były to badania kontekstów edukacji szkolnej, aktywności pozaprogramowej w szkole podstawowej, a także językowych cech edukacji wczesnoszkolnej. Efekty dotychczasowych prac to udziały członków Koła w konferencjach naukowych, trzy publikacje w monografiach i nagrody za aktywność naukową, w tym stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dzięki patronatowi i bezpośredniemu wsparciu opiekunów kół oraz władz Uczelni studenci – członkowie tych kół naukowych mają szansę brać udział w wielu aktywnościach i przedsięwzięciach o zasięgu krajowym i międzynarodowym jako współorganizatorzy i uczestnicy tych inicjatyw. Wśród przykładowych przedsięwzięć zrealizowanych przez członków kół, w których brali również udział studenci kierunku *Socjologia* wymienić należy:

1. **Wsparcie w organizacji Międzynarodowej Konferencji SOCIALIA 2021 „Świat na trajektorii cierpienia - Aksjologiczne, społeczne, psychiczne problemy, deficyty i zaniechania wynikających z Pandemii SarsCov2. Diagnoza, terapia i wsparcie."** Aktywny udział studentów i przedstawicieli koła we wszystkie procesy dotyczące organizacji konferencji.
2. **Współorganizacja II Seminarium Naukowego "Wybrane problemy badań bezpieczeństwa. Aspekty monodyscyplinarne, transdyscyplinarne i metodologiczne".** Celem Seminarium była wymiana poglądów dotyczących prowadzenia badań w naukach o bezpieczeństwie i opracowywania koncepcji pracy naukowej, a także integracja środowiska oraz popularyzacja nauk o bezpieczeństwie. Na seminarium omówiono m.in. takie zagadnienia jak cel badań naukowych w naukach o bezpieczeństwie, wpływ koncepcji pracy naukowej na jakość badań naukowych, metody, techniki i narzędzia badawcze stosowane w naukach o bezpieczeństwie.
3. **Organizacja Międzypokoleniowego Spotkania Patriotycznego pn. „Chwała Bohaterom Trzeciego Maja”**, na którym przedstawiciele studentów, doktorantów, absolwentów i Uniwersytetu Trzeciego Wieku Akademii WSB wraz ze studentami Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej oddając hołd poległym powstańcom III Powstania Śląskiego i

podkreślając znaczenie Ustawy Rządowej z 3 maja 1791 r. wspólnie odczytali tekst tzw. Konstytucji 3 Maja.

4. **Wsparcie Muzeum Auschwitz w organizacji wystawy.** Członkowie kół Akademii WSB dołożyli swoją cegiełkę do kultywowania pamięci historycznej, biorąc udział w wolontariacie i czuwając nad należytym przebiegiem wystawy organizowanej w Muzeum Auschwitz, w czym wsparł ich Samorząd Studencki Akademii WSB.

Biorąc pod uwagę rozwój naukowy studentów, pracownicy, którzy są promotorami prac dyplomowych na kierunku *Socjologia* angażują się we współpracę poprzez **wspólne publikacje**.

Przykładem mogą być artykuły absolwentek kierunku *Socjologia*, które ukazały się w czasopiśmie: Interdyscyplinarne prace naukowe studentów i doktorantów Akademii WSB. Tom II. Redakcja naukowa: dr hab. Zdzisława Dacko-Pikiewicz, prof. AWSB, dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyzna, prof. AWSB, Rok wydania: 2022, ISBN: 978-83-66794-53-5:

1. **Wolska-Owcarz Marzena:** *Konsumpcjonizm jako determinant zadłużenia gospodarstw domowych w Polsce*
2. **Tórz Dorota:** *Socjologia, a wypalenie zawodowe wśród pracowników banku działu sprzedaży*
3. **Zazula Ewelina:** *Budowanie wizerunku marki PAESE w mediach społecznościowych*

Kolejnym, bardzo istotnym rodzajem wsparcia jakie Uczelnia oferuje studentom jest wsparcie materialne, możliwe do uzyskania już od pierwszego semestru studiów.

W zakresie wsparcia materialnego Uczelnia:

- przyznaje następujące stypendia wypłacane z dotacji pochodzącej z budżetu państwa: socjalne, dla osób niepełnosprawnych, stypendia rektora dla najlepszych studentów, zapomogi;
- tworzy z własnych środków Specjalny Fundusz Stypendiów Naukowych na wypłatę stypendiów naukowych dla studentów studiów stacjonarnych posiadających osiągnięcia naukowe;
- zapewnia środki finansowe dla działalności Samorządu Studenckiego oraz kół naukowych;
- zapewnia środki finansowe na udział studentów w konferencjach naukowych, warsztatach studenckich.

W roku akademickim 2021/2022 w semestrze zimowym, JM Rektor Akademii WSB przyznała stypendia za osiągnięcia naukowe 6 studentom kierunku *Socjologia*, a w semestrze letnim 5 studentom.

Studenci kierunku *Socjologia* uczestniczą również w różnego rodzaju programach organizowanych przez partnerów zewnętrznych uczelni, np. webinarach dotyczących ekstremalnego przywództwa (Fujitsu), czy w programie **Seeds for the Future** organizowanym przez firmę **Huawei**, skupiającym się na problemach społeczno-technologicznych zmieniającego się świata a dotyczących m.in. chińskich social mediów, postępującej cyryzacji, czy zastosowań sztucznej inteligencji.

W zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnością Uczelnia:

- dostosowuje infrastrukturę dydaktyczną do potrzeb studentów i słuchaczy z niepełnosprawnością;
- systematycznie modernizuje wyposażenie sal dydaktycznych oraz bibliotek w sprzęt dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
- przyznaje stypendia dla osób z niepełnosprawnością, zgodnie z obowiązującymi w tym względzie w uczelni regulacjami;
- umożliwia zmianę sposobu uczestnictwa w zajęciach, jeżeli choroba lub niepełnosprawność studenta nie pozwala na udział w zajęciach w trybie standardowym. Zmiany sposobu uczestnictwa w zajęciach mogą polegać w szczególności na: zwiększeniu standardowo dopuszczalnej absencji,

zmianie trybu zajęć na eksternistyczny, zmianie form sprawdzania wiedzy w trakcie trwania zajęć, propozycji zastosowania rozwiązań polegających na włączaniu do udziału w zajęciach osób trzecich, w szczególności występujących jako: tłumacze języka migowego, lektorzy, stenotypiści, asystenci laboratoryjni pomagający studentom z niepełnością rąk;

- na wniosek studenta uczelnia dostosowuje tryb zdawania egzaminów lub uzyskiwania zaliczeń danych zajęć zależnie od rodzaju niepełnosprawności studenta. W ramach zmiany formy zaliczenia lub egzaminu możliwe są: przedłużenie czasu trwania zaliczenia lub egzaminu, stosowanie dodatkowych urządzeń technicznych, takich jak: komputery, oprogramowanie udźwiękowiające, urządzenia brajlowskie, klawiatury alternatywne, zastosowanie alternatywnej formy zapisu, zamiana egzaminu pisemnego na ustny lub ustnego na pisemny, włączanie do egzaminu osób trzecich, np.: tłumacze języka migowego, stenotypiści i lektorzy;
- powołuje koordynatora ds. osób niepełnosprawnych nadzorującego proces wsparcia studentów i słuchaczy z niepełnosprawnością.

Uczelnia wspiera studentów z niepełnosprawnością poprzez programy stypendialne zarówno z funduszy uczelnianych, z funduszy Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz z uzyskiwanej dotacji podmiotowej przekazywanej przez MEiN, która przeznaczana jest na realizację zadań związanych ze stwarzaniem studentom z niepełnosprawnością warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Ponadto Uczelnia wspiera studentów z różnymi formami niepełnosprawności poprzez odpowiednie dostosowanie programów studiów, prowadzenie lektoratów z języka obcego z wykorzystaniem alternatywnych metod przy użyciu najnowszych technologii, prowadzenie lektoratów w specjalistycznym laboratorium translatorycznym, prowadzenie zajęć laboratoryjnych z wykorzystaniem najnowocześniejszych rozwiązań informatycznych, doradztwo zawodowe, współpracę z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

W roku akademickim 2021/2022 w Uczelni studiowało **119** studentów z niepełnosprawnościami, brak było natomiast studentów z niepełnosprawnościami na kierunku *Socjologia*. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby studentów z niepełnosprawnościami z podziałem na typ niepełnosprawności.

Tab. 11. Liczba studentów z niepełnosprawnościami z podziałem na typ niepełnosprawności w Akademii WSB

L.p.	Typ niepełnosprawności	Liczba studentów
1.	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	7
2.	Choroby narządu wzroku	1
3.	Dysfunkcja narządu ruchu	25
4.	Pozostałe schorzenia	86
RAZEM		119

Realizacja programów i projektów wspierających studentów z niepełnosprawnościami

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom studentów z niepełnosprawnościami, Uczelnia realizuje projekt pn. *„Sprawny model funkcjonowania AWSB wspierający osoby z*

niepełnosprawności” w ramach konkursu **POWR.03.05.00-IP.08-00-DOS/19** dofinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie.

W ramach projektu przygotowano propozycje rozwiązań mających na celu wprowadzenie zmian umożliwiających jeszcze lepsze dostosowanie oferty uczelni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W zakresie dostosowania budynku Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej do potrzeb osób z niepełnosprawnością zaplanowano do realizacji:

- Montaż windy dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wraz z niezbędnymi pracami budowlanymi,
- Wirtualizacja przestrzeni wewnętrznej i zewnętrznej uczelni w celu łatwego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością,
- Instalacja taśm ostrzegawczych na schodach, odbojników na ścianach.

W zakresie innych działań wspierających potrzeby osób z niepełnosprawnością realizowane są w Akademii WSB następujące działania:

1. Wdrożenie zmian organizacyjnych i proceduralnych, a także modelu wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
2. Powołanie w strukturach Uczelni Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami,
3. Zatrudnienie specjalistów ds. dostępności – 1 osoba w wymiarze pełnego etatu w Dąbrowie Górniczej oraz 1 osoba z niepełnosprawnością w wymiarze połowy etatu w Wydziale Zamiejscowym w Cieszynie,
4. Aktualizacja na stronie internetowej informacji dotyczących dostępności, w tym dotyczących sposobu przyznawania wsparcia, charakteru wsparcia, osób za nie odpowiedzialnych, sposobu przystępowania do egzaminów, sposobu wdrażania indywidualnie przyznawanych dostosowań i reguł ich dotyczących,
5. Aktualizacja regulaminu funkcjonowania Biura i udzielanego przez Biuro wsparcia osobom z niepełnosprawnością,
6. Zakup dodatkowego sprzętu i specjalistycznego oprogramowania,
7. Zakup dodatkowych specjalistycznych stanowisk w Bibliotece AWSB,
8. Wdrożenie strony internetowej spełniającej standardy WCAG obowiązujące na dzień ogłoszenia konkursu. Strona będzie spełniać standardy dotyczące rekrutacji oraz spraw osobowych,
9. Zatrudnienie 3 Asystentów osoby z niepełnosprawnością, których zadaniem będzie udzielenie wsparcia osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Udzielanie przez Asystentów wsparcie będzie zgodne z 7 zasadami wsparcia edukacyjnego, przyjętymi uchwałą KRASP,
10. Zatrudnienie 4 ekspertów zewnętrznych specjalizujących się w tematyce osób: niedowidzących, niedosłyszących, niepełnosprawnych ruchowo, z zaburzeniami psychicznymi i poznawczymi oraz eksperta – prawnika, specjalizującego się w prawie osób z niepełnosprawnościami,
11. Zorganizowanie zajęć sportowych ogólnorozwojowych dostosowanych dla osób z różnym rodzajem niepełnosprawności. Zajęcia będą prowadzone w formach alternatywnych,
12. Zagwarantowanie osobom z niepełnosprawnościami możliwość uzyskania wsparcia terapeutyczno-psychologicznego,
13. Podniesienie świadomości i kompetencji kadry administracyjnej oraz dydaktycznej poprzez realizację szkoleń na temat niepełnosprawności oraz siedmiu zasad wsparcia edukacyjnego, które proponuje KRASP.

14. Utworzenie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych oraz zatrudnienie następujących osób wspierających pracę biura:

- Doradcy edukacyjni,
- Specjaliści w obszarze technologii wspierających,
- Psycholodzy,
- Asystenci dydaktyczni,
- Tłumacze migowi,
- Doradcy zawodowi.

15. Zakup oprogramowania umożliwiającego przeniesienie w całości (wnętrze i zewnątrz) Uczelni do rzeczywistości wirtualnej z wykorzystaniem skanowania 3D (technik LIDAR'owych i fotogrametrycznych) w celu umożliwienia zapoznania się osobom z niepełnosprawnościami z rozkładem pomieszczeń Uczelni. Aplikacja umożliwiać będzie swobodne poruszanie się po Wirtualnej Uczelni w celu zapoznania się z jej układem pomieszczeń, rozkładem schodów oraz infrastruktury wspomagającej osoby z niepełnosprawnościami, np. windy, sygnalizacje dźwiękowe, itp. Elementem aplikacji będzie również tryb nawigacyjny umożliwiający wybranie miejsca docelowego, określenie typu niepełnosprawności i następnie podążanie za wskazówkami obliczonej przez system optymalnej trasy,

16. Zakup sprzętu dla osób niewidomych i niedowidzących tj. drukarka brajlowska, lupa, o rozdzielczości HD, powiększalnik tekstu, programy powiększające i udźwiękowiające,

17. Zatrudnienie Psychologa / Psychoterapeuty udzielającego wsparcia osobom niepełnosprawnym,

18. Zatrudnienie lektorów języka angielskiego realizujących zajęcia dydaktyczne w sposób dostosowany do osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,

19. Zatrudnienie tłumaczy migowych,

20. Zatrudnienie Doradcy personalnego i zawodowego celem wsparcia osób z niepełnosprawnościami w realizacji praktyk zawodowych i staży, a następnie w poszukiwaniu pracy,

21. Realizacja szkoleń pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych z zakresu: Praca ze studentami z Zespołem Aspergera oraz szkolenia z Zarządzania projektami studentów z niepełnosprawnością. Ponadto zostanie przygotowany i udostępniony przez platformę Moodle kurs e-learningowy z zakresu wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Zaawansowane szkolenia będą obejmować zagadnienia dotyczące niepełnosprawności, w tym technologie, procedury, wsparcie psychologiczne, standardy wsparcia edukacyjnego i inne w miarę potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Ważną rolę w procesie opieki nad studentem pełni Dział Obsługi Studenta, który jest odpowiedzialny za bieżącą obsługę studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów, obsługę pracowników naukowo-dydaktycznych, bieżącą obsługę procesu dydaktycznego (np. ustalanie terminów zaliczeń i egzaminów w trakcie sesji i wraz z Działem Nauczania, jej kontrolę), przygotowanie sprawozdań i zestawień. Kadra administracyjna posiada odpowiednie kwalifikacje zapewniające wysoką jakość realizowanych zadań. Systematycznie prowadzone są szkolenia rozwijające kompetencje w zakresie obsługi programów wykorzystywanych na stanowiskach pracy, prowadzenia dokumentacji, obowiązujących przepisów, obsługi klienta-studenta, komunikacji w zespole, prowadzenia korespondencji służbowej.

Do dyspozycji studentów pozostaje także Dziekan i Prodziekan odpowiedzialny za nadzór nad kształceniem i sprawami studenckimi w ramach wybranego kierunku studiów, w tym kierunku *Socjologia*.

Godziny pracy Dziekanatu i prac Prodziekanów dostosowane są do potrzeb studentów. Dziekanat w Dąbrowie Górniczej otwarty jest przez 7 dni w tygodniu: od poniedziałku do środy w godzinach od 8:00 do 16:00, a od czwartku do niedzieli od 8:00 do 18:00. Studenci mają możliwość umówić się na spotkanie z Prodziekanem ustalone indywidualnie za pośrednictwem Dziekanatu. Pracownicy Dziekanatu i Prodziekani pełnią ponadto dyżury online, w czasie których studenci mają możliwość konsultacji i rozmowy, a jego czas jest dostosowany do potrzeb studentów. Opisana organizacja pracy Dziekanatu jest udogodnieniem dla studentów uczących się w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym jak i również dla studentów którzy na co dzień wykonują obowiązki zawodowe i osób zainteresowanych Uczelnią.

Wśród kanałów komunikacji z pracownikami dziekanatu oprócz kontaktów bezpośrednich w dużym stopniu wykorzystywana jest Wirtualna Uczelnia. Jest to platforma internetowa, w ramach której każdy student oraz nauczyciel dydaktyczny posiada swoje indywidualne konto. Konto to pozwala na dostęp do informacji związanych z tokiem studiów (oceny, plan studiów, bieżące ogłoszenia i aktualności, płatności, kontakt z nauczycielem, dostęp do materiałów dydaktycznych, programów zajęć, możliwość wyboru przedmiotów dodatkowych, wyboru promotorów). Elektroniczne konta nauczycieli pozwalają na wypełnianie elektronicznych protokołów, zamieszczanie materiałów dydaktycznych, sylabusów zajęć, przesyłanie wiadomości wybranej grupie studentów itp.). W świetle przeprowadzonych badań wśród studentów wydziału, Wirtualna Uczelnia jest użytecznym źródłem informacji o planie studiów i płatnościach, poza tym jest intuicyjna i łatwa w obsłudze. By ułatwić proces integracji studentów rozpoczynających naukę w Uczelni w planie studiów przewidziano organizację specjalnych zajęć mających charakter zarówno integracyjny (warsztaty komunikacji i budowania zespołu) jak i informacyjny (m.in. spotkania z władzami uczelni, szkolenia biblioteczne, szkolenie z zakresu obsługi wirtualnych kont, szkolenie bhp, prezentacje poszczególnych jednostek administracyjnych, spotkania z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, opiekunami kół naukowych, przedstawicielami AZS).

By pomóc studentom odnaleźć się w zdalnym systemie kształcenia, na indywidualnych kontaktach studentów w Wirtualnej Uczelni, oraz na stronie Uczelni pod adresem <https://wsb.edu.pl/organizacja-ksztalcenia/dla-studentow-sluchaczy-studiow-podyplomowych-i-doktorantow> znajduje się dostęp do szkoleń z zakresu obsługi platformy e-learningu, oraz MS Teams, a w razie problemów technicznych studenci mogą zwrócić się o pomoc do administratora platformy onlineWSB pod adresem: pomoc.online@wsb.edu.pl, lub korzystając ze specjalnego formularza zgłoszeniowego przez konto w systemie Wirtualna Uczelnia. Problemy z korzystaniem z MS Teams można zgłaszać telefonicznie lub mailowo .

Pomoc techniczna jest dostępna od poniedziałku do piątku od godziny 7:30 do 18:00, a w soboty i niedziele od 7:30 do 20:00. Ponadto studenci przed każdą sesją egzaminacyjną biorą udział w szkoleniach z zakresu korzystania z elektronicznego systemu do egzaminowania Inspera, dodatkowo w trakcie każdego egzaminu dostępny jest personel stanowiący helpdesk, na stronie internetowej Elektronicznego Centrum Egzaminowania znajdują się dodatkowe informacje w postaci pakietów informacyjnych dla studentów i nauczycieli.

Akademia WSB podejmuje szereg działań mających na celu wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy. Oprócz uprzątnienia kształcenia uczelnia podejmuje działania dodatkowe w postaci organizacji szkoleń i warsztatów dla studentów, spotkań z praktykami. Ponadto wszyscy studenci mają możliwość wzięcia **udziału w warsztatach z zakresu planowania kariery** prowadzonych przez doradcę zawodowego np. w zakresie takiej tematyki jak: wyznaczanie celów, planowanie ścieżki rozwoju, poznanie mechanizmów rynku pracy, analiza dokumentów aplikacyjnych). Wsparciem w

przygotowaniu do wejścia na rynek pracy jest **Akademickie Biuro Karier** funkcjonujące w Wydziale Nauk Stosowanych. W związku z faktem, iż w Wydziale znacząca część studentów należy do grupy osób pracujących, działania mają głównie charakter rozwojowy (pogłębienie kompetencji zawodowych specjalistycznych oraz kompetencji interpersonalnych).

Głównym celem Biura jest wspieranie studentów i absolwentów w kształtowaniu ich kariery zawodowej poczynając od decyzji edukacyjnych poprzez wejście na rynek pracy do świadomego budowania swojej kariery przez całe życie. W ramach swojej działalności Akademickie Biuro Karier jest od 2005 roku wpisane do Rejestru Agencji Zatrudnienia, jako Agencja Pośrednictwa Pracy (nr rejestru: 1088/1) i posiada certyfikat pośrednictwa pracy w zakresie pośrednictwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz jest wpisane do Rejestru Instytucji Szkoleniowych Województwa Śląskiego. Głównym obszarem pracy ABK jest **poradnictwo zawodowe** realizowane zarówno w formie indywidualnych porad jak i zajęć grupowych. Tematyka porad indywidualnych wyznaczana jest przez potrzeby osób korzystających, **publikacja ofert pracy, staży i praktyk, działalność szkoleniowa, współpraca z pracodawcami**. Co roku ABK organizuje w siedzibie uczelni **targi pracy i praktyk studenckich**. Możliwość zwiedzania stanowisk pracodawców towarzyszyły szkolenia i symulacje rozmów kwalifikacyjnych dla chętnych.

W ramach działalności ABK aktywnie korzysta z funduszy europejskich. Dzięki projektom doradcy zawodowi odbyli szereg szkoleń, uzyskali nowe umiejętności i kwalifikacje, co podnosi jakość świadczonych studentom usług. Efektem tego jest wzbogacenie oferty szkoleniowej ABK o zajęcia dotyczące rozwijania odporności psychicznej, Design Thinking czy Problem Solving. Wsparciem w ramach projektu objęto już niemal 500 studentów, stworzyło to lepsze warunki rozwoju studentom poprzez możliwość pogłębionej diagnozy nowoczesnymi narzędziami takimi jak kwestionariusz MTQ48 (do badania poziomu odporności psychicznej) czy Profil Kompetencji Społecznych PROKOS. Wsparciem rozwoju karier studenckich są dodatkowe szkolenia pozwalające na poszerzenie specjalistycznych kompetencji, a także spotkania z praktykami socjologami.

Uczelnia umożliwia studentom certyfikowanie umiejętności, co wzmacnia ich pozycję na rynku pracy. Studenci mogą uzyskać certyfikaty SPSS I i II stopnia, czy certyfikaty językowe (np. TOIC, FCE).

Uczelnia w 2018 roku pozyskała środki europejskie (ok. 10 mln zł) na realizację zintegrowanego programu rozwoju uczelni. W ramach projektu realizowane są certyfikowane szkolenia i spotkania z praktykiem dla studentów wszystkich wydziałów uczelni. W ramach szkoleń interpersonalnych rozpoczęto realizację następujących szkoleń: „Komunikacja interpersonalna”, „Współpraca zespołowa”, „Zarządzanie czasem”, „Problem solving”. W ramach projektu realizowane są 4 kursy e-learningowe z zakresu stosowania angielskiego języka specjalistycznego m.in.: angielski język biznesu, czy techniki sprzedaży.

Bardzo istotnym instrumentem wykorzystywanym w procesie wsparcia studentów **w zakresie planowania i rozpoczynania zatrudnienia jest monitoring karier zawodowych absolwentów oraz monitoring rynku pracy**. Tego typu badania są odzwierciedleniem starań uczelni, by włączyć w proces określania i weryfikowania efektów uczenia się zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy uczelni. Akademia WSB prowadzi **badania wśród pracodawców poszukując informacji na temat ich oczekiwań wobec absolwentów uczelni wyższych, ale także wobec uczelni jako potencjalnych partnerów**. Szczegółowe cele tego typu badań to: pozyskanie informacji na temat startu zawodowego i losów zawodowych absolwentów AUSB, badanie losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych, badania wśród przedstawicieli rynku pracy: pracodawców zatrudniających absolwentów danych kierunków studiów, instytucji wspierających zatrudnienie.

Akademia WSB podejmuje działania w zakresie wspierania postaw przedsiębiorczych studentów. Działania te realizowane są poprzez: włączenie do programu studiów zajęć i szkoleń z zakresu przedsiębiorczości, targi pracy, spotkania z praktykiem oraz szkolenia organizowane w ramach „Tygodnia Przedsiębiorczości”. Od 16 lat niemal corocznie organizowane są przez **Akademickie Biuro Karier, Targi Pracy** podczas, których studenci mają możliwość zapoznania się z ofertą oraz wymaganiami pracodawców, zarówno w kwestii zatrudnienia, jak i możliwości podjęcia praktyk lub stażu. Podczas targów odbywają się również szkolenia i rozmowy kwalifikacyjne prowadzone przez pracodawców oraz ekspertów w poszczególnych dziedzinach. Średnio w Targach bierze udział około 40-50 pracodawców oraz 600 – 800 studentów, z czego połowa uczestniczy w szkoleniach.

Uczelnia włącza się także aktywnie w organizację **Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości**. Już od ponad 10 lat Akademia WSB w ramach promowania postaw przedsiębiorczych umożliwia spotkania pomiędzy przedsiębiorcami, studentami i uczniami. Działania ukierunkowane są na propagowanie nowoczesnych metod rozwiązywania problemów, na myślenie projektowe i działanie przedsiębiorcze. Umożliwienie wymiany praktycznych doświadczeń, podkreślanie roli innowatorów oraz uruchamianie potencjału kolejnych pokoleń przedsiębiorców pokazuje przedsiębiorczość jako bardzo ważny czynnik rozwoju cywilizacyjnego. Podczas tegorocznej edycji Akademickie Biuro Karier zaproponowało nową formułę i zorganizowało Program Mentorski. 16 Mentorów wsparło podczas Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości osoby chcące postawić pierwsze kroki w obszarze przedsiębiorczości. Odbyło się 19 bardzo inspirujących spotkań, podczas których uczestnicy mogli przedyskutować własne pomysły i skorzystać z wiedzy i konsultacji odnoszącego sukcesy Mentora.

Poza cyklicznymi wydarzeniami studenci Akademii WSB poszerzają swoją wiedzę dotyczącą przedsiębiorczości podczas **dodatkowych szkoleń prowadzonych w ramach Tygodnia Bezpłatnych Szkoleń oraz Festiwalu Nauki**. Organizowane przez uczelnię wizyty studyjne wielokrotnie zawierają w programie krótkie szkolenie prowadzone przez pracodawcę, tematyka zwykle obok ściśle związanego z branżą pracodawcy, wiąże się z kreowaniem pomysłów, marketingiem oraz działaniami przedsiębiorczymi związanymi z pracą w danym zawodzie. Przykładem może być wizyta studyjna studentów kierunku *Socjologia* w Keywords Studios – firmie zajmującej się produkcją gier komputerowych i obsługą graczy, w której aspekt społeczny i kulturowy tworzenia scenariuszy gier jest istotnym elementem całego procesu opracowania gry.

W ramach umiędzynarodowienia studiów wsparcie dla studentów stanowi Dział Współpracy z Zagranicą, który prowadzi systematyczne spotkania informacyjne co do możliwości udziału w studenckiej wymianie międzynarodowej i podejmuje działania organizacyjne umożliwiające studentom wyjazd zagraniczny w celu zdobycia dodatkowego międzynarodowego doświadczenia na uczelniach partnerskich.

W celu usprawnienia komunikacji ze studentami **w ramach Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości wprowadzono procedurę rozpatrywania skarg i wniosków**, która określa zasady przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków składanych przez studentów, słuchaczy studiów podyplomowych, pracowników naukowo-dydaktycznych, administracyjnych oraz innych osób. Nadzór i kontrolę w sprawach skarg i wniosków sprawuje Rektor. Studenci są uprawnieni do składania skarg m.in. w związku z naruszeniem ich praw i interesów, niewłaściwym wykonywaniem obowiązków przez pracowników uczelni, a także do sygnalizowania sytuacji konfliktowych, powstałych w toku procesu kształcenia. Skargi bądź informacje dotyczące sytuacji konfliktowych mogą być składane w dowolnej formie: pisemnej, ustnej lub elektronicznej.

Pisemne skargi i wnioski przyjmowane są w Biurze Rektora, Dziekanacie oraz Biurze Centrum Studiów Podyplomowych i Szkoleń. Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków koordynuje Biuro Rektora, a w szczególności: prowadzi rejestr skarg i wniosków, przechowuje kopie skarg i wniosków oraz kopie udzielonych na nie odpowiedzi. W praktyce jednak najczęściej studenci składają skargi lub sygnalizują sytuacje konfliktowe Dziekanom i Prodziekanom właściwym do spraw kierunku, na którym studiuje osobiście lub za pośrednictwem starosty grupy, przedstawiciela Samorządu Studenckiego, opiekuna semestru w Dziekanacie. Dzięki zbudowanym relacjom ze studentami sytuacje konfliktowe rozpatrywane są na bieżąco, tak by nie doprowadzać do eskalacji konfliktów. Szczegóły przebiegu składania skarg i wniosków precyzuje procedura Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W Uczelni obowiązuje ponadto Wewnętrzna Polityka Antymobbingowa i Antydyskryminacyjna wprowadzona Zarządzeniem Rektora nr 61/2017/2018, z dnia z dnia 17.05.2018 r. Dokument ten ma zastosowanie wobec pracowników i jest też deklaracją zasad postępowania wobec całej społeczności akademickiej. Stosuje się zasady tolerancji i poszanowania dla każdego człowieka w duchu humanistycznych wartości bez względu na wiek, płeć, wykształcenie, przekonania religijne, przekonania polityczne, stan zdrowia, niepełnosprawność, przynależność etniczną, przynależność związkową oraz orientację seksualną. Ponadto powołano kolegialny organ w postaci Komisji Antymobbingowej i Antydyskryminacyjnej. Uczelnia podejmuje starania, aby środowisko pracy, nauki i rozwoju było wolne od mobbingu, dyskryminacji, nietolerancji i przemocy. Uczelnia podejmuje działania informacyjne i edukacyjne w tym zakresie poprzez spotkania organizacyjne ze studentami przyjętymi na I rok studiów, na których przedstawiane są zasady Polityki Antymobbingowej i Antydyskryminacyjnej. W ostatniej edycji badania oceny satysfakcji ze studiów i oceny jakości pracy jednostek administracyjnych dodano pytanie dotyczące doświadczania przez studentów aktów dyskryminacji. Badania pokazały, że jest to zjawisko marginalne (nie występowało na kierunku *Socjologia*), najczęściej występujące doświadczenia dyskryminacji dotyczyły pojedynczych przypadków dyskryminacji ze względu na pochodzenie etniczne.

Uczelnia zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów, co potwierdzają przeprowadzane wśród studentów, co 2 lata, badania satysfakcji ze studiowania, w tym ocena jakości pracy poszczególnych jednostek administracyjnych. Badanie przeprowadzane jest zgodnie z wytycznymi Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W roku akademickim 2020/2021 przeprowadzono siódmą edycję badania. Wśród wszystkich aspektów procesu dydaktycznego studenci najwyżej ocenili przygotowanie merytoryczne wykładowców do prowadzonych zajęć (4,11), wskazywanie przez wykładowców niezbędnej do zajęć literatury (4,08) oraz określanie przejrzystych i precyzyjnych kryteriów dotyczących zaliczenia (4,05). Studenci dobrze ocenili poziom kształcenia.

W ramach badania studenci oceniali funkcjonowanie i jakość pracy następujących działów administracyjnych: Dziekanat, Władze Dziekańskie, Dział stypendiów. **Studenci oceniali poszczególne działy w odniesieniu do 4 aspektów: skuteczność załatwiania spraw, rzetelność udzielanych informacji, udzielanie informacji przez telefon lub mailowo, pomoc pracowników przy wypełnianiu odpowiednich dokumentów oraz przyjazne nastawienie pracowników do studentów.** Badani w większości byli bardzo zadowoleni z jakości pracy działu stypendialnego i kompetencji jego pracowników. Wysoko ocenili pomoc pracowników przy wypełnianiu dokumentów (4,62), udzielanie informacji przez telefon i mailowo (4,64) i ich rzetelność (4,65). Według badania studenci mają poczucie sprawiedliwości przyznawania stypendiów (4,38) oraz sprawności przebiegu procesu przyznawania środków pomocy materialnej (4,04). W ocenie studentów warunki i kryteria

przyznawania stypendium są jasno sprecyzowane (w skali 5-stopniowej wynik 4,23), a informacje o możliwościach uzyskania stypendiów są łatwe do uzyskania.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się, w tym kadry administracyjnej, odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich co potwierdzają wyniki wspomnianego wyżej badania.

Studenci dość wysoko oceniają funkcjonowanie i pracę pracowników Dziekanatu w zakresie gotowości do udzielenia pomocy, udzielania informacji przez telefon (4,00), pomocy przy wypełnianiu dokumentów (4,04), przyjazne nastawienie do studentów (4,10). Kadra administracyjna na bieżąco uczestniczy w szkoleniach, np. obsługa platformy elektronicznego obiegu dokumentacji, szkolenia z zakresu obsługi programów biurowych, prowadzenia dokumentacji, korespondencji służbowej.

Studenci wysoko ocenili Prodziekanów Wydziału, w tym ich gotowość do udzielania pomocy (4,11), skuteczność załatwiania spraw (4,2) i przyjazny stosunek do studentów (4,13).

W roku akademickim 2021/2022 badanie satysfakcji ze studiowania będzie przeprowadzone na przełomie października i listopada.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy, z wykorzystaniem współczesnych technologii, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowania do wejścia na rynek pracy.

W obszarze nowych technologii proces uczenia się studentów wspomagany jest wykorzystywaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning). W ramach prowadzonego badania satysfakcji i oceny jednostek administracyjnych studenci oceniają platformę e-learningową poprzez pryzmat trzech kryteriów: przyjaznego układu treści, obsługi kursów e-learningowych oraz użyteczności poszczególnych funkcjonalności. Uczelnia kładzie duży nacisk na jakość prowadzonych zajęć e-learning dlatego wymaga od autorów wysokiej jakości materiałów oraz innowacyjnych metod nauki. W czerwcu 2020 roku, po pierwszym semestrze kształcenia zdalnego w czasie pandemii AWSB przeprowadziła badanie wśród 1500 studentów wszystkich wydziałów oraz nauczycieli, w celu zebrania ich opinii na temat kształcenia online. Dzięki opiniom badanych ograniczono ilość kanałów komunikacji, wdrożono platformę MS TEAMS, stworzono na terenie uczelni pokoje webinarowe dla studentów i nauczycieli, którzy nie mieli odpowiednich warunków domowych do pracy zdalnej, zakupiono elektroniczny system do egzaminowania Inspera, gwarantujący zdecydowanie większe bezpieczeństwo i ograniczenie korzystania z pomocy naukowych w trakcie zaliczeń, zakupiono kamery śledzące i sprzęt niezbędny do prowadzenia wysokiej jakości streamingów, zintensyfikowano organizację szkoleń dla nauczycieli z zakresu obsługi narzędzi do zdalnego nauczania, w tym szkolenia metodyczne.

Jak pokazują wyniki badania satysfakcji i oceny jednostek administracyjnych studenci oceniają uczelnię na wysokim poziomie. Świadczy o tym wysoki stopień polecenia uczelni potencjalnym kandydatom i odpowiedzi na pytanie „*Na ile prawdopodobne jest, że poleciłby/aby Pan/Pani Akademii WSB swoim przyjaciołom, znajomym lub rodzinie? Oceny proszę dokonać na skali oznaczonej od 0 do 10, gdzie 0 -zupełnie nieprawdopodobne a 10- bardzo prawdopodobne.* Dla Wydziału Nauk Społecznych w Dąbrowie Górniczej wyniki kształtowały się następująco: 10 pkt przyznało 28,8% studentów, 9 pkt. – 9,4%, 8 pkt. – 16,1 %, 7 pkt. – 11,1%. Ogólna ocena zadowolenia ze studiowania w Akademii WSB wyniosła 4,1, zaś ocena studiowania na wybranym kierunku 4,0. Wśród głównych atutów Uczelni studenci wskazali: życzliwość wykładowców, prowadzenie zajęć przez praktyków, praktyczny wymiar kształcenia.

Akademia WSB **wspiera także studentów w obszarze sportu**. Akademia WSB to Uczelnia, która pomaga swoim studentom w rozwijaniu sportowych pasji i zainteresowań. Nowoczesne zaplecze sportowe (siłownia, sala fitness), do którego dostęp dla wszystkich studentów WSB jest bezpłatny, jest dużą zachętą do ruchu i poprawiania kondycji fizycznej. Ponadto kadra studium kultury fizycznej prowadzi ze studentami zajęcia sportowe oraz przygotowuje indywidualne programy zajęć dla wszystkich zainteresowanych studentów.

Działający na tak dobrym gruncie w Akademii WSB **Akademicki Związek Sportowy** może poszczycić się sporymi osiągnięciami sportowymi o ogólnopolskim zasięgu. Akademia WSB nie bez powodu została uznana za najbardziej usportowioną uczelnię niepubliczną województwa śląskiego w klasyfikacji generalnej województwa śląskiego.

Oprócz sportu AZS zajmuje się również krzewieniem turystyki i rekreacji ruchowej w środowisku studenckim oraz wśród uczniów szkół średnich Dąbrowy Górniczej, organizując wyjazdy narciarskie, piesze wycieczki górskie, turnieje gier zespołowych oraz imprezy kulturalne.

Studenci Akademii WSB mają również dostęp do pływalni krytej, gdzie pod okiem profesjonalnych instruktorów oraz ratowników prowadzone są zajęcia nauki pływania oraz ratownictwa. Na podstawie legitymacji członkowskiej Akademickiego Związku Sportowego studenci zamieszkali poza miejscem odbywania zajęć dydaktycznych mogą również korzystać z pływalni krytej Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach.

Obiekty Akademii WSB stanowią doskonałą bazę do treningów sportowych oraz przygotowawczych dla wszystkich dostępnych sekcji sportowych. Akademicki Związek Sportowy posiada ofertę korzystania z 40 sekcji sportowych zarówno drużynowych jak i indywidualnych, a liczba członków uczelnianego AZS wynosi 96.

Studenci Akademii WSB mają do dyspozycji 2 sale gimnastyczne, na których odbywają się zajęcia sekcji sportowych drużynowych siatkówki kobiet i mężczyzn, piłki nożnej halowej oraz koszykówki mężczyzn oraz salę przeznaczoną wyłącznie dla sekcji tenisa stołowego, gdzie mają możliwość uczestniczenia w zajęciach nauki gry oraz treningu tenisa stołowego.

System wsparcia opisany powyżej jest systematycznie oceniany przez studentów i starostów poszczególnych roczników w sposób bieżący, a więc na systematycznych spotkaniach studentów z Prodziekanami, opiekunami semestru w dziekanacie, poprzez udział przedstawicieli Samorządu Studenckiego w Komisji ds. Jakości Kształcenia, posiedzeniach Senatu oraz w sposób formalny poprzez badanie „*Ocena satysfakcji ze studiowania w Akademii WSB, w tym ocena jakości pracy jednostek administracyjnych Uczelni*”. Monitoring systemu wsparcia studentów podlega Prorektorowi ds. Studenckich i Współpracy z Otoczeniem.

Jakość pracy kadry akademickiej w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem jest oceniana przez studentów co semestr poprzez badanie „*Ocena jakości kształcenia*”, w ramach której studenci oceniają jakość zajęć prowadzonych w formie bezpośredniej, jakość zajęć prowadzonych w formie blended-learning, jakość seminariów dyplomowych i magisterskich.

Wsparciem oceny jakości poszczególnych procesów realizowanych w ramach działalności uczelni są: przeglądy systemu jakości (co roku), wewnętrzne audyty (na bieżąco, w zależności od potrzeb), prace Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w skład której wchodzi nauczyciele akademicy - przedstawiciele Wydziału Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej i Filii oraz przedstawiciele studentów.

W ramach doskonalenia jakości uczenia się i oceny działalności administracyjnej organizowane są również spotkania z grupami studentów na których studenci mają możliwość zgłoszenia sugestii dotyczących warunków uczenia się, pracy administracji i jakości kształcenia bezpośrednio

Prodziekanowi. To właśnie dzięki takim spotkaniom min. zmniejszono liczbę godzin zajęć dydaktycznych na ostatnich semestrach studiów, czy wprowadzono przedmioty obieralne w języku angielskim, zmieniono sekwencję zajęć, poszerzono liczbę zajęć do wyboru oraz spotkań z praktykiem, uwzględniono potrzeby szkoleniowe studentów w ramach dodatkowych szkoleń finansowanych ze środków unijnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Przykładem dobrych praktyk stosowanych przez Akademię WSB w zakresie kryterium 8 jest **wielowymiarowe wsparcie studentów w zakresie ich kierunku studiów i uczestnictwa w życiu akademickim** poprzez:

- **Program mentoringowy** dla laureatów Złotych Indeksów mający na celu wyodrębnienie najbardziej uzdolnionych studentów i indywidualizację ich programu kształcenia poprzez pracę z mentorem;
- **Wsparcie psychologiczne i prawne** prowadzone od semestru letniego 2020, po wybuchu pandemii Covid-19;
- **Program diagnozy i rozwoju odporności psychicznej studentów** – dzięki współpracy AWSB z brytyjską firmą AQR International studenci mogą zbadać swój poziom odporności psychicznej oraz wziąć udział w szkoleniach prowadzonych przez licencjonowanych ekspertów w zakresie rozwoju tego komponentu osobowości. Wieloletnie badania naukowe prowadzone w środowiskach zawodowych i edukacyjnych wskazują, że odporność psychiczna jest bezpośrednio związana z: efektywnością osobistą (większa efektywność w zakresie ilości i jakości wykonywanej pracy), w sferze edukacji występuje przejrzysta zależność pomiędzy odpornością psychiczną o zdawalnością egzaminów i testów na wszystkich poziomach edukacyjnych), pozytywnym zachowaniem (wyższy poziom zaangażowania i adaptacja do zmiany, lepsze radzenie sobie z trudnymi zadaniami, umiejętność postrzegania niepowodzeń w kategoriach okazji do rozwoju i uczenia się i szybszego powrotu do równowagi), aspiracjami zawodowymi, atrakcyjnością na rynku pracy. Istnieje jasna zależność pomiędzy poziomem odporności psychicznej danej osoby, a jej zdolnością do znalezienia pracy, współczynnikiem ukończenia studiów (nastawienie na finalizację zadań).
- **Stałe wsparcie w rozwoju i aktywności naukowej i prospołecznej** – czego przykładem są systematyczne działania kół naukowych prowadzone na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego, ale też lokalnych społeczności. Przykładem takiej działalności może być **Organizacja warsztatów z pierwszej pomocy „BASIC LIFE SUPPORT-DO NOT BE INDIFFERENT”**, których celem było zapoznanie uczestników z podstawami udzielania pierwszej pomocy, a także przygotowanie ich do wykonywania konkretnych zadań ratowniczych podczas udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

Kolejnym przykładem dobrej praktyki w zakresie kryterium ósmego jest **prowadzenie własnego funduszu stypendialnego im. Prof. Henryka Walicy dla studentów Akademii WSB** (ze środków własnych Uczelni). Stypendium przysługuje:

- najlepszym maturzystom, którzy rozpoczynają studia stacjonarne w Uczelni, w roku złożenia egzaminu maturalnego;
- studentom studiów stacjonarnych za wybitne osiągnięcia naukowe.

Wysokość stypendium jest uzależniona od osiągnięć naukowych studenta.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uczelnia zapewnia publiczny dostęp dla wszystkich zainteresowanych osób (w tym osób z niepełnosprawnościami) do informacji dotyczących programów studiów, organizacji i procedur toku studiów, zasad i warunków rekrutacji, charakterystyki systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, charakterystyki warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Zarówno strona główna Uczelni, jak i wszystkie podstrony są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (w tym niedowidzących) i spełniają standard WCAG 2.0 w tym zakresie.

Uczelnia zapewnia dostęp do powyższych informacji poprzez:

- Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) – zgodnie z art. 358 Ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zawiera statut, strategię Uczelni, regulaminy (studiów, zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej, oraz zasady komercjalizacji, korzystania z infrastruktury badawczej, świadczeń dla studentów), zasady i tryb przyjmowania na studia, programy studiów –,
- wszystkie informacje nt. oferty kształcenia, efektów uczenia się, przyznawanych kwalifikacji i tytułów, a także sylabusy przedmiotów znajdują się na stronie internetowej uczelni oraz publikowane w formie papierowych informatorów dla kandydatów na studia,
- dokumenty w postaci regulaminów, zarządzeń Rektora dotyczących pracowników i studentów publikowane są w intranecie,
- informacje dotyczące kalendarza roku akademickiego, instrukcje i przydatne informacje dla studentów znajdują się w zakładce internetowej Wirtualny Dziekanat,
- plany zajęć, kwestionariusze ankiet, godziny konsultacji, terminy sesji dostępne są dla studentów poprzez platformę Wirtualna Uczelnia,
- informacje dotyczące jakości kształcenia znajdują się na specjalnej podstronie poświęconej tej tematyce,
- informacje dotyczące procedur uzyskiwania stypendiów, organizacji praktyk, działalności naukowych i innych znajdują się na specjalnych podstronach strony internetowej uczelni (www.akademiasb.edu.pl),
- informacje o specyfice działania poszczególnych działów lub centrów znajdują się na dedykowanych podstronach np.: podstrona Elektronicznego Centrum Egzaminowania czy Działu Nauki,
- o sposobach weryfikowania efektów uczenia się założonych do realizacji w ramach poszczególnych zajęć studenci informowani są podczas pierwszych zajęć (przedstawienie sylabusu – jest to obowiązek nauczyciela regulowany Regulaminem studiów oraz dokumentem „Obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne” który jest dostępny na stronach internetowych Uczelni) oraz informacje te ponadto znajdują się w sylabusach na stronie internetowej.

- o sposobie uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego studenci informowani są podczas spotkań organizacyjnych z Prodziekanem danego kierunku. Spotkania takie odbywają się na początku semestru I dla wszystkich studentów, zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych, ponadto informacje są ujęte w Regulaminie studiów dostępnym w BIP,
- informacje dotyczące zasad dyplomowania znajdują się na stronie internetowej Uczelni w zakładce Student/Dziekanat/Dyplomowanie. Dodatkowo, na początku ostatniego semestru studiów, Prodziekan odpowiedzialny za dany kierunek studiów spotyka się ze studentami omawiając szczegółowo zasady i procedurę dyplomowania,
- informacje na temat kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego (szkolenia, tutoriale, instruktaże) i technicznego (tzw. helpdesk) znajdują się na stronie internetowej uczelni, w Wirtualnej Uczelni oraz na Platformie OnlineWSB.
- opis charakterystyki warunków studiowania, oraz wszelkich form wsparcia w procesie uczenia się dostępny jest na stronie internetowej Uczelni, natomiast informacje o wszelkich nowościach, np. dodatkowych kursach (MOOC Statystyki) dostępne są na platformie e-learningowej, ale też wysyłane są do studentów mailowo – na ich indywidualne konta w domenie student.wsb.edu.pl.

Ważnym kanałem informacji jest Biuletyn Informacji Publicznej, który zawiera informacje dla kandydatów, studentów oraz innych grup interesariuszy.

Przegląd dostępu do informacji podlega bieżącym monitoringom, jest też elementem dorocznego przeglądu systemu jakości kształcenia, zgodnie z procedurą przeglądu. W 2020 roku zorganizowano także wewnętrzny audyt, którego celem była ocena publicznego dostępu do informacji. Wdrożenie nowej strony internetowej Uczelni było również okazją do audytu udostępnianych treści.

W celu usprawnienia procesu pozyskiwania informacji przez kandydatów na studia uczelnia uruchomiła na swojej stronie internetowej platformę rekrutacyjną (<http://rekrutacja.wsb.edu.pl>), na której kandydat może znaleźć informacje nt. sylwetki absolwenta danego kierunku, partnerów uczelni, zasad rekrutacji, opłat. Dodatkowo zamieszczone informacje dotyczą uzyskanych uprawnień które uzyskuje student w ramach realizacji programu studiów oraz możliwych miejsc zatrudnienia. W procesie rekrutacji uczelnia otrzymuje informacje w jaki sposób kandydat na studia uzyskał informacje o ofercie edukacyjnej oraz jakie kryteria wyboru studiów były dla niego najważniejsze.

Ponadto co dwa lata w ramach **badania oceny jakości pracy jednostek administracyjnych** studenci oceniają działanie strony internetowej oraz platformy Wirtualna Uczelnia, co pozwala na podejmowanie działań doskonalących w tym zakresie. Wyniki badań prowadzonych w ramach działań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia są przedstawiane na spotkaniach ze studentami, w ramach spotkań katedry, w ramach bezpośrednich spotkań z nauczycielami akademickimi, których zajęcia podlegały ocenie studenckiej oraz na posiedzeniach Senatu.

Kilkakrotnie w każdym roku akademickim organizowane są spotkania z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, starostami grup studenckich z Dziekanami i Prodziekanami. Spotkania te mają na celu przedstawienie aktualnych działań w zakresie doskonalenia dydaktyki, zebranie opinii studentów na temat procesu kształcenia zarówno w wymiarze dydaktycznym jak i organizacyjnym, konsultacji programów studiów oraz przekazanie informacji zwrotnej w zakresie podjętych przez władze Uczelni działań wynikających z wcześniejszych postulatów studentów, np. dotyczących zmniejszenia liczby godzin zajęć na ostatnim semestrze studiów. Aktualnie spotkania odbywają się w formule online. Dyżury pracowników Dziekanatu, Pełnomocnika ds. praktyk i Prodziekanów opublikowane są na stronie internetowej.

Uczelnia na bieżąco gromadzi informacje pochodzące od różnych grup interesariuszy: studentów, absolwentów ale też interesariuszy zewnętrznych: spotkania Rady Ekspertów, spotkanie Rady

Programowej Kierunku, pozyskiwanie opinii na temat programu studiów od pracodawców, indywidualne spotkania władz uczelni i osób odpowiedzialnych za doskonalenie kierunku studiów z zewnętrznymi partnerami branżowymi.

W ramach doskonalenia sposobów i zakresu publicznego dostępu do informacji AWSB ,w oparciu o sugestie studentów, uczelnia realizuje projekt całkowitej modyfikacji strony internetowej uczelni oraz wdrożenia mobilnej wersji Wirtualnej Uczelni. Aktualnie informacje publikowane na stronie Wirtualnej Uczelni dostępne są także w wersji mobilnej w ramach aplikacji IStudent. Uczelnia pozyskała środki na aktualizację zintegrowanego systemu do zarządzania procesami uczelni do najnowszej wersji Uczelnia 10. Dzięki temu proces przepływu informacji zostanie udoskonalony, ponadto zostaną wdrożone nowe e-usługi, które pozwolą w bardziej efektywny sposób pozyskiwać, przekazywać i analizować informacje pochodzące od wszystkich użytkowników procesów zachodzących w uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Nie dotyczy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

Warto podkreślić w tym miejscu regularne działania Uczelni na rzecz monitorowania aktualności, rzetelności i zrozumiałości oraz kompleksowości informacji o studiach na stronie internetowej, a także jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Dzięki możliwości oceny funkcjonalności i zawartości strony internetowej przeprowadzanej regularnie wśród interesariuszy Uczelni m.in. studentów, możliwe było stworzenie mobilnej wersji Wirtualnej Uczelni w aplikacji IStudent. System Uczelnia X również był szeroko konsultowany z interesariuszami Uczelni, a ich opinie zostały wdrożone do systemu w szerokim zakresie jego funkcjonalności.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Zarządzanie kierunkiem *Socjologia* ma charakter zinstytucjonalizowany i systemowy. Przy ogólnie sprawowanym w Uczelni zarządzaniu scentralizowanym, zachowana jest autonomia poszczególnych filii w obszarach związanych z realizacją procesu organizacji i przebiegu kształcenia. Zarządzanie kierunkiem pozostaje w zgodności z postanowieniami zawartymi w podstawowych dokumentach wewnętrznych regulujących proces przebiegu kształcenia w uczelni, do których zalicza się: Statut, Regulamin Studiów, Regulamin organizacyjny, **Uczelniany Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia** oraz stosowne wewnętrzne dokumenty tj. regulaminy, regulamin Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Zespołów ds. oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, zarządzenia Rektora lub procedury. Budowa i doskonalenie kształcenia na danym kierunku studiów obejmuje procedury angażujące władze Uczelni, nauczycieli dydaktycznych

oraz studentów i zewnętrznych interesariuszy uczelni. Decyzje odnoszące się do tworzenia i prowadzenia kształcenia podejmują władze Uczelni oraz organy kolegialne, a ich zakres kompetencji można określić m.in. następująco:

– **Rektor** –nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą uczelni, powoływanie stosownych komisji, tworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, ocena realizacji planów studiów i programów studiów, kierowanie rozwojem uczelni, opracowanie i realizacja strategii

rozwoju uczelni, opracowanie polityki jakości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju i doskonalenia działalności uczelni, powoływanie kierowników katedr i innych jednostek naukowo-dydaktycznych uczelni, prowadzenie gospodarki finansowej uczelni, nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia,

– **Prorektorzy** - koordynacja działalności w zakresie współpracy z zagranicą, nauki i kształcenia, tworzenia strategii i promocji rozwoju, spraw studenckich, wdrażania innowacji, współpracy z otoczeniem, polityki jakości kształcenia

– **Dziekan** – koordynacja prac nad programami i planami studiów oraz ich doskonaleniem, obsada osobowa zajęć dydaktycznych, nadzór nad pracami w zakresie międzynarodowej mobilności studentów, nadzór nad realizacją procesu dydaktycznego,

– **Prodziekan** – koordynacja procesu kształcenia w wydziale, współpraca z dziekanem w zakresie obsady zajęć dydaktycznych, koordynacja działań w ramach obsługi studentów, rozwój oferty kształcenia w wydziale,

– **Senat Uczelni** - uchwalanie strategii rozwoju uczelni, podejmowanie uchwał w sprawie innowacji oraz eksperymentów dydaktycznych i programowych, ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego, ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia, uchwalanie regulaminu studiów i jego nowelizacji.

Wsparciem decyzji władz są opinie wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy włączanych w proces tworzenia i zarządzania kierunkiem. Udział poszczególnych interesariuszy wyraża się w następujący sposób:

– nauczyciele akademicy (kierownicy katedr, nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku zatrudnieni na podstawowym miejscu pracy oraz współpracujący z uczelnią – opracowanie projektu koncepcji kształcenia, celów i efektów uczenia się, opracowanie projektu programów zajęć, ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się),

– Komisje i Zespoły wspomagające nadzór i doskonalenie poszczególnych obszarów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów (Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, Zespoły ds. oceny stopnia osiągania efektów uczenia się się),

– studenci i absolwenci (udział w badaniach jakości kształcenia, ocena organizacji studiów, ocena satysfakcji ze studiów oraz jakości pracy jednostek administracyjnych, badanie losów zawodowych absolwentów, udział w pracach wybranych komisji, posiedzeniach Senatu),

– przedstawiciele instytucji reprezentujących zewnętrznych interesariuszy uczelni, w tym Rady Ekspertów (współdział w procesie doskonalenia jakości kształcenia, dostosowanie efektów uczenia się a do wymogów rynku pracy, opiniowanie programów studiów).

W Wydziale zapewniono kadre dydaktyczną i administracyjną pozwalającą na pełną realizację procesu kształcenia i obsługi studentów, w tym nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny.

Nadzór nad kierunkiem studiów *Socjologia* - także w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia sprawują: dziekan oraz prodziekan zgodnie z przedstawionymi wyżej kompetencjami oraz odpowiednie Komisje i Zespoły działające w ramach Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ponadto powołana Rada Programowa kierunku *Socjologia* (opisana niżej) pełni istotną funkcję w procesie tworzenia, oceny i doskonalenia programu studiów. Przyjęcia na studia na kierunek *Socjologia* odbywa się na podstawie Uchwały Senatu Akademii WSB, która określa warunki przyjęcia studentów na studia I stopnia.

System oceny procesu zarządzania kierunkiem obejmuje szereg działań mających na celu kontrolę i doskonalenie poszczególnych jego obszarów: zarządzania jakością kształcenia, kontrolę i

doskonalenie procesu dydaktycznego, procesów badawczych, zarządzania kadrami, zarządzania finansami i infrastrukturą. Służy temu m.in.: **Uczelniany Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia** wprowadzony zarządzeniem Rektora nr 86/2011/2012 z dnia 21.09.2012 r. i wielokrotnie aktualizowany. System obejmuje wszystkie formy kształcenia (studia I, II stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe) i formy studiów (stacjonarne, niestacjonarne) prowadzone na wszystkich wydziałach Uczelni. Zasadniczymi celami UWSZJK jest: diagnozowanie istniejącego stanu jakości kształcenia, doskonalenie procesów jakości kształcenia zwiększając zdolność uczelni do spełniania wymagań dotyczących jakości kształcenia, zapewnienie realizacji bieżących działań w ramach poszczególnych procesów jakości kształcenia, kształtowanie postaw projakościowych w środowisku uczelnianym oraz budowanie kultury jakości.

System w szczególności poprzez działania wspomagające służy: zapewnieniu najwyższego poziomu kształcenia studentów, opracowaniu skutecznych, przejrzystych i powszechnie dostępnych procedur wspomagających i zapewniających osiągnięcie wysokiej jakości kształcenia, właściwej realizacji procesu dydaktycznego, w tym poprzez rozwój bazy i warunków kształcenia, dostarczeniu władzom uczelni informacji niezbędnych do zarządzania procesem kształcenia, podniesieniu konkurencyjności uczelni na rynku edukacyjnym, wspomaganie polityki kadrowej, wspieraniu innowacji dydaktycznych, zwiększeniu mobilności studentów. System jakości obejmuje **Politykę jakości** oraz procedury opisujące zasady realizacji wybranych procesów lub działań w określonych obszarach funkcjonowania uczelni. Polityka jakości określa m.in. cele jakościowe do osiągnięcia takie jak:

- zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej i laboratoryjnej;
- budowanie programów kształcenia uwzględniając efekty uczenia się zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego oraz prowadzenie kształcenia zgodnie z wytycznymi dotyczącymi warunków prowadzonych studiów na poszczególnych kierunkach studiów, poziomach i profilach kształcenia;
- rozwój kadry naukowo-dydaktycznej oraz rozwój wydawnictw własnych;
- wprowadzanie nowych kierunków i specjalności kształcenia, odpowiadając na zapotrzebowanie rynku pracy oraz z uwzględnieniem oczekiwań zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy Uczelni;
- pozyskanie grantów oraz prowadzenie własnych badań naukowych.

Do działań mających na celu bieżący monitoring realizacji procesu kształcenia należą: badania jakości prowadzone wśród studentów a dotyczące oceny jakości zajęć dydaktycznych, nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem oraz pracy jednostek administracyjnych, hospitacje zajęć, okresowa ocena kadry naukowo-dydaktycznej, systematyczne przeglądy programu studiów, monitoring rynku pracy w celu dostosowywania oferty edukacyjnej do rynku pracy, kontrola procesu prowadzonych badań naukowych w ramach kierunku, kontrola procesu dyplomowania, wewnętrzne audyty poszczególnych procesów w tym procesy dyplomowania, analiza wyników osiąganych przez studentów w tym analizy struktury ocen, jakości prac etapowych, identyfikacja dobrych praktyk w zakresie zarządzania jakością kształcenia.

W Uczelni powołano **Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia**, której zadaniem jest m.in.: koordynacja prac i współpraca z poszczególnymi jednostkami Uczelni w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia, gromadzenie informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, opracowywanie oraz przedkładanie władzom Uczelni wniosków dotyczących wyników oceny jakości kształcenia oraz usprawnienia działania systemu. W skład Komisji

wchodzą zarówno przedstawiciele kadry dydaktycznej, przedstawiciel pracodawców, jak i reprezentanci studentów oraz przedstawiciele wydziałów zamiejscowych Filii Uczelni .

Doskonalenie jakości kształcenia jest procesem permanentnym, w związku z tym w ramach UWSZJK przewidziano **procedury odpowiadające za proces doskonalenia Systemu**. W skład tych procedur wchodzi: przegląd Systemu, audyt wewnętrzny Systemu, oraz prowadzenie ankietyzacji wśród studentów.

W celu doskonalenia działań projakościowych oraz w celu sprawowania właściwego nadzoru nad Systemem Rektor powołał **Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia**.

W zakresie działań Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia uwzględnia się: **Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programów studiów**

W ramach UWSZJK funkcjonuje dokument **Zasady tworzenia, zatwierdzania i przeglądu programów studiów i efektów uczenia się**, który szczegółowo precyzuje: wytyczne do tworzenia programów studiów, dokonywania zmian w programach, zatwierdzania programów i ich doskonalenia. Ponadto precyzuje zasady prowadzenia monitoringu programu studiów oraz oceny stopnia realizacji założonych w programie studiów efektów uczenia się. W Uczelni powołano **Radę programową kierunku Socjologia**, w skład której wchodzi przedstawiciel kadry dydaktycznej oraz 2 pracodawców i przedstawiciel studentów, a której zadaniem jest:

- opracowanie projektu programu studiów na kierunku, przy czym zakłada się, iż program studiów uwzględni innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość
- ocena programu studiów pod kątem jego zgodności z potrzebami otoczenia w tym rynku pracy ocena programu studiów, treści programowych ze względu na aktualny stan wiedzy, w tym: ocena aktualności treści sylabusów, system ECTS
- ocena metod weryfikacji efektów uczenia się w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- ocena metod kształcenia i dostosowanie ich do efektów uczenia się w tym stosowane w kształceniu w wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
- ocena praktyk zawodowych
- rekomendowanie zmian w zakresie uruchamiania nowych specjalności studiów, nowych modułów zajęć
- analiza wyników badań prowadzonych we wszystkich grupach interesariuszy, w tym: ewaluacji zajęć dydaktycznych i formułowanie rekomendacji w tym zakresie;
- podejmowanie różnego rodzaju działań w zakresie doskonalenia programu studiów i zapewnienia jakości kształcenia w ramach kierunku *Socjologia*
- opiniowanie kwalifikacji kadry dydaktycznej zaangażowanej w prowadzenie kształcenia na kierunku
- rekomendowanie działań w zakresie rozwoju metod dydaktycznych i systemu weryfikowania efektów uczenia się.

Za ocenę stopnia osiągania efektów odpowiadają Zespoły ds. oceny stopnia osiągania efektów uczenia się, w skład których wchodzi wybrani nauczyciele prowadzący zajęcia w ramach danego kierunku. Ponadto opracowano dokument „*Projektowanie i ocena zajęć prowadzonych na odległość w Akademii WSB*”, który określa zasady projektowania i oceny kursu prowadzonego w formie e-learningowej.

Programy studiów kierunku *Socjologia* ustalane i zatwierdzone są przez Senat Akademii WSB po wcześniejszym zaopiniowaniu przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego.

Sposoby i zakres bieżącego monitorowania okresowego przeglądu programów studiów oraz źródła informacji wykorzystywane w tych procesach.

Podejmując działania mające na celu doskonalenie programu studiów uwzględnia się: wyniki prac Rady programowej kierunku *Socjologia* oraz Zespołu ds. oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, obejmujące wyniki przeglądów programów studiów, wyniki analizy kariery zawodowej absolwentów. Okresowe przeglądy i doskonalenie programów studiów realizuje się poprzez:

- analizę programów studiów pod względem ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa,
- analizę zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy,
- weryfikację systemu punktów ECTS,
- sprawdzenie kwalifikacji zespołu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku socjologia
- wyniki monitorowania karier studenckich lub
- prowadzenie cyklicznie badań losów absolwentów,
- opinie wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy,
- ocenę koncepcji kształcenia, opisu sylwetki absolwenta, planu studiów i sylabusów w kontekście tworzenia spójnej całości.
- przegląd sylabusów w kontekście treści programowych, metod kształcenia, metod weryfikacji efektów uczenia się, zalecanej literatury i jej aktualności.
- stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się,
- Ocenę realizacji praktyk zawodowych

Programy studiów podlegają cyklicznym przeglądom. Przeglądy bieżące - dokonywane są raz na rok w każdym roku akademickim, systemowe - formalne nie rzadziej niż raz na dwa lata. Okresowych przeglądów dokonują wewnętrzni audytorzy powołani zarządzeniem Rektora, przeglądy dokonywane są w ramach prac danej katedry lub kierunku studiów (członkowie Rady programowej kierunku), na zlecenie Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Sposoby oceny efektów uczenia się na każdym etapie kształcenia.

Elementem funkcjonowania UWSZJK jest ocena **Systemu weryfikacji efektów uczenia się**. Ocena stosowanych metod weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w tym studentów kierunku socjologia polega na analizie:

- wyników przeglądów prac etapowych uwzględniając wyniki zaliczeń częściowych, zgodność zakresu prac z tematyką przedmiotu, zakres wymagań stawianych studentom
- struktury ocen uzyskiwanych przez studentów (z egzaminów i zaliczeń semestralnych)
- dokumentacji praktyk obejmującej: efekty uczenia, oceny zakładowego opiekuna praktyk, wyniki badań ankietowych studentów dotyczące oceny praktyk
- zasad i sposobów weryfikacji założonych w programie studiów efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie dyplomowania poprzez seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej, a także w trakcie egzaminu dyplomowego,
- przeglądu jakości prac dyplomowych i prawidłowości stosowania zasad ich oceniania,

- wyników przeglądów treści sylabusów w szczególności ze względu na dobór właściwych metod weryfikacji efektów uczenia się,
- wskaźników efektywności kończenia studiów, skali odsiewu i jego przyczyn.

Systematyczna ocena realizacji programów studiów obejmuje także analizę danych pochodzących z różnych źródeł informacji, w tym wyniki studenckich badań ilościowych i jakościowych dotyczących: oceny jakości zajęć, nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania obowiązków związanych z kształceniem, oceny jakości pracy jednostek administracyjnych, oceny warunków studiowania, wsparcia w procesie uczenia się, oceny satysfakcji ze studiów, badań jakościowych opartych o wywiady ze studentami, wyniki badania losów absolwentów), informacje pochodzące z badań prowadzonych wśród pracowników administracyjnych, dydaktycznych, partnerów zewnętrznych.

Dokumenty UWSZJK związane z systemem weryfikacji efektów uczenia się to:

- Ramowy system oceny studentów, który opisuje zasady oceny studentów, a także kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowaną skalę ocen.
- Dokumentacja praktyk określająca sposób weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych w trakcie praktyk,
- Regulamin dyplomowania, który opisuje przebieg realizacji procesu dyplomowania, w tym: zgłaszania, zatwierdzania, ogłaszania i wyboru tematów prac dyplomowych, zasady prowadzenia seminariów dyplomowych, składania prac dyplomowych, przygotowywania recenzji prac dyplomowych, przebiegu egzaminu dyplomowego,
- Dokumentacja wewnętrznych audytów, np.: audytów prac dyplomowych.

Rada Programowa kierunku *Socjologia* odbywa regularne spotkania, na których dokonuje przeglądu programu studiów.

Wnioski z przeglądów programów są wykorzystywane do ustawicznego ich doskonalenia. Przykładem zmian wprowadzonych dzięki przeglądom programów są:

- uruchomienie nowych specjalności studiów, bardziej dopasowanych do oczekiwań rynku pracy.
- zmiana sekwencji realizacji wybranych zajęć by zapewnić właściwe następstwo treści kształcenia,
- zmiana liczby godzin wybranych zajęć i ich dostosowanie do osiągania zakładanych efektów.

W celu doskonalenia praktycznego profilu kształcenia:

- zwiększenie liczby zajęć ćwiczeniowych,
- zwiększenie udziału praktyków procesie kształcenia i w kadrze dydaktycznej,
- budowania kwestionariuszy ankiet w badaniach ilościowych, narzędzi informatycznych w świecie cyfrowej transformacji w postaci kursu e-learningowego MOOC,
- dodatkowe kursy dokształcające z języka angielskiego w biznesie.

Ponadto w ramach działań doskonalących realizację procesu kształcenia znalazły się także:

- szkolenia dla pracowników administracyjnych z zakresu obsługi studentów,
- szkolenia dla promotorów dotyczące opieki nad studentami w zakresie prowadzenia prac dyplomowych,
- szkolenia dla kadry dydaktycznej w zakresie stosowania nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym kształcenia zdalnego.

Zapewnienie przez uczelnię wymogów dotyczących wysokiej jakości, sprawnego zarządzania oraz dobrych warunków do rozwoju karier akademickich pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych, w tym do ciągłego doskonalenia ich wiedzy, umiejętności i kompetencji potwierdza

wyróżniająca ocena Polskiej Komisji Akredytacyjnej dla Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych (obecnie Wydział Nauk Stosowanych), międzynarodowa akredytacja instytucjonalna **CEEMAN** przyznana Akademii WSB przez International Association for Management Development in Dynamic Societies. Dzięki zdobyciu tego certyfikatu jakości pracownicy Akademii WSB stali się bardziej atrakcyjnymi partnerami w międzynarodowych zespołach badawczych, co znacznie rozszerza możliwości rozwoju ich karier naukowych.

Akademia WSB uzyskała również akredytację **KAUT** dla kierunków informatyka oraz transport. Otrzymanie pozytywnego wyniku akredytacji KAUT jest równoznaczne z otrzymaniem międzynarodowego certyfikatu jakości kształcenia inżynierskiego EUR-ACE Label czyli European Accredited Engineer.

Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów:

W proces doskonalenia kształcenia zarówno w obszarze dydaktycznym jak i organizacyjnym Akademia WSB angażuje wewnętrznych (studenci, pracownicy dydaktyczni) i zewnętrznych interesariuszy Uczelni (pracodawcy, absolwenci).

Centrum Jakości i Innowacji realizuje cykliczne badania jakościowe i ilościowe prowadzone wśród studentów, pracowników naukowo-dydaktycznych, administracyjnych oraz absolwentów, których celem jest zebranie opinii na temat jakości realizacji dydaktyki, jakości pracy jednostek administracyjnych oraz propozycji udoskonaleń w tych obszarach. Programy studiów konsultowane są z przedstawicielami Samorządu Studenckiego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia w ramach cyklicznych spotkań katedr, przedstawicielami Rady Ekspertów działających przy Wydziale Nauk Stosowanych w Dąbrowie Górniczej.

Tab. 12. Interesariusze wewnętrzni biorący udział w doskonaleniu programu studiów

Interesariusze wewnętrzni	Zakres
Pracownicy dydaktyczni	Udział w pracach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia Udział w pracach Rady programowej kierunku <i>Socjologia</i> Udział w Zespole do weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się Udział w posiedzeniach katedry i opiniowanie programu w ramach bieżących przeglądów Udział w ramach badań (np. ocena jakości prowadzenia kształcenia zdalnego - 2020 r. ocena z satysfakcji z pracy - 2019 r.)
Studenci	Udział w pracach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia Udział w pracach wybranych komisji, posiedzeniach Senatu Opiniowanie programów studiów przez Samorząd Studencki Udział w badaniach ilościowych i jakościowych (np.: co semestralna ocena jakości zajęć; ocena jakości pracy jednostek administracyjnych i satysfakcji ze studiów, ocena warunków studiowania, udzielanego wsparcia – 2020 r.; ocena jakości realizacji kształcenia zdalnego – 2020 r.; udzielanie opinii w trakcie spotkań z prodziekanem, opiekunami semestru)

W grupie interesariuszy zewnętrznych znajdują się pracodawcy, partnerzy Uczelni oraz absolwenci. W uczelni powołano Radę Ekspertów. Misją **Rady Ekspertów** jest zintegrowanie środowiska nauki ze sferą praktyki gospodarczej i nawiązanie ich ścisłej współpracy. Do zadań Rady Ekspertów należy w szczególności: udział w opracowywaniu efektów uczenia się w ramach poszczególnych kierunków i specjalności studiów, określonych w sylwetce absolwenta, udział w opracowywaniu metod walidacji założonych do realizacji w ramach danego kierunku studiów efektów, opiniowanie programów nauczania i treści zajęć w kontekście ich dostosowania do wymogów rynku pracy, określanie zapotrzebowania na konkretne kwalifikacje zawodowe wśród absolwentów uczelni wyższych, określanie perspektyw zmian w zakresie kształcenia odpowiadającego na zapotrzebowanie rynku pracy, wsparcie merytoryczne w procesie dyplomowania (udział w wyznaczaniu kierunków rozwoju tematyki prac dyplomowych), wypracowanie mechanizmów służących nawiązywaniu współpracy pomiędzy pracodawcami, identyfikacja barier i trudności w nawiązywaniu współpracy. Członkami Rady Ekspertów są przedstawiciele przedsiębiorstw produkcyjnych, usługowych jak również instytucji otoczenia biznesu, administracji samorządowej.

Tab. 13. Interesariusze zewnętrzni biorący udział w doskonaleniu programu studiów:

Interesariusze zewnętrzni	Zakres współpracy
Partnerzy, pracodawcy	Udział w pracach Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia Udział w pracach Rady programowej kierunku <i>Socjologia</i> Udział w posiedzeniach Rady Ekspertów (opiniowanie programów studiów, rekomendacje zmian, prezentacja trendów rozwoju w danej branży i in.) Opiniowanie treści kształcenia specjalizacyjnego Udział w panelach dyskusyjnych pracodawców
Absolwenci	Udział w badaniach losów absolwentów (np. badanie 2019 r.) Wyniki analiz Ogólnopolskiego Badania Ekonomicznych Losów Absolwentów Udział w doraźnych projektach badawczych np. projekt Successstores

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	W ogólnych rekomendacjach na końcu raportu powizytacyjnego z 2012 roku napisano: „Mając na uwadze dalszy rozwój wizytowanego kierunku studiów postuluje się w większym stopniu wykorzystać wyniki przeprowadzonych badań do modyfikacji programów	Dzięki współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, regularnym spotkaniom ze studentami i nauczycielami akademickimi, regularnym posiedzeniom Rady Ekspertów i Rady Programowej, a także badaniom ankietowym opinii interesariuszy na temat jakości kształcenia. Wyniki wszystkich tych badań i spotkań brane są pod uwagę przy modyfikacji programów studiów, poprzez m.in. zmianę czy dostosowanie liczby godzin przedmiotów, zmianę zakresu treści realizowanego przedmiotu, utworzenie nowej specjalności, czy modyfikacja treści specjalności istniejących w celu

	nauczania”.	dostosowania ich do aktualnych potrzeb rynku pracy.
--	-------------	---

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Podejmowane przez Akademię WSB wysiłki związane z ciągłym doskonaleniem jakości kształcenia zaowocowały wieloma prestiżowymi akredytacjami wspomnianymi już w raporcie, m.in. CEEMAN, KAUT-EUR-ACE, IPMA-Student, GPM – EMEA. Akademia WSB wykorzystuje wyniki ocen oraz uwagi Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także wymienionych podmiotów akredytujących do doskonalenia jakości kształcenia, zarówno na kierunku *Socjologia*, jak i w zakresie systemu zapewnienia jakości kształcenia, co służy wszystkim kierunkom prowadzonym przez Uczelnię. Wskazane działania Uczelni spełniają zatem *Standard jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej 10.2 Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.*

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> -silna pozycja naukowa Akademii WSB w dziedzinie nauk społecznych, do której należy dyscyplina nauki socjologiczne, z którą powiązany jest kierunek studiów – dwie dyscypliny w dziedzinie nauk społecznych w kategorii A, - ugruntowana pozycja Akademii WSB, jako stabilnego partnera i lidera aktywności edukacyjnych dla przedsiębiorców i władz samorządowych regionu, -efektywna współpraca z interesariuszami i otoczeniem społeczno-gospodarczym, -aktywnie działająca Rada Ekspertów będąca nieocenionym źródłem wiedzy praktycznej i wsparcia w doskonaleniu procesu kształcenia, - znaczący udział praktyków w procesie kształcenia, praktyczny profil studiów - indywidualne podejście do spraw studentów możliwe dzięki dedykowanym opiekunom kierunków, -umiejętność szybkiego dostosowania się do zmieniających się warunków, np. szybkie przejście na zdalne kształcenie po wybuchu pandemii, przygotowanie kursów online, zatrudnienie dodatkowej kadry, zakup wirtualnych laboratoriów itp., - lokalizacja budynku Wydziału w samym centrum Dąbrowy Górniczej, pozwalające na dogodny dojazd zarówno komunikacją miejską jak i własnym środkiem transportu 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> -niski poziom zainteresowania studentów oferowanymi zajęciami finansowanymi z zewnętrznych źródeł, -medialny obraz kierunku Socjologia jako mało praktycznego i konkretnego.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapotrzebowanie rynku pracy na wysoko wykwalifikowanych specjalistów w zawodach zbieżnych z ofertą edukacyjną Akademii WSB w tym kierunku Socjologia, 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - w okresie pandemii trudność dla niektórych studentów stanowiło odosobnienie, studenci często ponoszą duże koszty psychiczne izolacji, co odbija się na ich wynikach w nauce i

	<p><i>- dynamika rynku pracy powodująca konieczność nabywania nowych umiejętności.</i></p>	<p><i>ogólnym zniechęceniu do kontynuacji studiów, -ograniczona dostępność czasowa oraz liczba wysokiej klasy specjalistów – praktyków - niż demograficzny</i></p>
--	--	--

(Pieczęć uczelni)

.....
 dr hab. Katarzyna Szczepańska – Woszczyna, prof. AWSB
 Prorektor ds. Nauki i kształcenia
 Dziekan Wydziału Nauk Stosowanych

.....
 dr hab. Zdzisława Dacko – Piekiewicz, prof. AWSB
 Rektor

Dąbrowa Górnicza, dnia 10.10.2022 r.